

norsk filatelistisk tidsskrift

nft 2
FEBRUAR 1988

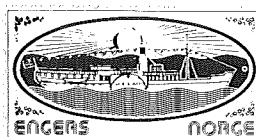
AV INNHOLDET: Jared H. Richter-fondet, s. 61 • Ny konkurranse: 1 1/2 kr. Kong Haakon 1909 er 1. premie, s. 62 • Slagene om Narvik — og tysk feltpost fra den tid, s. 64 • 99th Infantry Battalion (Separate), s. 68 • Hva skrives det om?, s. 74 • Lokalbåtrute-stempel som feltpost-stempel, s. 78 • Foran Finlandia: Finsk sisu, s. 84 • FIP-kongressen: Lover og reglementer revidert, s. 87 • Den norske postkontrollen ved Kontrollkontor nr. 7 Harstad, s. 90 • Fliegerhorst Lister og den tyske feltposten, s. 97 • Norske poststempler (Del 14): Enringstemplene 1880, s. 108 • NYTT om nye frimerker, Utstillinger, Når og hvor har klubbene møter, Litteratur, Vi sakser m.m. Tilsammen 60 sider. Dessuten innholdsfortegnelse 1987 på fire upaginerte midtsider.

☐ En ny konkurranse for NFT's lesere presenteres i dette nummer. På bildet ses endel av premiene, med Nk. nr. 94 (1 1/2 kr. Haakon 1909) som den gjeveste. Se side 62.

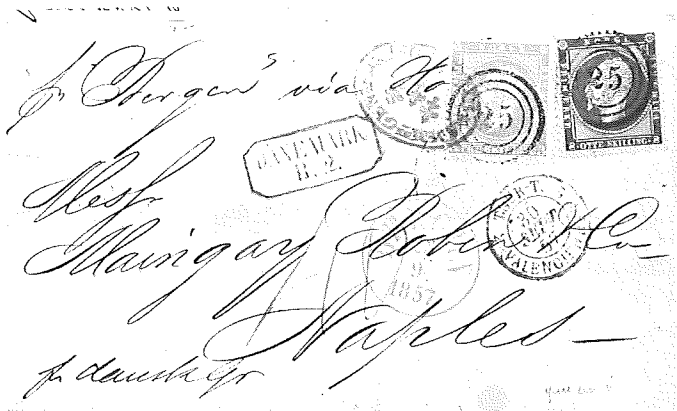
ENGERS frimerker

Adresse: Postboks 15, N-2824 Redalen, Norge.

International stamp auctions

Tlf.: (061) 81555

NK 25 000 — Tilslag 40.000,-

Utrop 2000,-. Tilslag 3850,-

Velkommen som kunder i et nytt auksjonsår!

Ovenstående toppresultater er fra vår novemberauksjon 1987.

Auksjonsprogram 1988

12.—13.3.1988. Auksjon i Oslo.

Be om gratis katalog! Rikholdig material både Norge, Norden og øvrige verden!

Vi søker material til høstauksjonene i Oslo

10.—11. sept.: Innleveringsfrist 1.6.

26.—27. nov.: Innleveringsfrist 1.9.

Foruten godt material fra Norge og øvrige Norden, søkes spesielt store samlinger fra hele verden, hele dødsbo og gode enkeltobjekter fra Tyskland, Holland, England, Nederland, Sveits, Østerrike, Frankrike, China, Japan, Korea, — og forøvrig klassisk hele verden.

At vi har kundene, bevises av f.eks. følgende resultater:

Sverige — Pen 6 sk. banco: Utrop 4250,- — Tilslag 6000,-.

Danmark — Saml. lokalpost: Utrop 4000,- — Tilslag 6000,-.

Guernsey/Jersey — Saml. lokalpost: Utrop 9500,- — Tilslag 9500,-.

Liechtenstein 8 objekter — 100% solgt! Russland lot: Utrop 800,- — Tilslag 1 170,-.

Tyrkia samling: Utrop 4000 — Tilslag 4600,-.

China saml. — Utrop 1500,- — Tilslag 2600,-.

Gammeltyske stater — 52 objekter, 80% solgt — Ingen reklamasjoner!

Japan saml. — Utrop 2500,- — Tilslag 4400,-.

Saudi Arabia helark — Utrop 1000,- — Tilslag 1600,-.

Be om vår brosjyre for innleverere!

**Præmie-
konkurrence**

40 år med Lindner

På sporet af den blå Mauritius

I 1947 opfandt August Lindner verdens første hængselfrie frimærkealbum, der blev grundlaget for firmaet

LINDNER FALZLOS

Erfaringerne med dette første hængselfrie album er med årene videreudviklet til LINDNER-T-BLANKO-SYSTEM – i dag verdens førende.

Efter 40 år står navnet LINDNER for verdens mest udbredte samlesystem, og verdens mest solgte møntbox.

Jubilæet skal fejres, og i den anledning udskrives der en præmiekonkurrence, hvor der venter de heldige vindere 11.000 gevinster.

1. præmien består af en **REJSE FOR 2 PERSONER til Mauritius i 14 dage (incl. lommepenge).**
2. præmien er en **2 DAGES REJSE** til Lindners hovedkontor i Schwarzwald, hvor vinderen frit kan vælge for DM 1.000 album.
3. præmie: 1 Ahornblad (Canadisk guldmønt).
- 4.–25. præmie: 2 LINDNER FORTRYK ALBUM efter eget valg.
- 26.–100. præmie: 1 LINDNER FORTRYK ALBUM efter eget valg.
- 101.–250. præmie: 1 LINDNER POSTKORTALBUM 1103 K.
- 251.–500. præmie: 1 LINDNER Multi-Collect album med 10 blade til breve.
- 501.–1.000. præmie: 1 LINDNER MØNTBOX.
- 1.001.–11.000. præmie: 1 nytryk af verdens mest berømte frimærke »Blå Mauritius«.

*Deres frimærkehandler udleverer
deltagerkupon
– så aflæg frimærkehandleren
et besøg snarest,
så De kan være med
i konkurrencen om
11.000 gevinster.*

**LINDNER
LINDNER
LINDNER**

Postboks 4, DK-8450 Hammel
Tlf. 06 96 36 99

FINLANDIA 88

Ett samarrangemang mellan
Postiljonen AB & Suomen Postimerkkeily Oy . . .

. . . och Er

Stockholmia 74 och 86, Hafnia 76 och 87 - nu handlar det om Finlandia 88! Världsutställningen i Helsingfors blir årets mötesplats för aktiva filatelister från hela världen. Vår auktion där, borde locka Er att bli vår samarbetspartner genom en

INLÄMNING!

**Kontakta oss idag
för diskussion om Ert material.**

POSTILJONEN AB

Box 4118, S-203 12 Malmö, Tel 040-72290
Besöksadress: Södra Tullgata 3

I Stockholm: Drottninggatan 114 A5 tr. Besök endast efter överenskommelse per tel 08-32 70 70

I Danmark: Skandia-Postiljonen A/S, Trommesalen 7, DK-1614 Köpenhamn V. tel (01)22 03 00

NUMMER 2
FEBRUAR 1988
47. ÅRGANG

norsk filatelistisk tidsskrift

ANSVARLIG REDAKTØR: ERLING SJONG

Naturmotiver på nye bruksfrimerker

I forbindelse med portoendringene fra 1. mars starter Postverket som nevnt i NFT nr. 1/88, en ny serie med bruksfrimerker. Motivene blir hentet fra norsk natur, så det skulle være nok å ta av i årene som kommer. Den 18. februar kommer de to første utgavene. På verdien kr. 2,90 vil vi finne storfuglhannen tiur under leik, mens et reinsdyr er motivet på verdien kr. 3,80, som i første rekke er aktuell som porto til utlandet.

Sverre Morken har tegnet og gravert de to merkene som blir trykt i Norges Banks Sædeltrykkeris nye presse for kombinasjon ståltrykk og offset.

heten som de fleste kanskje har føling med, en gruppe som med sang og spill forkynner evangeliet for travle mennesker på gaten.

På det andre merket møter vi eksempel på den skjulte delen av Frelsesarmeens virksomhet. Sammen med et portrett av pionéren Othilie Tonning er det gjengitt en scene fra slumsøstrenes omsorgsarbeid. Tilsammen vil disse jubileumsfrimerkene bli trykt i 20 millioner eksemplarer.

Frelsesarmeen på frimerker

I 1988 har Frelsesarmeen virket i Norge i 100 år og kan feire sitt jubileum med 44 000 medlemmer. I løpet av disse årene har institusjonen opparbeidet seg en anerkjennelse fra hele det norske samfunn som en sosial hjelpeorganisasjon med et kristent livssyn.

Postverket markerer jubileet ved å utgi to frimerker den 18. februar i verdiene kr. 2,90 og 4,80, tegnet av Knut Løkke-Sørensen og trykt i flerfarget offset.

Det ene motivet viser den del av virksom-

nft

Postkassen

«Humor er en alvorlig sak»

Takk for mange leseverdige, spennende og morsomme numre av NFT. Jeg hører nok til den tause majoritet av landets frimerkesamlere, men «Under Lupen» i NFT nr. 8/87 fikk meg til å skrive et hurra for redaktøren og samlergleden.

Vennlig hilsen
Anton Brøgger, Oslo

under
lupenRedaktørens
egen spalteReglene for NFT's
premiekonkurranse

En ny konkurranse med spørsmål fra fri-merkesamling og posthistorie presenteres i dette nummer av NFT. Med den enorme oppslutningen forrige gang i mente, håper vi også denne gang at det blir riktig mange av leserne som sender inn sine svar til NFT's redaktør. Etter forrige konkurranse har vi fått et par henvendelser som vi vil svare på her og nå. To lesere sier at de hadde alle svar riktige, men at de ikke fikk noen premie. Hvorfor? spør de.

Vel, det skulle deles ut tilsammen 30 premier, med stort og smått. Det var adskillig flere enn som så som hadde alle svar riktige – med den følge at i k k e a l l e med riktig svar kunne få premie.

Ved alle slike konkurranser er det regler for hvordan vinnerne «trekkes» ut. Som regel samles alle besvarelser u å p n e t (det er derfor man blir bedt om å merke konvolutten «konkurranse» eller lignende) – og så trekkes en av dem ut. Er denne besvarelsen riktig, har man funnet vinneren. Er den i k k e riktig, trekker man en ny besvarelse fra «haugen» – og dette gjentar seg altså til man har funnet en riktig besvarelse og dermed en vinner. Det er da også derfor det heter «den først uttrukne riktige besvarelse». Når vinneren eller vinnerne på denne måten er trukket, kastes eller makuleres resten av besvarelsene normalt u å p n e t. Man vet med andre ord slett ikke hva som måtte forefinnes av riktige/gale besvarelser eller eventuelt brev/hilsener/andre opplysninger i besvarelses-konvolutten.

NFT's konkurranser blir, i prinsippet, avgjort på tilsvarende måte.

Forskjellen ligger i at når man skal svare på to konkurranse-omganger, må alle konvolutter å p n e s f ø r eventuell trekning av vinner. Dette for å «pare» de to besvarelsene. Konvoluttene blir (hvis de altså er riktig merket, slik vi oppfordrer til) imidlertid i k k e åpnet før denne «paringen» blir gjort.

Så snart dette er klart, begynner altså trekningen. Og den først uttrukne r i k t i g e besvarelsen får førstepremien, den andre får premie nr. 2 osv. I vårt tilfelle, med 30 premier, måtte man altså trekke 30 riktige besvarelser før premielisten kunne utarbeides. Innimellom fantes det ganske mange som ikke hadde svart riktig på alle spørsmålene. Etter at de 30 riktige besvarelsene forelå, ble de resterende besvarelsene overhodet ikke kontrollert. Med andre ord: Redaktøren av NFT kunne ikke vite hvor mange som tilsammen hadde svart riktig på alle spørsmål.

Etter at det nå kom henvendelser om dette, har jeg imidlertid i ettertid måttet gå løs på samtlige besvarelser for å kontrollere disse, – et arbeid som man normalt burde ha vært spart for. Det kan nå opplyses at det tilsammen forelå 107 riktige besvarelser ved forrige konkurranse.

En av innsenderne tar fatt i at NFT's redaktør hadde funnet tre deltagere som b a r e hadde svart på den siste oppgaven, og ikke hadde sendt inn svar på den første. Redaktøren burde ha henvendt seg til disse og bedt dem om å sende inn svar også på den første delen, blir det hevdet i et brev. Vel, det er mulig jeg ville ha gjort nettopp det – dersom de tre nevnte deltagerne hadde svart riktig på alle spørsmål i oppgave nr. 2. Men det hadde de altså ikke, og da faller vel en slik henvendelse bort, eller hva?

Etter denne redegjørelsen vil NFT's redaktør ønske alle leserne lykke til med den nye konkurransen – idet han håper at reglene skulle være behørig avklart.

E.S.

Krigs- og okkupasjons-
post tema i dette NFT

Vi har i lang tid planlagt at dette nummer av NFT skulle bli et tema-nummer hvor «Krigs- og okkupasjonspost» skulle dominere. Nå viser det seg at vi har mottatt såpass mange – og lange – artikler over emnet, at vi med vårt begrensede sidetall neppe får plass til alle disse i dette nummer. Det bør vel også være med endel annet stoff(?) Noe av dette stoffet må derfor, trolig, stå over til neste nummer.

E.S.

Jared H. Richter-fondet

Årlige priser for filatelistiske artikler

I juni 1987 mottok Norsk Filatelistforbund en meget hyggelig gave. Norsk-amerikaneren Jared H. Richter ga forbundet NOK 100 000,- til et fond til fremme av norsk filateli. Fondsstifterens ønsker er nå avklart, og statutter for fondet er utarbeidet.

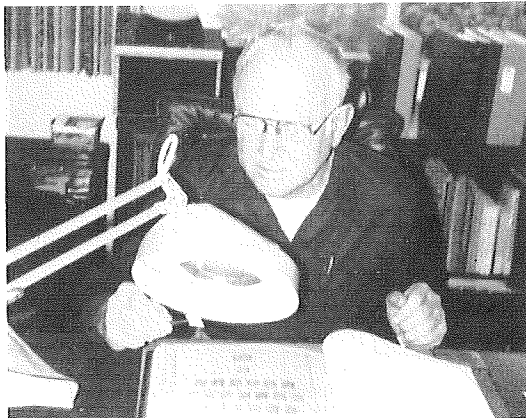
Fra avkastningen av fondets grunnstamme skal det årlig deles ut en pris til den person/de personer (evt. studiegruppe) som hver for seg eller i fellesskap har bidratt til studiet av Norges frimerkeutgaver, norsk posthistorie og norske poststempler med et originalt og selvstendig arbeide. Arbeidet kan være presentert som artikler i den filatelistiske presse, monografier, håndbøker eller andre former for publikasjoner.

Dersom det et år ikke skulle være mulig å finne frem til en verdig kandidat til prisen, blir beløpet lagt til neste års avkastning.

Fondet og den årlige utdelingen av J. H. Richter-prisen administreres av et fondsstyre på tre personer. Etter fondsstifterens ønske, skal disse være den til enhver tid sittende forbundspresident, forbundssekretær og redaktøren av Norsk Filatelistisk Tidsskrift. Forbundsprezidenten er fondsstyrets formann. Det er ikke anledning til å sende inn søknader om tildeling fra fondet. Fondsstyret treffer sine avgjørelser om den årlige tildeling etter egen vurdering, og dets avgjørelser er endelige.

Foran forbundets styremøte den 19. mars, er det utarbeidet utkast til statutter for Richter-fondet. Utkastet lyder som følger:

1. RICHTER-FONDET er et fond til fremme av norsk filateli, stiftet av norsk-amerikaneren Jared H. Richter i juni 1987.
2. Fondets grunnstamme er på NOK 100 000,-. Beløpet skal plasseres på betryggende måte som bankinnskudd eller i bankgaranterte papirer til best mulig avkastning.
3. Fra avkastningen av fondet skal det årlig deles ut en pris til den person/de personer (evt. studiegruppe) som hver for seg eller i fellesskap gjennom artikler i den filatelistiske presse, monografier, håndbøker eller andre former for publikasjoner har bidratt til studiet av Norges frimerkeutgaver, norsk posthistorie og norske poststempler med et originalt og selvstendig arbeide.

□ Jared H. Richter.

4. Med fondsstifterens tillatelse bærer prisen navnet J. H. RICHTER-PRISEN («The J. H. Richter Award»).
5. Dersom det et år ikke skulle være mulig å finne frem til en verdig kandidat til prisen, blir årets beløp å legge til neste års avkastning.
6. Fondet og den årlige utdelingen av J. H. RICHTER-PRISEN skal administreres av et fondsstyre bestående av tre personer. Etter fondsstifterens ønske skal disse være den til enhver tid sittende forbundspresident, forbundssekretær og redaktøren av Norsk Filatelistisk Tidsskrift. Førstnevnte skal være fondsstyrets formann.
7. Fondsstyret skal treffe avgjørelsen om den årlige tildeling. Avgjørelsen skal skje med enkelt flertall. Dets avgjørelser treffes etter egen vurdering og er endelige. Det er ikke anledning til å sende inn søknader om tildeling fra fondet.
8. Dersom fondsstyret skulle vise seg ikke å fungere etter hensikten, eller dets medlemmer skulle nedlegge sine verv på grunn av indre motsetninger eller andre forhold, vil styret i Norsk Filatelistforbund oppnevne et nytt fondsstyre på tre medlemmer til å forestå utdelingen. Under oppnevnelsen av nytt styre skal fondsstifterens ønske søkes imøtekommet så langt det er mulig.
9. Disse statutter er vedtatt av styret i Norsk Filatelistforbund i møte (19. mars 1988).

NFT innbyr til ny premiekonkurranse:

1 1/2 kr. Kong Haakon 1909 er 1.premie denne gang

Så kan NFT nok en gang innby til konkurranse, den tredje i rekken. Og igjen blir det spørsmål med tilknytning til frimerkesamling, filateli og posthistorie. Konkurransen går, som sist, over to omganger, og det blir til sammen 20 spørsmål å besvare. Den første omgangen med de ti første spørsmålene presenteres i dette nummer av NFT, mens det er meningen å presentere neste omgang i aprilnummeret.

Som tidligere gjelder det å krysse av det riktige (eller de riktige) av tre oppgitte «svar» i ti forskjellige spørsmål i hvert av de to numrene av tidsskriftet.

Deltagerne sender sine besvarelser til redaktøren av NFT. Premierrekkefølgen avgjøres etter det samlede antall korrekte svar i de to konkurranseomgangene, og en bør sende inn besvarelsene for hver konkurranse. Der som flere har besvart samtlige spørsmål riktig, avgjøres rekkefølgen ved loddtrekning.

Absolutt siste frist for innsendelse av besvarelsene for begge de to oppgaveomgangene, blir offentliggjort i aprilnummeret (NFT nr. 4/88).

□ Slik ser førstepremien ut denne gang, et pent rundstemplett eksemplar av Nk. nr. 94 (1 1/2 kr. Kong Haakon 1909) med dato 1.IX.11.

Som sist er det Efrén Rebollo som har laget oppgavene.

Forrige gang fikk vi en overveldende oppslutning, og vi måtte trekke vinnerne av de mange premiene blant over 100 som hadde riktig besvarelse. Om dette tyder på at konkurransen forrige gang var noe lettere enn den første – da vi måtte trekke premievinnere også blant slike som bare hadde *nesten* riktig besvarelse, er uvisst. Kanskje blir det ikke fullt så enkelt å besvare alt riktig denne gang(?)

Premiene blir som følger:

1.premie:

Et meget fint eksemplar av Nk. nr. 94 (1 1/2 kr. Kong

Haakon 1909), pent rundstemplett 1. IX. 11. Siste Norgeskatalog noterer dette merket til en verdi av kr. 2600,-.

2.premie:

En postfrisk fireblokk av Nk. nr. 134 (15 øre Polmerke).

3.premie:

Et lett stemplet eksemplar av Nk. nr. 33 (1 1/2 kr. Oscar II).

4.premie:

Postfriskt eksemplar av Nk. nr. 77 (10 øre Hellig Olav).

5.premie:

Tilsvarende som 4.premie (10 øre Hellig Olav).

6.–25.premie:

NORWEX blokk II (Nk 865/868).

Dermed skulle alt være klart til å sette i gang. Konkurransen er – som tidligere – åpen for alle NFT's lesere, og man behøver ikke klippe kupongen fra tidsskriftet, – det holder med en god kopi. Premielisten blir offentliggjort i NFT snarest mulig etter at konkurransen er avsluttet, og premiene blir sendt vinnerne etter offentliggjørelsen.

Vi håper naturligvis på like stor deltagelse som forrige gang, selv om stor deltagelse skaper ekstra mye arbeid for redaktøren. Hvis alle deltagerne f.eks. hadde husket å merke konvolutten hvor besvarelsen følger, med

Konkurranse nr. 1/1988

- Hva kaller en filatelist et frimerkeobjekt som det kun finnes ett eksemplar av?
☐ Unikum?   ☐ Raritet?   ☒ Unikat?
- Hvilket byggverk er det man ser silhuetten av på Norges eneste luftpostfrimerke?
☐ Fredriksten festning?   ☒ Akershus festning?   ☐ Nidarosdomen?
- Hvor mange norske frimerker fins med vikingskip som motiv?
☐ 2?   ☒ 3?   ☐ 7?
- Hva kostet det å sende et enkeltvektig brev i Norge i 1880?
☐ 3 skilling?   ☒ 10 øre?   ☐ 12 øre?
- I hvilket år ble en internasjonal frimerkeutstilling for ungdom holdt i Norge?
☐ I 1964?   ☐ I 1970?   ☒ I 1972?
- Hvor mange frimerker er det i den største kjente sammenhengende enheten av Norge Nr. 1?
☐ 9?   ☐ 16?   ☒ 39?
- Hvilke bokstaver betegner Norsk Filatelistforbunds avdeling for frimerkesamlende ungdom?
☒ NFU?   ☐ NJF?   ☐ NUF?
- Hvilket verditegn hadde Finlands første Røde Korsfrimerke?
☐ 20 penni?   ☐ 50 penni?   ☒ 1 mark?
- Hvilke land i Norden hadde tagger på sin første frimerkeutgave?
☐ Finland?   ☐ Island?   ☒ Sverige?
- Hvilket europeisk land har myntenheten Forint, vanligvis forkortet Ft.?
☐ Belgia?   ☒ Ungarn?   ☐ Jugoslavia?

Innsendt av: IVAR SUNDSBØ

Adresse: JOMFRUSTIEN 12 C

1179 OSLO 11

«Konkurranse», hadde arbeidet blitt adskillig lettere.

Det blir forholdsvis god tid til å finne de riktige svarene, og man kan naturligvis benytte alle tenkelige hjelpemidler, s.s. kataloger, håndbøker og artikler for å komme frem til resultatet.

Bevarelsene sendes altså *helst* inn hver for seg (slik at redaktøren får tid til grovsortering o.l. før neste «bunke» besvarelser strømmer på), men kan naturligvis også sendes inn samlet til slutt.

Besvarelsene sendes til: Redaktøren av NFT, Postboks 2177, 7001 Trondheim. Merk konvolutten: KONKURRANSE. NB: Legg helst ikke stoff eller annet i samme konvolutt som besvarelsen, idet disse konvoluttene normalt *ikke* blir åpnet før første/andre runde er over. Ligger det da ved noe som haster, vil redaktøren ikke finne dette før det kanskje er blitt for sent...

Og til slutt: Også denne gang har redaktøren ingenting imot filatelistisk frankering!

Lykke til med konkurransen.

E.S.

– Et øyeblikk, – jeg skal trekke vinneren av konkurransen nå...!

Krigs- og okkupasjonspost:

«Slagene om Narvik» - og tysk feltpost fra den tid

Av R. J. Houston

(Oversatt fra engelsk av R. Nielsen med forfatterens tillatelse)

Å samle tysk sjø-feltpost fører en uvegerlig inn i interessante deler av sjø-historien. Dette var tilfelle da jeg monterte en liten utstilling kalt «Slagene om Narvik», og der jeg brukte helsaker fra hvert av de tyske skipene som var innblandet og et medfølgende foto av hvert skip og med tilhørende filatelistisk/statistisk/historisk informasjon.

«Slagene om Narvik» var to av flere trefninger som kom som et resultat av den tyske invasjon i Norge den 9. april 1940 («Operasjon Weser-übung»).

Historien om Narvik begynte egentlig den 2. april 1940 da de tyske slagskipene «Scharnhorst» og «Gneisenau» seilte mot norske farvann sammen med ti jagere. Tyskerne var klar over at britene var fast bestemt på ikke å slippe tyske krigsskip ut i Atlanterhavet, og sjefen for den tyske flåten (viseadmiral Günther Lütjens) hadde ordre om å lede britiske flåteenheter bort fra Narvik-området ved å bruke «Scharnhorst» og «Gneisenau» som agn mens de ti jagerne gikk til Narvik med landgangsstyrken.

Planen fungerte perfekt.

Om morgenen den 9. april oppdaget den britiske admiral Whitworth på slagskipet «Renown» både «Scharnhorst» og «Gneisenau» i ruskeværet omlag 50 sjømil utenfor Narvik. De to tyske skipene flyktet mot nordvest som planlagt med admiral Whitworth like i hælene på seg. Det kom til en kort skuddveksling, og «Renown» traff «Gneisenau» med tre 15 tomers granater og ødela båtens brannslukningssystem og satte det forreste elleve tomers kanontårn ut av spill. På grunn av det dårlige været, mistet britene snart kontakten, og for en

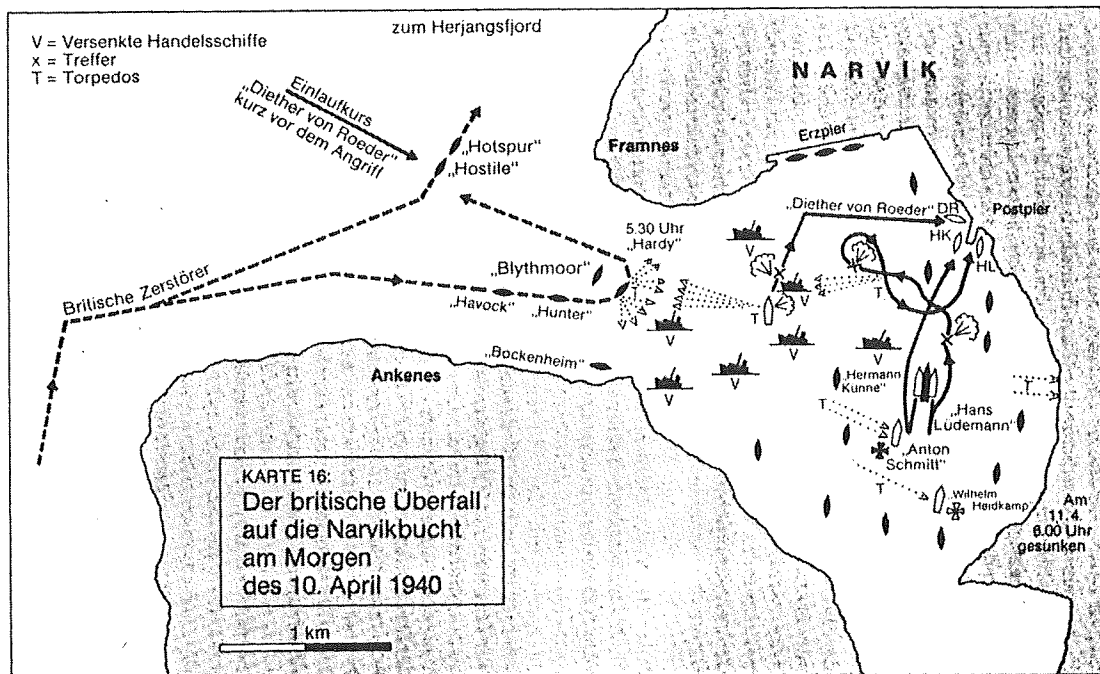
pris av et skadet slagskip hadde britiske styrker blitt forhindret i å knuse de tyske invasjonsstyrkene.

I mellomtiden falt Narvik i hendene på kommandør Paul Bontes' ti jagere (4. jagerflotilje) som hadde knust de norske kystforsvarsskipene «Eidsvold» og «Norge» og landsatt troppene som tok byen uten vanskeligheter.

Klokken 12.00 den 9. april fikk britene kjennskap til landgangen, og kaptein Warburton-Lee's 2. jagerflotilje ble dirigert til Ofotfjorden. De skulle angripe ethvert krigsskip eller handelsfartøy som befant seg der. Etter å

□ Som det vil fremgå av kartet består Ofotfjorden av fjorarmer hvor de tyske jagerne kunne skjule seg å derfra gå til motangrep etter briteres angrep den 10. og 13. april 1940

□ Oversiktskart over «Slaget ved Narvik» 10. april 1940, hentet fra en tysk bok.

ha undersøkt størrelsen på de tyske styrkene fra losstasjonen på Tranøy i løpet av kvelden, (senere viste det seg at styrkene var større enn antatt), angrep Warburton-Lee så Ofotfjorden i grålysningen den 10. april. De britiske jagerne «Hardy», «Hunter» og «Havoc» seilte inn fjorden og senket de tyske jagerne «Wilhelm Heidkamp» (Bontes flaggskip) og «Anton Schmitt». De britiske jagerne «Hotspur» og «Hostile» kom med i et nytt angrep, og seks transportfartøyer ble senket. De gjenværende tyske jagerne var imidlertid godt plassert i sidefjordene, og i et vilt motangrep ble den britiske styrken innesperret. Kaptein Warburton-Lee ble drept, «Hardy» slått ut og «Hotspur» hardt skadet. Lykkeligvis for britene fortsatte ikke de tyske styrkene angrepet, og kl. 06.30 var «det første slaget om Narvik» over.

Den 13. april tok den britiske admiralen Whitworth slagskipet «Warspite» inn

Ofotfjorden sammen med ni jagere. Han var ikke klar over hvor sterke tyskerne var, og «det andre slaget om Narvik» var igang. De gjenværende tyske jagerne ble forfulgt og ødelagt en etter en. Da natten falt på den 13. april, var det ingen igjen av de opprinnelige ti tyske jagerne. Senket ble:

«Erich Koellner» (Z13)
«Hermann Kunne» (Z19)
«Hans Lundemann» (Z18)
«Dieter von Roeder» (Z17)
«Wolfgang Zenker» (Z9)
«Brend von Arnim» (Z11)
«Georg Thiele» (Z2)
«Erich Giese» (Z12)

Britiske tropper ble land-satt i Norge den 14. april 1940 og tok Narvik 28. mai samme år. Stillingen for disse styrker var imidlertid uholdbar på grunn av sammenbruddet for den allierte fronten i Frankrike. De kunne ikke annet gjøre enn å ødelegge havneanleggene, og måtte så evakuere den 8. juni, fire dager etter den historiske evakueringen av Dunkirk.

Skip og feltpost-nummer

«Scharnhorst» var sjøsatt i oktober 1936. Slagskipet hadde oppdrag i Atlanterhavet 1939–40 og i angrepet på Norge 1940. Videre i oppdrag i Atlanterhavet 1941. Kom i februar 1941 til Brest. Brøt ut i februar 1942 sammen med «Gneisenau» og «Prinz Eugen» og vendte tilbake til Tyskland. Senket i Nordkappslaget 26. desember 1943 av «Duke of York». Feltpostnummer: M-23 657.

«Gneisenau» var sjøsatt i desember 1936. Det hadde samme oppdrag som «Scharnhorst» inntil det vendte tilbake til Tyskland. Ble ødelagt av bomber og tatt ut av tjeneste i juli 1942. Skroget senket i Gdynia i mars 1945. Hugget opp i 1947. Feltpostnummer: 00 105.

«Georg Thiele»: Sjøsatt 1937. Senket i 2.slaget om Narvik.

Feltpostnummer: M-07730.

«Wolfgang Zenker»: Sjøsatt

1938. Senket i 2.slaget om Narvik.

Feltpostnummer: 08 795.

«Bernd von Arnim»: Sjø-satt 1938. Senket i 2.slaget om Narvik.

Feltpostnummer: 25 349.

«Erich Giese»: Sjø-satt 1939. Senket i 2.slaget om Narvik.

Feltpostnummer: 02 167.

«Erich Koellner»: Sjø-satt 1939. Senket i 2.slaget om Narvik.

Feltpostnummer: M-07395.

«Diether von Roeder»: Sjø-satt 1939. Senket i 2.slaget om Narvik.

Feltpostnummer: 05 521.

«Hans Ludemann»: Sjø-satt 1938. Senket i 2.slaget om Narvik.

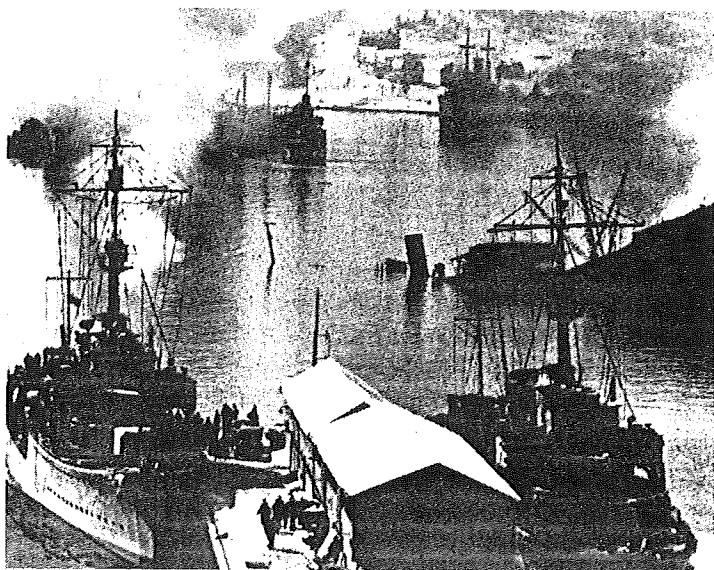
Feltpostnummer: M 28375.

«Hermann Kunne»: Sjø-satt 1939. Senket i 2.slaget om Narvik.

Feltpostnummer: 27 413.

«Wilhelm Heidkamp»: Sjø-satt 1939. Senket i 1.slaget om Narvik.

Feltpostnummer: M-01345.

□ Slik så det ut i Narvik havn etter slaget den 10. april 1940.

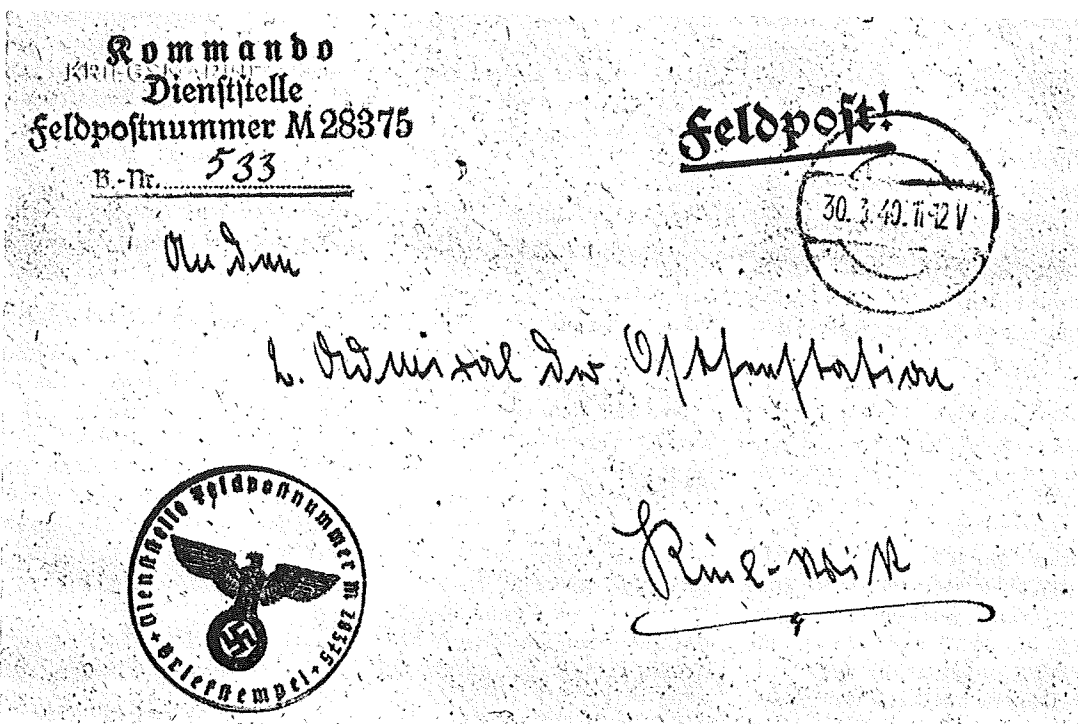
«Anton Schmitt»: Sjø-satt 1939. Senket i 1.slaget om Narvik.

Feltpostnummer: 12 260.

«Hovedkvarter — 4. jager-flotilje»: Feltpostnummer: M-32 300.

«Hovedkvarter — 8. jager-

flotilje Narvik»: Feltpostnummer: M-03052. (Denne flotilje besto av en ny type jagere, av Z 23-34-klassen, sjøsatt mellom 1940 og 1942 og ble kalt «Narvik» til ære for de ti jagerne som ble senket ved Narvik.)

□ Brev sendt fra jageren «Hans Ludemann» 30.3.1940.

Christian Firtal til salg for tre kroner.

Der er kommet 2 nye frimærker i anledning af 400-året for Christian IV's tronbestigelse.

Motivet på 3 kr. frimærket er Christian IV's monogram omkranset af to løver fra Rosenborg Slot. 4,10 kr. frimærket viser hofmaler P. Isaacs's portræt af kongen fra 1612.

Frimærket i værdien 3 kr. fås også i et 10 stk. hæfte. Frimærkerne og hæftet kan købes ved Postens Frimærkecenter.

DMJ Ipsen & Pismo

Ja, tak send mig venligst den gratis brochure, som fortæller om alle mulighederne for at abonnere på dansk kunst, kultur og historie i frimærkeformat.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./by: _____

Kuponen indsendes til:
Postens Frimærkecenter
Vesterbrogade 67
DK-1620 København V.

NFT/N/2-88

Krigs- og okkupsjonspost:

99th Infantry Battalion (Separate)

Norsk-amerikansk militæravdeling i årene 1942–45

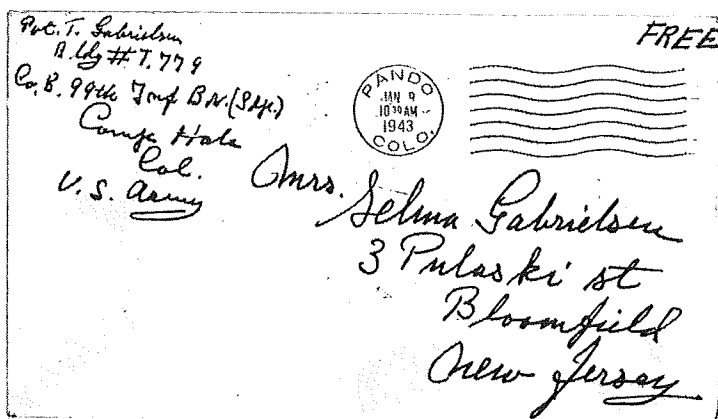
Av Bjørn Tandberg

Denne avdelingen ble offisielt organisert av det amerikanske «War Department» den 10. juli 1942, altså ca. syv måneder etter at USA hadde gått inn i den 2. verdenskrig. Her følger et utdrag av det oppropet som ble sendt ut fra Washington:

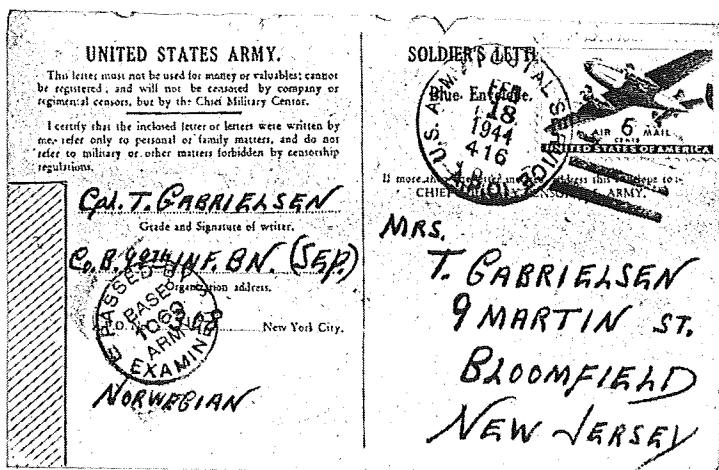
«Forsvarsdepartementet har konstituert Bataljon 99 (Separat), og det er ønskelig at denne avdeling øyeblikkelig blir oppsatt i Camp Ripley, Minnesota. Det er meningen at denne avdelingen etter hvert skal bestå utelukkende av nordmenn, (norsk avstamning) første eller annen generasjon, eller nordmenn som har tatt ut «first papers» (altså de som er i ferd med å bli amerikanske borgere).

Videre heter det: «Styrken skal være på 931 menige, fordelt slik: Infanteribataljon med 884 menige, 36 fra saniteten og 11 fra transport/service. Når den aktiviseres, er den attasjert 2. Armé. Offiserer skal utgjøres av menn av norsk avstamning og som snakker norsk.»

Bataljonen ble satt opp som planlagt og fikk spesial-

□ Fig. 1. Portofritt brev sendt fra Camp Hale den 9. januar 1943

□ Fig. 2. «Soldier's Letter» sendt gjennom APO 416 den 18. feb. 1944. Dette postkontoret var stasjonert i Glasgow, Scotland i tiden januar–oktober 1944. Brevet er frankert som flypost. Vanlige brev merket «FREE» ble ekspedert gratis fra 27. mars 1942 til og med 31. desember 1947. Luftpost måtte derimot betales av den enkelte soldat.

trening og trolig den hardeste kommandotrening som noen gang er gitt under vinterforhold.

Vi kan også slutte oss til noe av bataljonens navn: «The 99th Battalion (Separate)» – hva er nå det? Jo, at den ikke er en regulær infanteribataljon, men at den skal kunne disponeres til spesielle formål uten å være en del av et regiment eller en divisjon. Begrepet «Separate» peker på dette. Amerikanernes mening var å benytte avdelingen som en spyspiss under en eventuell invasjon av Norge. Dette ble det som kjent ikke noe av, men noen av soldatene kom allikevel til Norge i løpet av krigen. De hoppet ut i fallskjerm over Nord-Trøndelag siste krigsvinteren og utførte en rekke sabotasjeaksjoner der. Resten av bataljonen kom først til Norge sommeren 1945, og veien dit hadde vært lang og blodig. Avdelingen ble som nevnt satt opp i Camp Ripley. Senere fortsatte treningen i Fort Snelling, Minnesota og i Camp Hale, Colorado. Sistnevnte leir lå ca. 3000 meter over havet, så treningen her var nok den hardeste karrene gjennomgikk før de ble sendt til Storbritannia med skip i september 1943.

Treningen med henblikk på en alliert invasjon på kontinentet fortsatte etter ankomsten til Storbritannia i forskjellige leirer. Jeg nevner Perham Downs, Glenusk Wales, Ludly Hereford og Uffculme Plymouth.

Den 6. juni 1944 gikk de første allierte styrker i land i Normandie, Frankrike – og begynnelsen til slutten for Hitlers 3. rike var et faktum. 99. bataljon gikk i land på Omaha Beach den 22. juni og rykket straks inn i kampsonen og fikk sine første tap, men vant også sine første

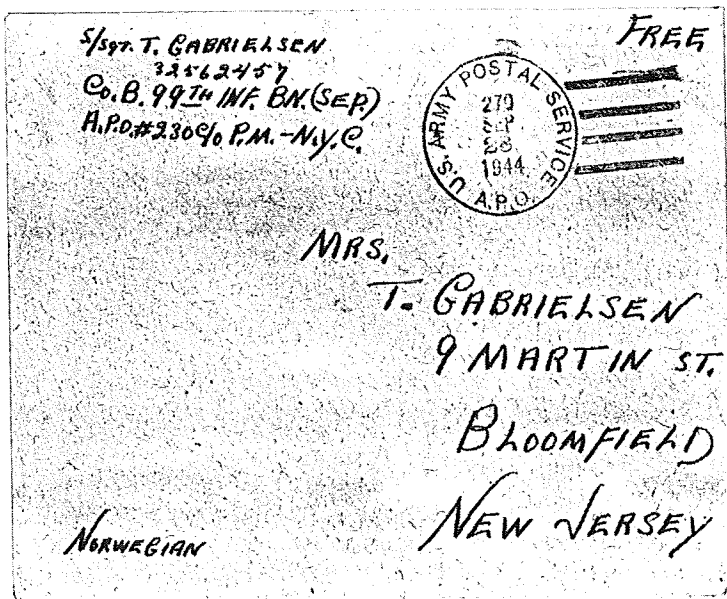
□ Fig. 3. Luftpost helsak sendt gjennom APO 158 den 4. juli 1944. Dette postkontoret var stasjonert i den franske byen Isigny fra 20. juni til 3. august 1944. Legg merke til at konvolutten er merket «NORWEGIAN». Dette ble gjort for å angi på hvilket språk brevet var skrevet og var et krav fra sensorene. Brevet er forøvrig usensurert.

seire. Etter kort tid var de blitt en herdet frontavdeling.

Tyskerne ble drevet ut fra sine stillinger langs kysten, og Frankrike ble etter hvert befridd. Den 15. september startet operasjon «Canal Drive» og 99. bataljon krysset Willens Vaart kanalen i Belgia. Tross kraftig tysk mot-

stand var denne operasjonen gjennomført tre dager senere, ni norsk-amerikanere ble drept og 77 såret under disse kampene. 440 tyske fanger ble tatt.

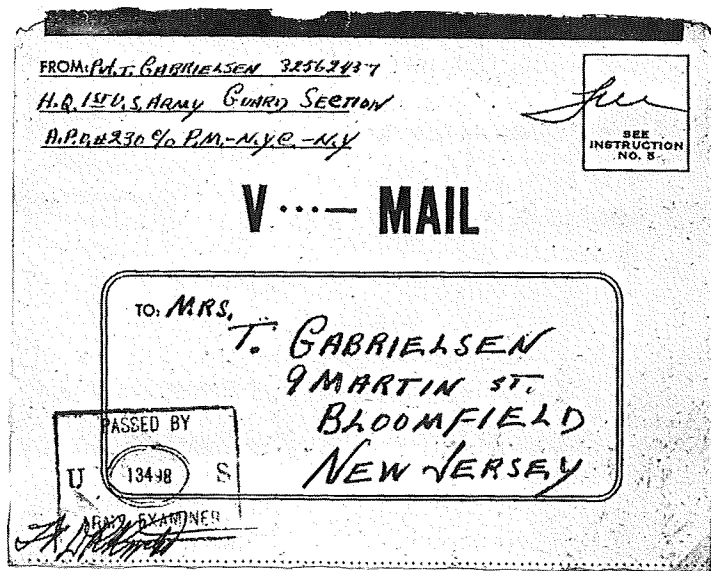
Men hardere prøvelser lå foran den lille bataljonen, nemlig slaget om Wurzel – eller slaget om Aachen, som

□ Fig. 4. Portofritt brev stemplet APO 270, Gulpen, Nederland den 28. september 1944. Bataljonen var på dette tidspunkt i Eupen, Belgia. Brevet har altså krysset grensen mellom de to land for å nå frem til nærmeste APO.

□ To soldater fra 99th Battalion et sted på kontinentet etter invasjonen i Frankrike.

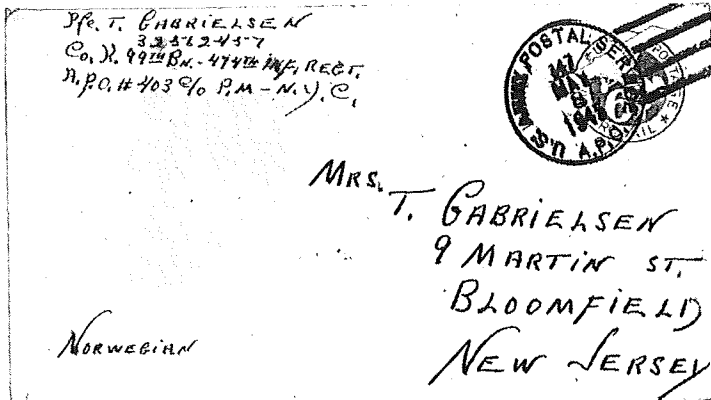

□ Fig. 5. V-Mail helsak sendt fra «Somewhere in Belgium» under Ardenner-slaget. Vanligvis ble disse V-Mail helsakene mikrofotografert og filmene sendt til USA med fly. Her ble kopiene forminskert og videresendt. Kun de største feltpostkontorene hadde utstyr for fotografisk behandling av V-Mail. V-Mail kunne også sendes fra USA til soldater ved fronten. Dette kostet tre cents i porto, mens det var portofrihet for medlemmer av de væpnede styrker.

det er benevnt andre steder. Den tyske byen Aachen var nesten helt omringet, og den tyske styrken der hadde kun én vei å unnsnippe, nemlig hovedveien mot Wurzel. Denne flaskehalsen fikk 99. bataljon i oppdrag å korke. I ni døgn raste kampene om denne veien natt og dag. Den norsk-amerikanske bataljonen ble flere ganger drevet ut av sine stillinger, men de ble hver gang gjenerobret. Den 24. oktober ble de avløst etter å ha mistet 28 mann, 45 var såret og seks ble rapportert savnet. 105 fanger ble tatt. Den 17. desember 1944 startet tyskerne den såkalte Ardenner-offensiven i et desperat forsøk på å bryte gjennom de allierte linjer for å trenge frem til Antwerpen i Belgia. Dette var tyskernes siste store operasjon under den 2. verdenskrig, og alle tilgjengelige reserver ble satt

inn. 99. bataljon forsvarte under dette tyske angrepet den belgiske byen Malmédy. Denne byen ble gjentatte ganger angrepet, blant annet av panserstyrker, men bataljonen holdt sine stillinger til den fikk avløsning etter 31 døgn kamp. Den vesle bataljonen, ca. 1000 mann fikk i Malmédy avløsning av en divisjon på 18 000 mann.

Etter Malmédy ble bataljonen overført til Barneville, Frankrike for reorganisering etter de tapene den hadde lidt. Her ble de satt opp sammen med «The 474th Infantry Regiment» som besto av fallskjermjegere og «Rangers» fra «1st Special Service Force», alle garvede frontsoldater. For første gang var nå 99. bataljon underlagt et regiment og ble heretter benevnt «99th Battalion, 474th Infantry Regiment». Denne styrken var tenkt satt inn i Norge dersom tyskerne aktet å for-

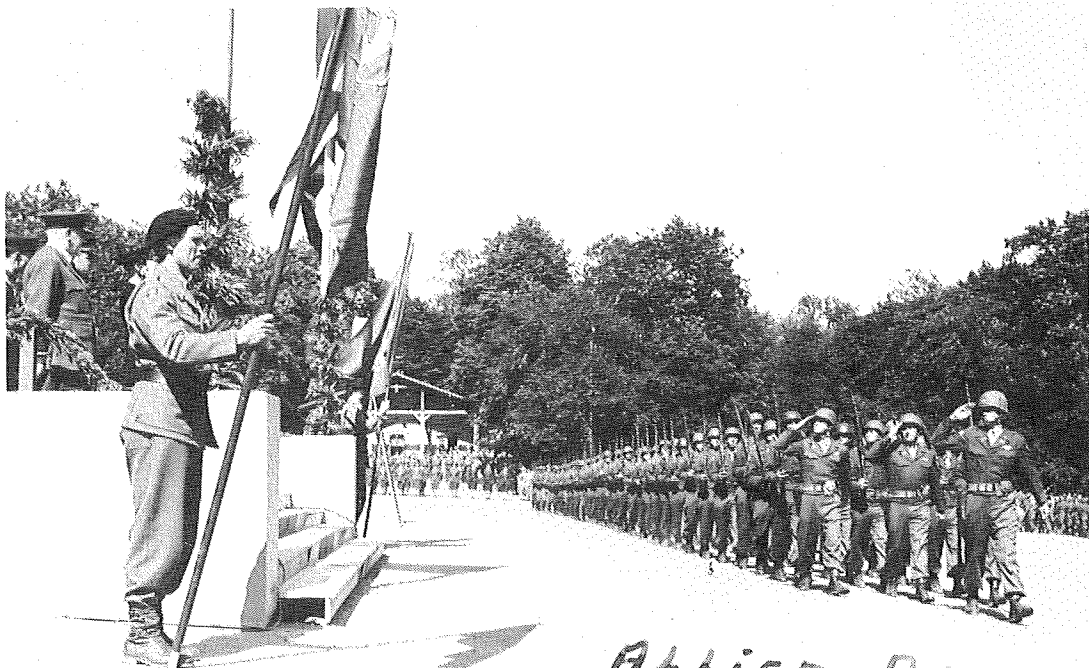
□ Fig 6. Brev sendt via APO 147 på «V-E Day», (Victory in Europe Day), 8. mai 1945. APO 147 var stasjonert i Regensburg, Tyskland fra 5. mai 1945 til ut samme måned.

svare «Festung Norwegen» til «the bitter end».

I begynnelsen av april 1945 ble avdelingen overført til Tyskland. Her ble det utført flere opprenskningsaksjoner, enheter av fanatiske SS-soldater gjorde fremdeles motstand i isolerte lommer. Den 8. mai 1945 kapitulerte nazi-Tyskland. 99. bataljon var

denne dagen i Regensburg, og dagen ble markert med storrengjøring av utstyr og med takk gudstjeneste om ettermiddagen.

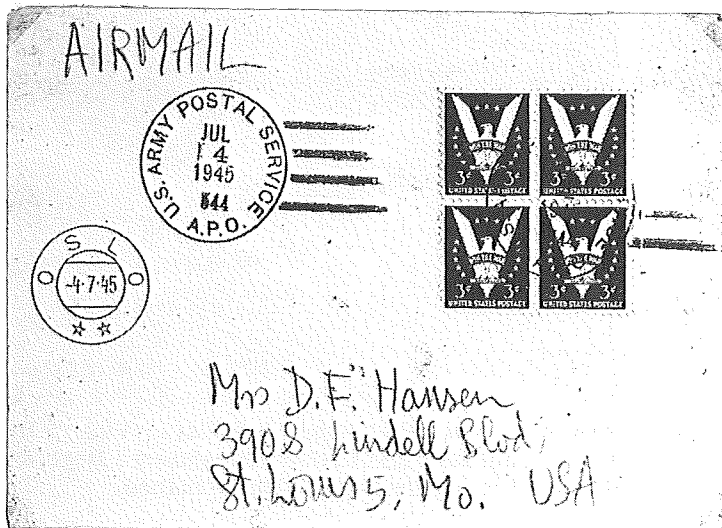
13. mai forlot avdelingen Tyskland og ble overført til Frankrike med lastebiler. Etter en del venting her mottok man endelig den etterlengtede ordre, man skulle til

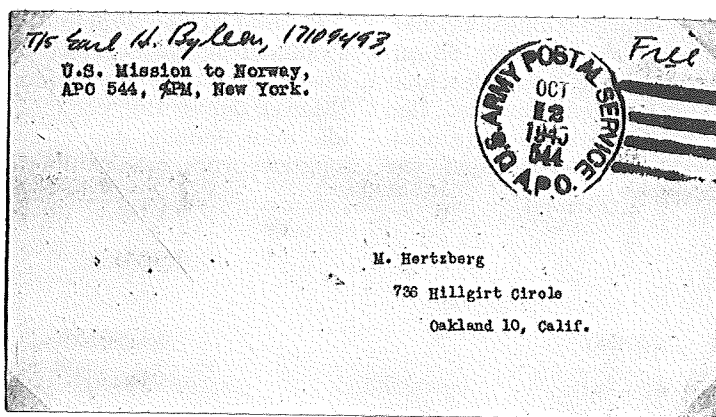
i. Co. 99th Bn.

ALLIED PARADE

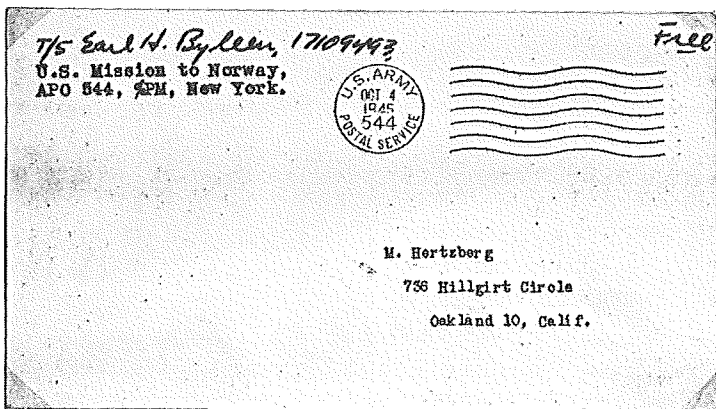
□ 99th Battalion under parade i Oslo, antagelig 4. juli 1945.

□ Fig. 7.

□ Fig. 8.

□ Fig. 9.

Norge! Den 4. juni 1945 gikk noen soldater fra 99. bataljon i land i Drammen, og neste dag gikk hovedstyrken i land i Oslo hvor de innlosjerte seg på Smestad. Hovedoppgaven i Norge var å assistere ved avvepningen av de 400 000 tyske soldatene som sto i landet, foruten å delta i vaktholdet over disse.

Postkontor ble selv sagt etablert. Dette fikk nummeret APO 544 og ble tatt i bruk den 8. juni og var i virksomhet til den 2. november 1945. Kontorets adresse var Torggaten 17, 1. etg. Minst to forskjellige håndstempler ble benyttet, ett klart, se Fig. 7, og ett gammelt og utydelig, se Fig. 8. Det meste av posten ble kansellert med maskinstempel av type «Universal», se Fig. 9. Spesielle stempeler for rek.post var også i bruk.

99. bataljon returnerte til USA med S/S «Bienville» den 17. oktober 1945. Dette skipet la til kai i Boston den 1. november, og den norsk-amerikanske avdelingen var hjemme etter mer enn to års tjeneste utenfor USA, mange hadde dessverre falt fra underveis.

Kilder:

Bergen, Howard R.: «99th Infantry Batalion, U.S. Army», Oslo 1945.

Nyquist, Gerd: «Bataljon 99», Oslo 1981.

Schaffer, James: «Geographic Locations of U.S. APOs 1941–1978», USA 1979.

National Archives and Records Service, Washington, DC, USA.

U.S. Army Military History Institute, Carlisle Barracks, PA, U.S.A.

«Frimerker som hobby», nr. 4/80 og nr. 3/81.

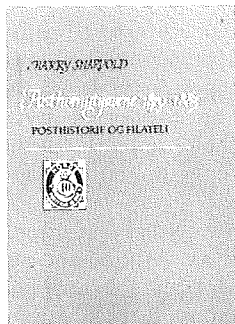
«Norsk Filatelistisk Tidsskrift», nr. 7/71.

«Posthornutgavene 1879–1883»

Av Harry Snarvold

Utgitt av Norsk Filatelistforbund og Wennergren-Cappelen A/S, Oslo.

Pris: kr. 65,-.

Ved verdenspostkongressen i 1878 ble det anbefalt at alle tilsluttede land skulle innføre felles farger for de frimerker som skulle brukes til grunnsatsene – grønn for trykksak (5 centimes), rød for brevkort (10 centimes) og blå for enkeltvektig brev (25 centimes). Det norske poststyret vedtok at dette

skulle gjennomføres fra 1883. Dette førte til endel komplikasjoner, ettersom trykksakvaløren (5 øre) den gang var i blå farge, og UPU-valøren 20 øre var i brun farge.

For å legge opp tilstrekkelig lager av 5-øren, fikk P. Petersen i 1878 en siste ordre på sannsynligvis 1 400 000 frimerker. Etter retusjering av trykkstemplene fra København var trykkplaten for 5 øre utslitt, og P. Petersen måtte derfor skaffe en ny klisjésats. Det var ikke økonomisk grunnlag for å kjøpe disse fra København, blant annet fordi Petersen på dette tidspunkt visste at han ville miste kontrakten på frimerketrykningen. Han måtte derfor lage et sett nye trykk-klisjéer i Christiania. Dette resulterte i den trykning av 5 øre blå som tidligere var kjent som NK 24 IV, men senere katalogisert som NK 35 – der alle de små 5-tall er forskjellig og tydeligvis gravert enhetsvis.

Tidligere forskere har ment at det ble tatt 100 (eller ssv. flere) avstøpninger av originalstempelet, og at det lille 5-tallet ble gravert manuelt på disse. Dette var den anerkjente teori i mange år.

På et møte i Norsk Posthistorisk Selskap i november 1982 holdt Harry Snarvold et foredrag der han påviste, blant annet med grunnlag i arkivstudier, at det bare var laget 10 pregninger fra originalstempelet, og at disse igjen var grunnlag for videre felling – ssv. 12 sett – slik at det fremkom 100 klisjéer samt reserveklisjéer. Den samtidige trykning av 5 øre brevkort tyder på at det har vært et stort antall av disse klisjéer brukt til brevkort (Soot-Ryen sier minst 44 forskjellige). I alle fall påviste Snarvold at dette siste opplag av 5 øre blå ble trykket med klisjéer fremstilt etter den galvaniske metode.

Likeledes gikk Snarvold inn på produksjonen av 10 øre rød trykket av Chr. Johnsen i 1881. Chr. Johnsen fikk seg tildelt oppdraget med å

trykke frimerker i 1880 etter en offentlig anbudsrunde. Hans første produksjon var 10 øre skravert (NK 36), der opplaget ble levert Frimerkeforvalteren i januar 1882. Han benyttet her igjen det gamle originalstempel fra Philip Batz, og fremgangsmåten ved klisjéfremstillingen var den samme som ble benyttet under Petersens siste trykning av 5 øre.

Også her har mange tidligere teoretisert over et stort antall pregninger fra originalstempelet; også her har Harry Snarvold påvist den korrekte fremstillingsmetode. Han har videre påvist at de oppgraveringer som ga NK 38 (nå, etter Snarvolds forskningsarbeid igjen delt opp i NK 37 og NK 38) er foretatt direkte på de klisjéer som ble brukt til trykningen av NK 36.

Personlig er jeg ingen ekspert på norske frimerker, men jeg har visse kunnskaper om klisjéfremstilling og trykkteknikk. Jeg oppmuntrer derfor Snarvold til å la sine nye oppdagelser bli offentliggjort i Norsk Filatelistisk Tidsskrift, der hans artikler løp fra 1984 til 1986. Disse artikler er nå samlet i dette særtrykk.

Snarvold har her gjort klart hvorledes NK 35 er fremstilt, og han har også foretatt en oppplating av dette sjeldne frimerket, dels basert på eksisterende større enheter, dels på perforeringsvariantene. For NK 36/37 har han dokumentert klisjéfremstillingen og de fire plateoppsetningene. Han har påvist 251 graveringsstyper. Videre har han dokumentert 228 graveringsstyper i NK 38.

Arbeidet med disse «provisoriske» posthornmerkene – som få tidligere forskere har tatt sjansen på å gjøre noe med – er et godt eksempel på at filatelistisk grunnforskning stadig kan anvendes på norske frimerker. Det er mulig at Snarvolds anvendelse av perforeringsvariantene kan føre til diskusjon, og det er et faktum at hans illustrasjoner, laget i raster, ikke egner seg til videre forstørrelse, men på den annen side er illustrasjonene alle slik at de kan brukes til målinger i forholdet 1:4 uten at klarheten går tapt. Og det er høyst prisverdig at Snarvold her har gått ut i det filatelistiske minefelt som NK 35–38 representerer, og at han her har trukket klare konklusjoner og presentert et arbeid som det står all respekt av.

For sitt arbeid har Harry Snarvold mottatt NFT's hederstegn for Litteratur og Andersen-Dethloff-medaljen. Høyere utmerkelser finnes ikke i norsk filateli. Jeg vil anbefale denne boken på det varmeste, og oppfordre til en åpenhertig og fordomsfri diskusjon fra dem som er uenige i de forskningsresultater som Harry Snarvold har kommet frem til.

Paul H. Jensen

Formann, Norsk Posthistorisk Selskap

Klubbtidsskrifter (IV):

Hva skrives det om?

Av Kr. Wilhelmsen

Nettopp vel over i et nytt år kan det være på tide å se hva som er å finne i de bladene som har kommet siden sist. I den forbindelse er det hyggelig å kunne se at «Dobbelfoten» i Harstad er begynt å finne veien til min postkasse. Fortsatt har jeg ikke sett noe til **KFK-Filатели** eller **Kråkenytt**. Jeg kan bare håpe at det er blader som det fortsatt er liv i, og dersom utgiverne ønsker å komme med i disse omtalene, må jeg bare fortsatt be om at det blir sendt et eksemplar til **Kr. Wilhelmsen, Skolegt. 46, 9000 Tromsø**.

Philatelistische Arbeitsmaterialien für Arbeitskreise NORDISCHE STAATEN er den omstendelige tittelen for meddelelsesbladet i DDR for denne samlergruppen. Nr. 1/87 er faktisk det siste jeg har fått, men det kommer av at jeg bare får sendt de heftene hvor Karl-Heinz Schöne har en artikkel. Han er en usedvanlig aktiv person når det gjelder alt vedrørende både filateli, land og folk for Norges del, men han har også ofte artikler vedrørende et eller annet i et av de andre nordiske landene. I dette heftet finner man en redegjørelse for de gamle svenske postveiene, og han omtaler da også noen av de milesteinene eller kilometersøylenes som

er kjent. Som avslutning kommer det også en avbildning av en norsk kilometerstein – «100 kilometer fra Christiansand, Lister og Mandal Amt». Illustrasjonen er et tillegg til en tidligere artikkel om de norske kilometersteinene. Det er videre en utførlig artikkel om de finske frimerkeheftene.

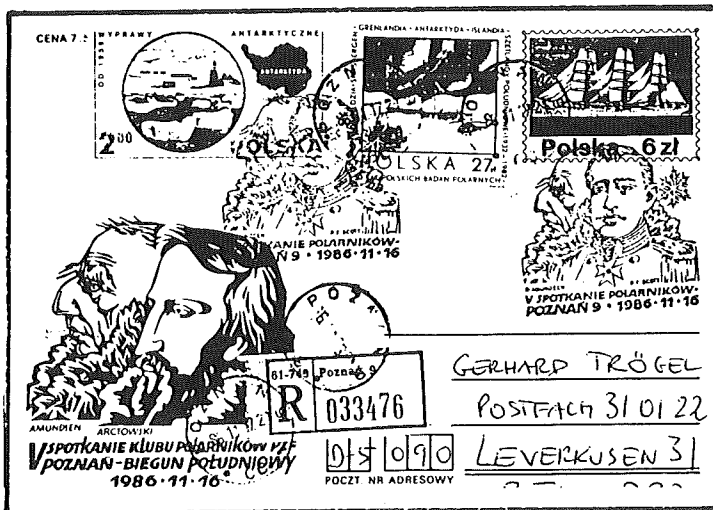
Nr. 4/87 av **Seilsluppen «Restaurationen»** har en interessant og fyldig artikkel av Bjørn E. Bunæs om oblatmerkene, og ikke minst nummerstemplene på dem. Geir Lunde fortsetter omtalen av «Dampskipsfarten i Sogn og fjordane» med god illustrasjon av de fleste klassiske skipsnavnene som **FRAMNÆS**, **FJALIR**, og **HORNELEN**.

Polarphilatelie e.V.'s meddelelsesblad nr. 1/87 har avbildet tre brev som gir tilknytning til Norge. Det ene

med et polsk stempel til minne om en polsk ekspedisjon til Spitsbergen hvor de i 1934 oppdaget og besteg et nytt fjell som ble oppkalt etter den polske geologen Stanislaus Staszic (1755–1826). Et annet brev viser stempel med bilde av Amundsen og Scott, og det siste brevet er en spesialkonvolutt til minne om Fritjof Nansens 125-årsdag. Et tilsvarende sidestempel med bilde av Nansen er imidlertid ikke poststempel.

Moldefilatelistene nr. 4/87 begynner en serie med omtale av forskjellige filatelistiske tidsskrifter. Dette er et meget nyttig tiltak siden de færreste får tilstrekkelige opplysninger bare gjennom klubborganet og NFT. Det er her omtalt **Berner Briefmarkenzeitung**, **Michel Rundschau**, **Gibbons Stamp Monthly**, **Populær Filateli**, **Frimærksnytt** og **Frimærke-**

nes Verden. Det er en grei nok omtale av hva disse bladene vanligvis omtaler, og den interesserte kan derfor få begrep om det kan være noe å forsøke et abonnement på. Men dessverre mangler en meget vesentlig opplysning – nemlig hvor disse bladene er utgitt og kan bestilles. Men det kan jo rettes opp når serien er avsluttet, med en fortegnelse med adresser og priser. En gjengivelse av Postens historie i Norge av August Schou er hentet direkte fra Postverkets jubileumsskrift i 1947, og hvis det er meningen å sakse hele jubileumsskriftet, har de stoff nok for mange år.

I Dobbelfoten nr. 2/87 er det en illustrert artikkel om det norske poststedet som fikk det siste motivstempelet – nemlig HOPEN.

Luren fra California kommer gjerne med flere nummer i hver sending. Denne gang kom nr. 8/9, 10 og 11. I nr. 8/9 er det en artikkel om den tyske sensuren i Norge under krigen med mange illustrasjoner. Nr. 10 bringer en gjengivelse av et håndskrevet takkebrev fra kong Olav etter en kondolanse fra en norskamerikaner i South Dakota ved kong Haakons dødsfall. Noen filatelistisk betydning har jo ikke dette brevet, men at det må være

et klenodium å ta vare på, er hevet over tvil.

Amerikanerne er ikke så strikse med hensyn til utelukkende å samle frimerker. Stempelmerker o.l. er også samleverdig, og i nr. 10 finner man en utførlig liste over busselskaper som har gjort bruk av egne fraktmerker. Det bemerkelsesverdige er at artikkelen er skrevet av en kar i Stavanger! Hvis det altså er noen som er interessert i dette samleområdet, så har jeg adressen. Nr. 11 har ikke noe vedrørende norsk filateli.

Polarphilatelie e.v. nr. 4/87 har to sider med avbildninger av tyske firmafrankeringsmaskinstempler som har polare motiv i reklameinnsatsen. Nr. 5/87 har en fortegnelse over franske merker for TAAF fra 1984 til 1987. Det fremgår da at den norske polarskuta «Polarbjørn» er blitt avbildet på et merke i 1986.

BFK-87, katalog til klubbutstillingen i Bergen, er en hyggelig trykksak som kunne være et langt større utstillingsarrangement verdig. En morsom artikkel der gjelder «Bergen og bergensere på frimerker». Uten å ha gått særlig dypt i problemet, tror jeg allikevel neppe at det er andre byer i Norge som vil kunne varte opp med en tilsvarende samling merker med lokal tilknytning. Tenk bare på alle Armauer Hansen-merkene i 1973.

Nr. 4/87 av Den blaa Løve er stort sett viet utstillingen BFK-87 med omtale, bilder og premieliste. Ellers blir spørsmålet/problemet med de norske 12-øresmerkene videreført, og det blir klarlagt at det faktisk var en portosats på 12 øre som gjaldt i 13 måneder for enkeltvektig brev til Sverige og Danmark. Slike brev er derfor neppe av de som er lettest å få tak i.

Redaktøren av **Frimerke Forum** trekker seg tilbake med et avslutningsnummer, 4/87, på hele 80 sider, og det skal kanskje bli en tung jobb for den nye redaksjonskomiteen å klare å følge opp et slikt nivå. Men ellers er det mye lesverdig, og jeg kan da nevne at Harry Snarvold beretter om et brev fra Norge til Kina i 1850, og det brukte da nærmere to måneder på turen. Geir Kaasa starter tydeligvis en liten posthistorisk serie som jeg ser frem til fortsettelsen av med stor interesse. Denne første artikkelen tar for seg postforholdene i Skandinavia på en tid da de politiske forholdene var heller litt kaotiske med kriger som førte med seg store og små grensejusteringer. Ivar Sundsbøs artikkel nr. 2 om håndskrevne stedsnavn på brev, følger naturlig opp de forannevnte, og dermed er den «tyngste» delen av innholdet nevnt. Men det er også

rikelig med stoff også for de samlerne som ennå ikke er så viderekomne at de kan dra full nytte av det «tunge» stoffet. Det vil nesten føre for langt å nevne alt.

I **Dobbelfoten** nr. 3/87 finner vi en artikkel på fire sider om «Postkontrollen 1940 i Tromsø». Alle detaljene med postkontrollen i Nord-Norge i april-juni 1940 er vel neppe ennå fullstendig klarlagt. Vi har muligens lov å vente flere artikler med det endelige resultat at det blir utgitt en samlet oversikt over *hele* dette temaet.

TFK-nytt nr. 4/87 avslutter sin 37. årgang til klubbens 60-årsjubileum. Lars Liahjell går inn på historien om erstatningshurtigrutene under krigen og forteller om m/k MULEGGA. Knut R. Ras mussen tar for seg den første offisielle postflyvningen til Svalbard i 1950. Et brev som Karl U. Sanne legger frem viser at stempelet BOUVET

OYA var et selvlaget gummistempel. 13 sider omfatter tillegg for 1986 til særstempelkatalogen av Odd H. Johannessen. Som tilbakeblikk på de 60 år er gjengitt et foredrag som ble holdt på klubbens første møte i 1927 om «Den filatelistiske patologi». Jubileumsfesten er behørig omtalt og illustrert.

I meddelelsesblad nr. 60 til **Forschungsgemeinschaft Nordische Staaten** har Jürgen Tiemer en lengre illustrert artikkel om luftskipspost i tilknytning til Norge. Biblioteksfortegnelsen over litteratur om Norge omfatter hele 87 nummer.

Sammler Express er det nasjonale tidsskriftet i DDR, og her finner man sjelden noe om «vårt» område, hvis ikke Karl-Heinz Schöne kommer med et innlegg. I nr. 24/87 har han en fyldig omtale av Shetlands-Larsen-stempelet.

nft

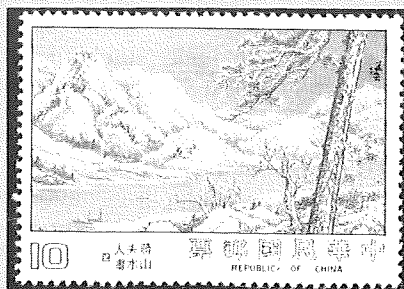
Vi sakser

Madames malerier

Madame Chiang Kai-Shek, enke etter grunnleggeren av Republikken Kina på Formosa, vil for ettertiden ikke bare bli husket som en dyktig, engasjert presidentfrue, men også som en fremragende kunstner. Som malerinne har hun klart å kombinere den gamle kinesiske kunsts fine tradisjoner med moderne impulser. Hennes fjell-landskaper med

skyformasjoner så lette og luftige som den dampen som de består av, har skapt hennes ry som kunstner av internasjonalt format. Tre ganger, i 1975, 1977 og sist i 1986, har hun skrevet seg inn i galleriet av prominente frimerke tegnere. Den sistnevnte serien består av fire merker med flotte landskapsmoter på Taiwan, – alle formet av en stor kunstner.

(Berlingske Tidende)

HELSINKI
1.-12.6.1988

FINLANDIA 88

address:

pl 990

SF-00101 HELSINKI

FINLAND

FILATELIAN MAAILMANNÄYTTELY
FILATELISTISK VÄRLDSUTSTÄLLNING
WORLD PHILATELIC EXHIBITION
PHILATELISTISCHE WELTAUSSTELLUNG
EXPOSITION PHILATELIQUE MONDIALE
EXPOSICION FILATELICA MUNDIAL

Krigs- og okkupasjonspost:

Lokalbåtrute-stempel som feltpost-stempel

Under kampene i Nord-Norge i 1940

Av John Torstad

Som en følge av bestemmelsen om delvis mobilisering av hærens avdelinger i Nord-Norge, ble det opprettet fire feltpostkontorer (F.P.K.) i slutten av januar 1940.

Disse var:

F.P.K. nr. 9 på Molund i Bardu: 29/1, nedlagt 14/6.

F.P.K. nr. 15 på Nyborgmoen: 26/1, nedlagt 18/7.

F.P.K. nr. 36 i Kirkenes: 29/1, nedlagt 27/6.

F.P.K. nr. 4 i Narvik (flyttet fra Elvegårsmoen): 29/1, nedlagt 9/4.

F.P.K. nr. 4 ble senere opprettet igjen etter gjenerobringen av Narvik 31. mai og avviklet på Setermoen 9. juni.

Feltpostkontor nr. 9 betjente avdelingene i Troms innland fra Gratangen i sør til Storsteinnes i nord. Fig. 1 viser de to stempeltypene som var i bruk.

Feltpostkontor nr. 15 betjente avdelingene i Nord-Varanger fra Vestre Jakobs elv til Tana. Fig. 2 viser de to stempeltypene som var i bruk.

F.P.K. nr. 36 betjente avdelingene i Sør-Varanger fra Neiden til den russiske grense. Fig. 3 viser de to stempeltypene som var i bruk.

□ Fig. 1.

□ Fig. 2.

aniet i Sør-Varanger

□ Fig. 3.

let i Nord Norge

□ Fig. 4.

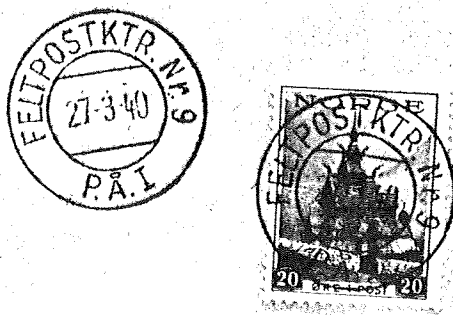
F.P.K. nr. 4 betjente avdelingene i Ofoten-avsnittet. *Fig. 4* viser de to stempeltypene som var i bruk.

Ved den tyske innmarsjen i Narvik om morgenen den 9. april, flyttet 6. Distriktskommando sitt hovedkvarter fra Harstad til Moen i Målselv. Den 10. april ble det opprettet et feltpoståpneri under feltpostkontor nr. 9. Feltpoståpneriet ble betegnet F.P.K. nr. 9 P.Å. I.

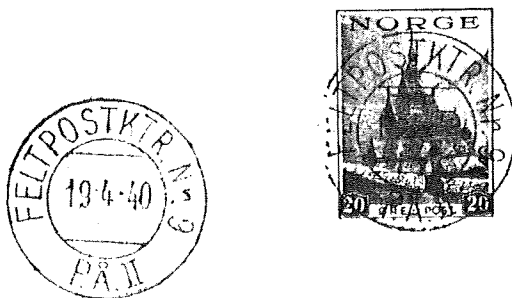
Fig. 5 viser stempeltypen som var i bruk.

Etterhvert som de militære avdelinger ble satt opp og overført til Narvik-fronten, ble det økende behov for flere feltpoststeder. For å betjene de styrkene som lå i Salangsdalen, ble feltpoståpneri nr. II under F.P.K. nr. 9 opprettet på Lund i Salangsdalen 16. april. Dette feltpoståpneriet flyttet litt senere til Fossbakken (ved veikrysset til Lavangen) og igjen tilbake til Lund 30. mai. *Fig. 6* viser stempeltypen som var i bruk.

Etter gjenerobringen av Gratangen 28. april, ble det behov for et feltpoståpneri i Gratangsbotn. Privatvikar Håkon Johansen ble tilsatt som bestyrer. Poståpneriet fikk navnet F.P.K. nr. 9 B (også benevnt som P.Å. III). Da de to feltpoståpneristemplene P.Å. I og P.Å. II ved F.P.K. nr. 9 allerede var i bruk, måtte man improvisere ved å modifisere et stempel fra F.P.K. 9. Teksten skal lyde *FELTPOSTKTR. Nr. 9 B* og skal ha vært i bruk fra den 4. mai til 13. mai. Jeg har aldri sett dette stempelavtrykket og kan ikke innestå for om dette er riktig. *Fig. 7* viser stempelet som mulig ble modifisert til dette formål.

□ *Fig. 5.*

□ *Fig. 6.*

□ *Fig. 7.*

Imidlertid ble det fra den 14. mai tatt i bruk arkiv, stempel og signet fra lokalbåtekspedisjonen *SENJA-TROMSØ A*.

H. Johansen ble fra 11. mai overført til F.P.K. nr. 9 og fenrik og postekspeditør Arthur Heil ble ny bestyrer av feltpoståpneriet.

Den 30. mai ble feltpoståpneriet *SENJA-TROMSØ A* flyttet fra Gratangsbotn til

Bjerkvik og dagen etter om-benevnt til F.P.K. nr. 4 P.Å. I.

F.P.K. nr. 4 var da frigjort etter gjenerobringen av Narvik. Arkivet til *SENJA-TROMSØ A* blir tilbakelevert Tromsø.

Fig. 8 viser en rek.seddel stemplet *SENJA-TROMSØ A 21.V.40*. Seddelen gjelder et rekommandert brev sendt av Johs. Agle til Narvik 8/4 som er kommet i retur. Johs. Agle var korporal ved kp. 7 II/IR

Postverket.

Bl. 106 a.

Nr. 42

Verdi- og rekommanderte sendinger kan hentes
i den alminnelige kontortid.

Til

Adresse:

er kommet brev påtegnet:

Porto:

1. Mottageren må, hvis han eller hans underskrift er ukjent, godtgjøre, at han er rette vedkommende.
2. Portoen betales på postkontoret.

Mottatt:

Denne seddel må bringes med ved henting av brevet.
Verdi- og rek. sendinger må hentes ved post-
kontorer med lokal postomløp innen 2 uker og for-
øvrig innen 3 uker. Etter disse frister blir de sendt
tilbake til senderen som ikke hentes.

7. 39. A 6.

□ Fig. 8.

15. Denne avdelingen var sta-
sjonert under feltpoståpneri
III, SENJA-TROMSØ A.

Stempelavtrykk SENJA-
TROMSØ A fra denne perio-
den må være sjeldne. Men da
bruken som feltpoståpneri-
stempel trolig ikke er kjent
av alle skips-stempelsamler-
ne, kan trolig flere avtrykk
dukke opp hos disse. Lykke
til med letingen.

Til sist vil jeg i Fig. 9 vise
et oversiktskart over forde-
lingsområdet til F.P.K. Nr. 9.

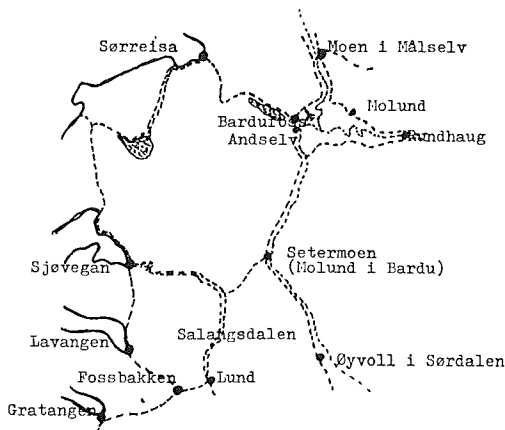
Kilde:

Feltpostinspektør A. Følstad:
«Feltposten ved 6. divisjon
under krigen 1940», notat av
10/7 1940.

B. Hafsten: «Feltposttjen-
sten under krigen i Norge i
1940» (ikke offentlig publi-
sert).

Illustrasjoner tatt fra egen
samling.

OVERSIKTSKART OVER FORDELINGSOMRÅDET TIL F.P.K. Nr. 9.

F.P.K. Nr. 9:	29/1-40 til 14/6-40	Molund i Bardu
	15/6-40 til 23/7-40	Moen i Målselv
P.Å. I :	27/3-40 til 29/3-40	gården Øyvoll i Sørvalen
	10/4-40 til 15/6-40	Moen i Målselv
P.Å. II :	16/4-40 til 10/6-40	vekselvis Lund i Salangen/ Fossbakken.
P.Å. III:	01/5-40 til 30/5-40	Gratangsbotn

□ Fig. 9.

Postens kilovare 1987

Ei vurdering av Olav Klubben, Borkenes

Trass i det dårlige utbyttet frå «Postens kilovare» rapportert i NFT 4/87, ville eg også prøve lykken.

Muligens hadde eg litt større hell med meg. Eg fann

ca. 2780 norske frimerke i meir eller mindre brukbar stand, fordelt på 86 ulike merke. Pakka var frå Silsand postkontor, og kosta ca. 260 kroner.

Av ialt 3276 merke var 287 skadd, 189 var kun bølgestempla, sju var ustempla og seks var svenske.

Resten er her fordelt etter nr. i NK:

NK.nr.: Antall:	878	1	922	12	945	1	969	5	
513	1	879	9	923	2	946	1	970	13
516	1	891	2	924	28	947	1	971	3
630	4	896	2	925	20	948	28	972	15
631	649	897	2	926	14	949	4	977	3
644	167	904	94	927	2	951	29	983	4
645	440	905	1	928	5	952	3	985	3
766	58	906	5	930	2	953	12	991	3
789	5	907	97	932	1	954	14	993	2
807	25	908	1	933	4	955	2	996	2
810	1	910	2	934	8	956	6	997	7
814	314	911	1	937	38	957	2		
831	10	912	324	938	8	960	1		
834	17	914	6	939	25	961	1	Dessutan følgjande	
860	1	917	12	940	53	962	2	tenestemerke:	
874	1	918	2	941	69	963	3		
875	2	919	2	942	10	966	4	127	1
876	2	920	3	943	5	967	6	135	3
877	1	921	5	944	13	968	2	137	3

nft

BYTTE

Dette er bytteønsker som er kommet inn til Norsk Filatelistforbund. Forbundet kjenner ikke dem som ønsker å bytte og kan ikke innestå for vedkommende.

Første kontakt bør derfor tas forsiktig. La gjerne den annen part sende den første sending, men svar deretter seriøst, og oppgi gjerne Norsk Filatelistisk Tidsskrift som kilde.

Rafael Guillen Fresno, P.O.Box 583, E-02070 ALBACETE, Spania, ønsker byttekontakt i Norge. Gir Spania/spansk Andorra **/stpl. 1965-87, ønsker tilsvarende fra Norge. Korr. eng./fransk.

Ries Hoek, 173 Meadow Grove, Dundrum, Dublin-16, Irland vil gjerne bytte 100 irske mot 100 norske merker. Korr. eng.

Th. W. Russel, Segbroeklaan 412A, NL-2565ED 's-GRAVENHAGE, Holland, søker bytteforbindelser i Norge. Basis Yvert/Michel. Korr. eng.

Rolando Pollacchi, Case Postale 72, I-55100 LUCCA, Italia, søker kontakter for bytte Skandinavia mot Italia. Korr. eng.

FYLDIGE BESKRIVELSER

OG GRATIS AUKSJONS-

KATALOG FRA

RUGBY PHILATELIC AUCTIONS

LUCAS HOUSE DEPT . . . .

RAILWAY TERRACE RUGBY WARWICKSHIRE

CV21 3JQ ENGLAND

TEL (788) 62723

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

Brunsaøl Frimerkeforretning

Thorvald Meyersgt. 47, 0555 OSLO 5.
Tlf.: 02/37 79 63

Engers Frimerker,

Post: Boks 15, 2824 Redalen.
Tlf.: 061/81 555.

Tobakk og Frimerkecenteret,

Barthold Jønsson, Øvre Langgt. 49.
Post: Boks 471, 3101 Tønsberg. Tlf.: 033/16 663.

Den Norske Frimerkeforretningen AS,

Boks 33, 3408 Tranby. Tlf.: 03/85 02 37

Telemark Hobby & Kunst,

Prinsessegt. 14, Post: Boks 355, 3701 Skien,
Tlf.: 035/27 354.

Wennergren-Cappelen AS,

Nedre Vollgt. 9, Post: Boks 738 Sentrum, 0105 Oslo 1.
Tlf.: 02/42 86 10.

Ceta,

Tore Clason, Rådhusgt. 9, 3200 SANDEFJORD.
Tlf.: 034/62 630.

ST-Frimerker,

Kirkegt. 1, Post: Boks 389, 4301 SANDNES.
Tlf.: 04/62 33 32

Kjell Germeten AS

Elisenbergvgn. 19, Oslo 2. Post: Boks 3088 Elisenberg,
0207 Oslo 2. Telf.: 02/44 19 14.

Skien Mynt & Frimerkehandel

Telemarksgt. 22. Post: Boks 322, 3701 Skien
Telefon 035/20 615

Magne Hogneland AS-Skanfil

Sundgt. 101, Post: Boks 1510, 5501 Haugesund.
Tlf.: 04/72 90 11.

Hamar Mynt- og Frimerkeforretning Mynt Mart'n

Håkon M. Hansen, Boks 195, 2301 Hamar. Tlf.: 065/22 818

Frimerkehuset AS

Vestre Skostredet 6, Post: Boks 258 5001 Bergen
Tlf. 05/31 44 20.

Norsk FDC-service A/s,

Boks 109, 4601 Kristiansand S., Tlf.: 042/13 064

Frimerkehjørnet,

Kjell W. Solheim, Ullevålsveien 16a, Post: Boks 2616
St.H., 0131 Oslo 1, Tlf.: 02/69 47 21

Stein Kristiansen — Frimerker

P. A. Heuchs gt. 14, 3770 Kragerø, Tlf.: 03/98 28 88,
Privat: 03/98 30 66, Mobiltlf.: 030/81 132

Aarhus Frimærkehandel I/S,

Bruunsgade 42, DK-8000 Aarhus C, Danmark,
Tlf.: Danmark 095456/12 52 88

Dano Frimerkeauksjoner,

Frank Ariansen Sandesundvn. 14,
Post: Boks: 203, 1701 Sarpsborg. Tlf.: 031/51 041.

AS Stampex

Jernbane allé 94,
DK-2720 Vanløse, Danmark

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamp Dealer's Association (IFSDA)

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

Hans Rode AS, Bogstadveien 3, 0355 OSLO 3. Tlf.: 02/46 41 68.	
Kjell Ryen, Boks 50 Kaldbakken, 0901 OSLO 9. Tlf.: 02/25 63 55.	Odd F. Moe Post: Boks 207, 1301 Sandvika. Tlf. 02/54 01 07
Chr. Winther-Sørensen A/S (Kun engros) Boks 83, 1371 Asker, Tlf. 02/78 26 31 Repr. for Hawid & Leuchtturm.	Alva AS, Frimerker og Mynter, Prinsensgt. 5, 0152 Oslo 1, Tlf. 02/41 15 35
Bernt C. Middelthon AS, Kongsgaten 36, 4001 STAVANGER. Post: Boks 64, 4001 Stavanger. Tlf.: 04/52 47 11.	K. E. Frost, Stavanger Mynt og Antikk Bergelandsgt. 40, 4000 STAVANGER. Tlf.: 04/52 23 41
Janitz Jakobsen AS Boks 45, 1415 OPEGÅRD. Tlf.: 02/99 25 50.	Orient Frimerker og Mynter, Langbryggen 11, 4800 Arendal, Tlf.: 041/23 255 - 94 266
Frimærkshuset AB S-793 01 Leksand, Sverige. Tlf.: 0247- 113 60	Larvik Mynt- og Frimerkeforretning Jan Mo, Storgaten 48, 3250 Larvik. Tlf.: 034/86 830
Tore G. Solheim, Nordahl Brunsgrt. 3, Post: Boks 2662 St. H., 0131 OSLO 1. Tlf.: 02/20 30 83.	Anton Holmboe, Stensgt. 7, 0358 OSLO 3. Tlf. 02/69 40 40
Bryggen Mynt & Antikk, A.E. & G. Lüssenhop, Holmedalsgården, 5000 BERGEN. Tlf.: 05/31 47 36	Nira Frimerker, St. Mariest. 48, 1700 SARPSBORG Tlf.: 031/56 329.
F.C. Moldenhauer AS, Bergens Frimerkeforretning. Post: Boks 65, 5032 Minde. Tlf.: 05/ 23 08 05.	Sørlandets Frimerke- og Myntsenter AS, Dronningens gt. 24b, Post: Boks 768, 4601 Kristiansand S. Tlf.: 042/26 902.
	Norfrim, Bjaaland & Sæther, Post: Boks 5606 Briskeby, 0209 Oslo 2

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamps Dealer's Association (IFSDA)

Foran FINLANDIA 88 i Helsingfors (Del 4):

Finnsk sisu

Av Tore Gjelsvik

Det er ikke så mange finske ord som er blitt internasjonalt kjent. Til det er språket for spesielt. Ett ord har imidlertid oppnådd stadig større forståelse, nemlig *sisu*. Det er faktisk blitt et slags begrep som assosieres sterkt med det finske folket.

Sisu lar seg vanskelig oversette direkte til norsk, men brukes om utholdenhet og seig viljekraft. Og nettopp dette har karakterisert det finske folket i århundrer. Man har holdt ut under vanskelige forhold, og har lagt for dagen en nesten utrolig evne og vilje til å stå på til målet har vært innen rekkevidde.

Begrepet *sisu* kom vel egentlig først frem i tilknytning til sportsprestasjoner. En mellom- og langdistanseløper som Paavo Nurmi (1897–1973), *Fig. 26*, vant i en årrekke omtrent alt han stilte opp i. Han tålte mer enn sine konkurrenter. Også senere har Finland frembragt en rekke glimrende idrettsmenn og -kvinner innenfor de disipliner hvor utholdenhet er et vesentlig moment. Dette gjelder ikke bare sommeridretter, men like mye vinteridretter, *Fig. 27*. På ski er de finske idrettsutøvere stadig med og kjemper i toppen, ikke minst over de lange distanser.

□ *Fig. 26. Bronsestatuen av Paavo Nurmi utenfor Olympiastadion i Helsingfors.*

Noe av grunnlaget for den finske utholdenhet ligger utvilsomt i at det finske folket er et hårdført folkeferd. Særlig de lange og kalde vintrene kan være en påkjen-

□ *Fig. 27. Langrennsløper i sporet.*

ning. Folket har imidlertid visst å herde seg. Den finske badstue med sine svettedrivende bad i varm og fuktig luft, etterfulgt av rask avkjøling, *Fig. 28*, er en tradisjon med røtter langt tilbake i tiden, og et miljø som er typisk finsk. Det finske ordet *sauna* er det andre finske ordet som har fått en spredning langt utenfor landets grenser.

Begrepet *sisu* kan også brukes om den finske forsvarsviljen. I flere hundre år kjempet finnene med stor tapperhet ved svenskenes side. Dette har blant annet kommet klart til uttrykk i Johan Ludvig Runebergs diktsyklus «Fänrik Ståls sägner» om kampene mot russerne i 1808–1809. Det man husker best nå til dags er imidlertid vinterkrigen 1939/40, hvor tallmessig overlegne sovjetiske styrker i første omgang ble stoppet av finnene under feltmarsjall Carl Gustaf Mannerheim (1867–1951), *Fig. 29*. Denne uventede utvikling i krigen skapte en voldsom begeistring for Finland i Skandinavia og hele den vestlige verden forøvrig. I det lange løp gikk det riktignok ikke. Finland tapte krigen, men beundringen av den finske forsvarsviljen har bestått.

En tilsvarende utholdenhet har det på mange måter vært ved gjenoppbyggingen etter krigen. Det som var blitt ødelagt ved krigshandlingene, måtte bygges opp

Fig. 28. Finsk badstue, sauna.

Fig. 29. Feltmarsjall Carl Gustaf Mannerheim.

Fig. 30. Gjenoppbygging.

igjen snarest mulig, Fig. 30, slik at samfunnet kunne fungere mest mulig normalt igjen. På toppen av gjenoppbyggingsarbeidet kom for Finland den krigsskadeerstatning som landet måtte forplikte seg til å betale til Sovjetunionen i varer, først og fremst treforedlings- og metallprodukter. Finnene oppfylte sine forpliktelser til punkt og prikke. Nedbetalingstiden ble riktignok etter en tid forlenget fra seks til

åtte år, og fra sovjetisk side ble det etter hvert gitt en del andre lettelser, men dette endret ikke det grunnleggende faktum at det skulle betales krigsskadeerstatning. Den 19. september 1952 gikk den siste leveransen av erstatningsvarer til Sovjetunionen. Tilsammen hadde da Finland levert varer av en verdi tilsvarende et helt finsk statsbudsjett.

På den positive siden må her noteres at krigsskadeerstatningene hadde gjort det nødvendig med en kraftig utbygging av den finske industri, særlig metallindustrien. Da gjelden var betalt, sto Finland med ledig produksjonskapasitet og en arbeidsstokk som var vant til å arbeide hardt uten å kreve for mye. Dette satte finnene i en konkurransemessig heldig stilling som de senere har visst å utnytte. I dette bildet har sikre leveranser sjøvegen året rundt vært av stor betydning, noe som har resultert i bygging av flere kraftige isbrytere, Fig. 31.

De ledende personligheter bak det finske folks bestre-

Fig. 31. Isbryter av URHO-klassen.

□ Fig. 32. President Urho Kekkonen.

belser etter den andre verdenskrig har fremfor alt vært Juho Paasikivi (1870–1956) og Urho Kekkonen (1900–1986). Paasikivi var først statsminister 1944–46, senere landets president frem til 1956. Da overtok Kekkonen, Fig. 32, og denne var finsk president helt til 1982. Begge gjorde en stor innsats for å løse Finland gjennom alle vanskeligheter.

Landet var i en meget spesiell stilling på grunn av sine avtaler med Sovjetunionen, og det gjaldt å gå den riktige balansegangen. Etter hvert lyktes det imidlertid å stabilisere forholdene til såvel øst som vest, og Finlands nøytrale stilling er nå internasjonalt anerkjent.

Finland ble medlem av Nordisk Råd i 1955, De Førente Nasjoner i 1956 og tilsluttet EFTA i 1961. Landet har søkt stadig nærmere kontakt med det øvrige Norden, og har benyttet sin posisjon som et anerkjent nøytralt land til å ta initiativ i internasjonalt fredsarbeid. Allerede i 1963 foreslo daværende president Urho Kekkonen at Norden skulle være en atomvåpenfri sone. Senere har landet stått som initiativtager til, og vertskap for, en rekke internasjonale sikkerhets- og nedrustningskonferanser. Kjent er blant annet de såkalte SALT-forhandlingene, Strategic Arms Limitation Talks, om begrensninger i bruk av kjernefysis-

□ Fig. 33. Avslutningen av konferansene om europeisk sikkerhet og samarbeid i 1975.

ke våpen. Disse forhandlingene fant sted i Helsingfors og Wien i årene 1969–72. Videre skal nevnes de europeiske sikkerhets- og samarbeidskonferanser som ble fullført i 1975, Fig. 33. Slike internasjonale forhandlinger tar alltid lang tid, og det å fullføre krever i høyeste grad utholdenhet, finsk sisu.

Barn tegnet frimerker

Under HAFNIA-utstillingen i København i oktober ble det bl.a. arrangert en tegnekonkurranse for barn. Den foregikk i «Juniorland», hvor de unge foruten å vaske frimerker bl.a. også kunne treffe lys levende dyr fra zoologisk hage. Postens Frimærkecenter har hatt en enorm oppgave med å gå igjennom alle tegnebidrag, og har plukket ut 30 vinne-re. Disse har fått seg tilsendt brosjyren «Min Første Frimærkesamling» og en gavepakke fra Posten, – en pakke som inneholder alt det man trenger for å kunne begynne med frimærkesamling. I hele desember måned var de 30 vinner-tegningene utstilt i Postens Frimærkecenter i Vesterbrogade i København.

□ Utstillingen av barnetegninger.

Den 56. FIP-kongress, 24.–26. oktober 1987:

Lover og reglementer ble endelig revidert

Den 56. FIP-kongressen ble holdt i København i kjølvannet av HAFNIA 87. Kongressen klarte å sette sluttstrek for den store oppgaven som ble påbegynt allerede i Roma i 1985; nemlig revisjon av lover og reglementer. Også rapporten om moderne/samtidsfilateli må ansees som et av kongressens positive resultater. Men også denne gang kom man i tidsnød, og en rekke punkter på dagsordenen måtte utsettes til neste kongress i Praha. Et fellesnordisk forslag om at kongressen skal ha en dirigent ble avvist, men vi som var nordiske delegater, lever fortsatt i den overbevisning at det kunne ha bedret disponeringen av tiden.

Kongressen ble åpnet av den danske kultur- og kommunikasjonsminister H. P. Clausen. Navneoppropet viste at 53 land var representert av omlag 110 delegater og observatører. Protokollen fra Stockholm ble godkjent med en mindre korleksjon.

Dermed sto vi igjen foran revisjonsforslaget til lovene. I Stockholm kom kongressen til § 28 før det hele stoppet opp. Hensikten var denne gang å fortsette derfra. Men først ble det tatt opp et for-

slag fra Danmark om at kongressen bare skal holdes annethvert år, mot nå hvert år. Forslaget vakte interesse, men falt ved avstemningen.

Så gikk delegatene løs på § 28.3, som omhandler valgperiodene for styrets medlemmer. Her forelå flere forslag, deriblant også et forslag fra Danmark om at ingen medlemmer i styret skal ha samme posisjon i mer enn tre perioder (hver på fire år) og at halve styret skal velges på annenhver kongress – altså en rotasjonsordning i stil med den vi er vant med i Norden. Diskusjonen om disse endringene tok svært lang tid, men ved den endelige avstemningen vant det danske forslaget med 28 mot 25 stemmer, og kongressen hadde klart det Stockholmskongressen ikke maktet – å vedta § 28.

Konsekvensen av vedtaket var imidlertid at styret måtte bestemme seg for hvem som skulle få sitte to år lenger enn sin egentlige valgperiode, for at rotasjonsordningen skulle komme i gang. Også dette tok lang tid, men resultatet ble: Presidenten, visepresident George Lindberg, og styremedlemmene Koh og Gourin står til 1990, mens de andre kommer på valg i 1988 i Praha.

Den resterende behandling av lovene og det generelle utstillingsreglement (GREX), ble deretter ganske rask. Det

er kanskje mer på sin plass her å peke på noe av det nye som ble vedtatt, enn å gjengi alt (det vil i sin tid komme i Forbundets blå perm):

- Hvor stor del av et eksponat i FIP Mesterklasse får av *samme eier* flyttes over til et annet eksponat i konkurranseklasse?
- Antatte eksponat som i tidligere FIP-utstilling er tildelt vermeil eller lavere medalje, samt første-gangseksponater, skal på like vilkår tildeles 5–7 m² rammeplass; har eksponatet mottatt stor vermeil eller høyere, skal det få 8–10 m². (Dispensasjon kan gis av FIP-koordinator.)
- Stor bronsemedalje kan benyttes som erstatning for sølv-bronse.
- Det stilles større krav til kommisjonærenes tilstedeværelse og tilgjengelighet enn tidligere.
- Det skal utarbeides en liste over hvor mange FIP-kvalifiserte samlinger de enkelte land har, og på grunnlag av denne listen kan utstillingsledelsen forlange et visst minimumsantall antatte samlinger for at kommisjonæren skal få rett til fulle godtgjørelser (kost/losji) fra arrangøren. Reglene blir som følger:
Land med følgende antall FIP-kvalifiserte eksponat (ungdom og litteratur teller ikke med):

Opptil 20 eksponat må ha minst to antatte eksponat, 20 til 49 eksponat må ha minst fem antatte eksponat, 50 og flere eksponat må ha minst ti antatte eksponat.

(FIP-koordinatoren har dog mulighet til å gjøre endringer i denne bestemmelsen.)

- Blant kravene for å kunne bli internasjonalt godkjent dommer, forlanges det nå at vedkommende skal ha oppnådd minst en *vermeil-medalje* for eget eksponat på FIP-utstilling.

Med dette hadde kongressen fullført den omfattende revisjonen av FIPs lover og reglementer, og visepresident Jatia, som har vært saksordfører gjennom tre kongresser, kunne trekke et lettelsens sukk og motta delegatenes varme applaus. Delegatene var kanskje like lettet over at sakene var fullført...

Kongressen behandlet vi-

dere et antall saker: juryutdanning, PR-spørsmål, styrereferater og rapporter fra kommisjonene.

Økonomi og budsjett er alltid viktige spørsmål i kongress-sammenheng. Regnskapene for foregående år og budsjettene for 1987 og 1988 ble vedtatt. Danmark fremmet to forslag til hvorledes FIPs økonomi kunne styrkes. Det første foreslo at medlemsavgiften skal være avhengig av antall medlemmer i det enkelte forbund; nedstemt med 27 mot 19 stemmer. Det andre foreslo at avgiften for å få FIP-godkjenning (patronat) av en utstilling skulle forhøyes. Dette forslaget ble godkjent med 25 mot 13 stemmer.

På dagsorden sto videre FIPs langsiktige program og de nye bedømningsreglene som fra 1988 er obligatoriske på alle FIP-utstillinger. Vårt norske reglement er basert på disse og allerede tatt i bruk.

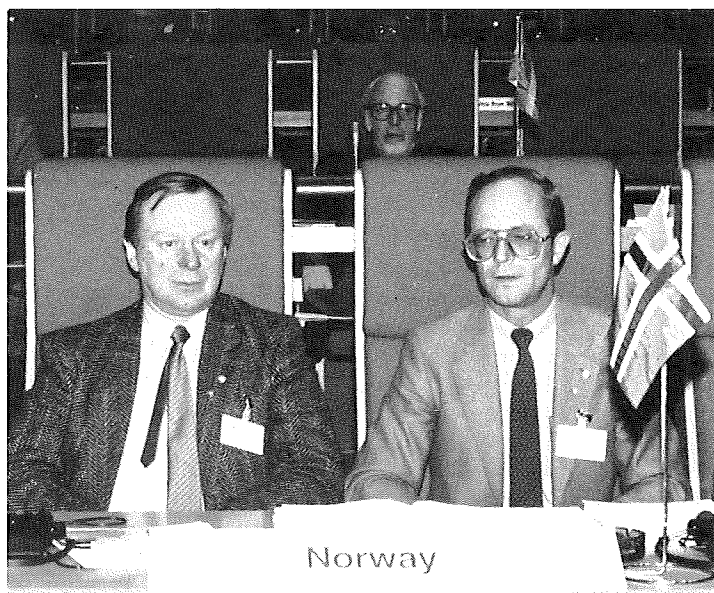
Ved kongressen i Stockholm fikk W. Maassen fra Vest-Tyskland i oppdrag å utrede og eventuelt komme med forslag til hvorledes FIP skal håndtere den «moderne filateli». Han la frem en rapport på elleve sider som tar for seg ulike spørsmål. Han påpeker spesielt at begrepet «moderne filateli» kanskje bør erstattes av «samtdsfilateli». Vi kan videre lese at den tradisjonelle måten å bruke kriteriet «sjeldenhet» på, kan komme til å endres. Tidsrammene kan bli regnet fra og med 1945. Muligens vil andre typer merker enn frimerker, men som er offisielt utgitte, kunne komme med i konkurranseklasse. Det pekes også på behov for å utdanne jurymedlemmene til å forstå og bedømme moderne/samtdsfilateli. W. Maassen fikk forøvrig i oppdrag å komme med et endelig forslag til kongressen i Praha.

For den nærmeste fremtid ble det foreslått at man ved alle internasjonale utstillinger skal kunne ha en spesiell «Mophila Salong» (ref. NOR-DIA 1989 i Fredrikstad) og at de nåværende konkurranseklasser deles inn i tre tids-epoker. I fri oversettelse lyder dette siste punkt som følger: «Der det er mulig, under behørig hensyntagen til det enkelte lands spesielle forhold, skal klassene deles inn i tre underavdelinger, eksemplifisert som følger:

- A. Perioden frem til 1900.
- B. Mellomperioden.
- C. Perioden som starter omkring den andre verdenskrig.»

Dette tillegget til GREX 4.12 ble vedtatt av kongressen.

Til den ledige plassen som visepresident i FIP var det i utgangspunktet to kandidater, men ved kongressen sto

□ Fra FIP-kongressen i København, med de to norske delegatene Erling Aune (t.v.) og Ingolf Kapelrud i forgrunnen.

kun amerikaneren Bernhard Hennig igjen. Han ble enstemmig valgt. Hennig er svært populær og alt tyder på at han vil være en god forsterkning i styret, hvor han spesielt vil ta hånd om jury-spørsmål.

Kypros hadde søkt medlemskap i FIP, og for første gang på FIP-kongressen kunne vi merke sterke politiske undertoner. Etter en

kort debatt ble imidlertid Kypros enstemmig godkjent som det 68. medlemsland i FIP, hvilket også inkluderte Tyrkias stemme.

På dette tidspunkt var kongressens tidsskjema så ettertrykkelig sprengt, at rapportene fra de kommende FIP-utstillinger og søknadene om FIP-godkjennelse av fremtidige utstillinger, ble besluttet utsatt til kongressen i Praha.

FIP-president Dvoracek kunne avslutte kongressen med en rask oppsummering av tre dagers arbeid.

Med lovene og reglementene bak oss, får vi ønske at FIP-kongressene i de kommende år får mer tid til disposisjon til å behandle andre spørsmål som opptar filatelisten over hele verden – tre år til lover og reglementer bør holde.

NORSK FRIMERKELITTERATUR

Følgende publikasjoner finnes på lager hos Norsk Filatelistforbunds hovedforlegger:

«Norske Filatelistika»	kr. 250,00
Bjørn E. Bunæs:	
«Fortegnelse over posthornstempler med kronet posthorn»	kr. 48,00
Erling Stark: «Norsk Luftpost 1911—1977»	kr. 50,00
John Fredriksen m.fl.: «Norske maskinstempler 1903—1978»	kr. 50,00
«Filatelistisk Årbok 1983»	kr. 40,00
«Filatelistisk Årbok 1984»	kr. 50,00
«Filatelistisk Årbok 1985»	kr. 50,00
«Filatelistisk Årbok 1986»	kr. 60,00
«Filatelistisk Årbok 1987»	kr. 60,00
Tore Gjelsvik: «Skip og post i Hamburggruten»	kr. 60,00
Tore Gjelsvik: «Island, sett med en frimerkesamlers øyne»	kr. 36,00
T. Soot-Ryen: «Norges sportel-, stempel- og justermerker»	kr. 36,00
T. Soot-Ryen: «Norges Helpost 1872—1980»	kr. 50,00
«Norges Frimerker i farger 85/86»	kr. 48,00
Norgeskatalogen 1986/87	kr. 160,00
Odd Harald Johannessen: «Norske Særstempler»	kr. 90,00
Tor Østlund: «Posten på Ringerike»	kr. 90,00
Kjell Mathiesen/E. C. Hannevig:	
«Håndskrevne stedsnavn på norske brev»	kr. 90,00
Eivind Evensen «Motivsampleren»	kr. 98,00
Bjørn E. Bunæs og Anders Langangen:	
«Håndbok over norske 4-ringsnummerstempler»	kr. 250,00

Disse kan bestilles gjennom frimerkehandlerne og bokhandlerne, eller direkte fra forlaget

WENNERGREN-CAPPELEN A/S

Postboks 738 Sentrum, 0105 OSLO 1

Porto kommer i tillegg. Bøkene kan bestilles mot forutbetaling (portotillegg kr. 10,- pr. eksemplar) eller pr. etterkrav.

Krigs- og okkupasjonspost:

Den norske postkontrollen ved Kontrollkontor nr. 7 Harstad 1940

Av John Torstad

Jeg har over lengre tid foretatt en registrering av hittil for meg kjente brev/brevkort som har vært påsatt en eller annen form for kontrollkjenne-tegn foretatt av norske myndigheter i perioden april/juni 1940. Antall objekter som til nu har kommet frem, har gjort det mulig å få en viss helhet i det som inntil nu har vært uklart for de aller fleste sensurpostsamlere.

Ennu gjenstår flere brikker før man har den fulle og hele oversikt over området. Mitt registrerte materiale over enkelte av de kontrollkontorer som var i aktivitet er imidlertid såpass stort at det skulle være forsvarlig med en nærmere offentliggjørelse.

Jeg har i første omgang konsentrert meg om kontrollkontoret som var i akti-

vitet i Harstad. Dermed er det ikke sagt at det som her skrives er den fullendte oversikt over hva som eksisterer fra dette kontrollkontoret. En av hovedhensiktene med en slik offentliggjørelse er at det skal komme frem nye opplysninger som mulige lesere sitter inne med, slik at vi kan få en enda bedre oversikt og kartlegging av de kontrollkjennetegn som var i bruk.

Uten å nevne navn, vil jeg rette en takk til alle de som har vært behjelpelig og gitt meg anledning til å registrere deres materiale.

Innledning

For å få kontinuitet i fremstillingen og en forståelse for hva som var den direkte foranledning til den postkontrollen som ble innført en rekke steder i 1940, må man la seg føre litt tilbake i tiden.

23. august 1939 ble det undertegnet en ikkeangreps-pakt mellom Tyskland og Sovjetunionen. Tyskland

kunne, i trygghet av dette, den 1. september gå til angrep på Polen. Den 3. september erklærte den britiske og franske regjering Tyskland krig. Norge gjorde som det hadde gjort under Den første verdenskrig: Nøytraliteten måtte vernes, og nøytralitetsvakt ble derfor straks opprettet. Først og fremst gjaldt det å verge nøytraliteten til sjøs, men også flyvåpenet og luftvernet ble mobilisert i sin helhet. Derimot ble kystfestningene bare delvis mobilisert, og kun spredte avdelinger av hæren ble satt i beredskap.

Den 30. november angrep Sovjet så Finland, og 6. divisjons kombinerte feltbrigade ble satt i full beredskap og gikk i stilling ved den finske grensen i Øst-Finnmark. Finnene ba om norsk hjelp, men regjeringen tviholdt på nøytraliteten.

Hemmelig kontroll

I Nord-Norge ble det etablert hemmelig kontroll av

□ Type 1. Lengde på tekst 9,7 cm «feite» typer med tekst i en slags «antikva». Registrert brukt i april og mai måned. Remsens bunnfarge registrert i hvitt, grønt, rødt, gult og blått.

Aapnet av postkontrollkontoret

☐ Type 2. Lengde på tekst 7,7 cm, mindre typer med tekst i en slags «antikva». Registrert brukt hele kontrollperioden april/juni måned. Remsens bunnfarge registrert i hvitt, grønt, rødt, gult og blått.

Aapnet av postkontrollkontoret

☐ Type 3. Lengde på tekst 7,4 cm, tekst i «stolpe-skrift». Registrert brukt på et brev stemplet Keianes 2.6. adressert til Harstad. Hvit bunnfarge.

Aapnet av postkontrollkontoret

☐ Type 4. Lengde på tekst 8,0 cm, tekst i «stolpe-skrift». Registrert brukt på et brev stemplet Harstad 31.5. adressert til Lødingen. Hvit bunnfarge.

Aapnet av postkontrollkontoret

☐ Type 5. Lengde på tekst 7,8 cm tekst i en slags «antikva-skrift». Registrert brukt fra slutten av april til kontrollens slutt. Remsens bunnfarge registrert i hvitt, grønt, rødt, gult og blått.

Apnet av postkontrollkontoret

☐ Type 6. Lengde på tekst 7,8 cm tekst i «stolpe-skrift». Registrert brukt etter 20. mai og til kontrollens slutt. Remsens bunnfarge bare sett i hvitt.

Åpnet av postkontrollkontoret

☐ Type 7. Lengde på tekst 7,4 cm, tekst i en slags «antikva». Registrert brukt i april og mai måned. Remsens bunnfarge registrert i hvitt, grønt, rødt og gult.

POSTKONTROLLKONTOR

□ Kontrollstempel type 1. Sort tekst POSTKONTROLLKONTOR, lengde 5,1 cm. Registrert brukt hele kontrollperioden. Har også vært benyttet påsatt lukkeremser uten tekst.

HJELP SENSURERT AV

□ Kontrollstempel type 2. Sort tekst SENSURERT AV, lengde 3,0 cm. Registrert brukt i april og juni måned på totalt to sendinger, derav også benyttet påsatt lukkeremse uten tekst.

post til og fra personer som kunne mistenkes for forbrytelse mot lov om forsvarshemmeligheter. Kontrollen var ordnet på den måten at postmestrene fikk oppgitt navn på mistenkte personer, og post til kontroll ble sendt til postmesteren i Harstad som foresto selve kontrollen. Det viste seg at denne kontrollen var nødvendig, idet det ble oppdaget spionasje til fordel for fremmede makter i 6. Distriktskommandos område (som hadde hovedkvarter i Harstad). En almindelig postkontroll etter krigspostreglementet ble ikke iverksatt, fordi dette ville ha ført til en rekke ulemper som det var ønskelig å unngå så lenge landet ikke var i krig. Det finnes ingen filatelistiske spor etter denne kontrollen.

Norge i krig

13. mars 1940 ble det inngått fredsavtale mellom Sovjet og Finland. Få uker etter Finlandskrigen hadde russerne etablert stillinger nedover langs Pasvikkdalen. Den 8. april var sjefen for 6. div. i Harstad, generalmajor Carl

Gustav Fleischer, og stabssjef major Odd Lindbæk Larsen og inspiserte Varangerbataljonen på Nyborgmoen innerst i Varangerfjorden. Samme kveld bilte de til Vadsø der de overnattet.

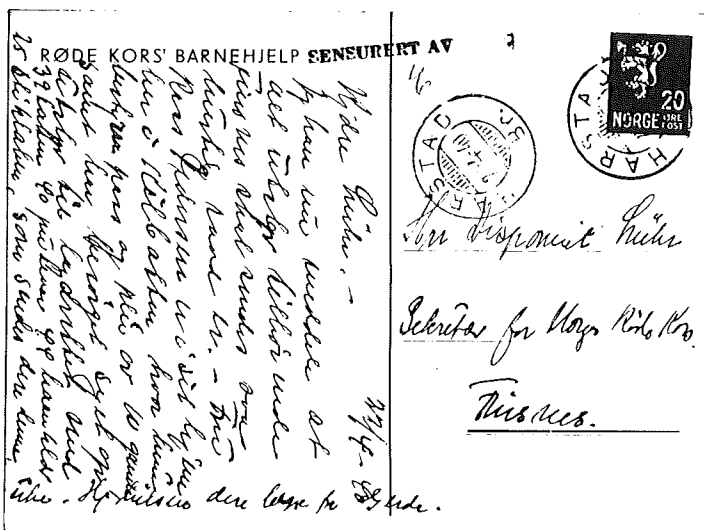
Den 9. april kl. 03.00 ble de orientert via telefon fra Harstad om at Norge var angrepet av tyske sjøstridskrefter. De alarmerende meldingene spredte seg som løpeild, og

ut på dagen ble alle norske styrker i Øst-Finnmark satt i høyeste alarmberedskap, og vaktstyrkene som var postert langs grensen mot russerne ble fordoblet.

Innføring av postkontroll

Den 12. april ga general Fleischer ordre om innføring av full postkontroll i henhold til krigspostreglementet av 15. april 1932. Feltpostinspektør kaptein Arne G. Følstad, som også fungerte som sjef for postkontrollen, telegraferte samme dag til postmestrene i en rekke byer og ba om øyeblikkelig iverksetting av postkontroll. Ordningen kunne gjennomføres så raskt fordi det på forhånd var uttatt personale til kontrollkontorene, og arkiv med alt nødvendig materiell var lagret på de respektive steder. Sjefene for kontrollkontorene ble utnevnt til løytnanter og var derved helt underlagt militær kommando (§ 24 i krigspostreglementet).

Som kontrollører ble det vanligvis benyttet lektorer og andre med god utdannelse. Disse måtte være fullt

□ Brevkort stemplet Harstad 23/4 -40 adressert til sekretæren for Norges Røde Kors, Finsnes. Påsatt kontrollstempel nr. 2.

pålitelige folk som i tillegg måtte avlegge skriftlig taushetsløfte.

Krigspostreglementet

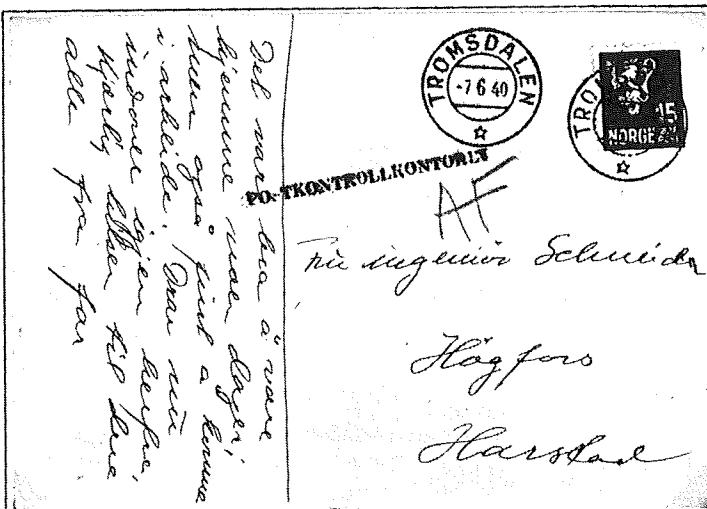
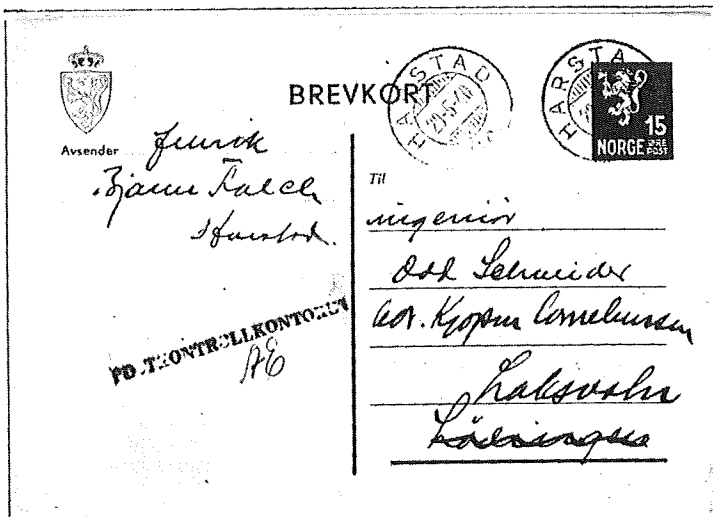
Paragraf 22 i krigspostreglementet tar for seg kontrollens omfang. Følgende post er underkastet kontroll:

- post fra feltopsatte avdelinger og staber, festninger og krigsskib.
- post fra og innen distrikter hvor militære foretagender pågår, jfr. pkt. 20, lokalpost unntatt.
- post fra og innen andre distrikter av landet etter nærmere bestemmelser av Kommanderende General (Generalstaben).
- post til og fra utlandet.
- post fra og til krigsfanger og internerte personer.
- post til de under a og b nevnte avdelinger og distrikter i den utstrekning særskilt bestemmelse herom måtte bli truffet av Kommanderende General (Generalstaben).

Unntatt fra kontroll er:

- norske blader til inn- og utland når de ikke er forsynt med personlig adresse.
- post fra enkelte avdelinger og visse distrikter av krigsskueplassen samt bestemte sorter post, etter bestemmelse av øverstkommanderende på vedkommende krigsskueplass.
- Angående militær tjenestepost og post merket «Militærsak, haster» se pkt. 62.

I paragraf 23 står bl.a. at: Hensikten med postkontrollen er å forebygge, eventuelt komme på spor etter og få stanset sådan korrespondanse som kan gi fienden opplysninger av militær betydning, eller som på annen måte må antas å være til skade for vårt lands forsvar.

□ Brevkort sendt fra Harstad 29/5-40 adressert til Laksvatn og brevkort sendt fra Tromsø 7/6-40 adressert til Harstad. Begge postkontrollert i Harstad.

Postsending som i kontrolløiemed er blitt opskåret forsynes etter undersøkelsen med kontrollmerker eller legges i særskilte konvolutter, som angir at kontroll har vært foretatt. Viser det sig at en undersøkt sending inneholder noe som anses skadelig uten dog å være straffbart, overstrykes eller bortklippes vedkommende del. Eventuelt kan sendingen returneres til avsenderen med fornødne bemerkninger. En almindelig postsending kan i

tilfelle også tilintetgjøres helt.

Postsenderinger som menes å inneholde skadelige opplysninger av straffbar art, oversendes til politiet.

Opplysninger som antas å ha interesse for de militære myndigheter meddeles disse.

Postsenderinger som man med sikkerhet kan gå ut fra ikke kan inneholde skadelige opplysninger, undersøkes som regel ikke, dog undtatt post til og fra utlandet som alltid skal undersøkes.

Aapnet av postkontrollkontoret

Lensmannen i Bjarkøy
Bjarkøy

Troms fylkes veivesen,

Harstad.

□ Brev sendt fra Bjarkøy 10.6.40, adressert til Harstad. Postkontrollert i Harstad. Lukkeremse i format 15,0 x 2,3 cm. Lukkeremse type 5. Hvit farge.

Postkontrollkontoret i Harstad

Etter krigspostreglementet skulle selve kontrollen utføres av «Særskilt oprettede militære postkontrollkontorer (M.P.K.), som betegnes med nummer».

Postkontrollkontoret i Harstad ble tildelt nummer 7 og kom raskt i aktivitet. Selve kontrollen fant sted i et eget lokale, og ikke på selve postkontoret. Befordrete postsendinger innlevert til kontroll har vært relativt stort, da kontrollkontorets område var vidt. Blant annet gikk mesteparten av posten fra

Feltpostkontor nr. 9 via Harstad. Det er også hittil registrert et forholdsvis stort antall postsendinger kontrollert i Harstad i forhold til de øvrige kontrollkontorene som var opprettet. Et ukjent antall kontrollører var i aktivitet på kontrollkontoret. Da kontrollørens signatur som regel er påført de kontrollerte sendinger, kan man få en viss oversikt over hvor mange kontrollører som var i aktivitet. Totalt må det ha vært ca. 20 kontrollører i arbeid i Harstad, da jeg hittil har registrert minst 15 ulike signaturer.

Selve kontrollen

Brev ble etter kontrollen lukket ved hjelp av remser med påtrykket tekst i sort farge AAPNET AV POSTKONTROLLKONTORET med to A-er i AAPNET eller ÅPNET AV POSTKONTROLLKONTORET med Å i ÅPNET. Disse lukkeremsene varierer i farge og størrelse, og noen er trolig fremstillet lokalt etter som behovet har vært til stede. Jeg har hittil registrert syv ulike typer remser, og har da kun konsentrert meg om settingen av bokstavtyper i teksten. Farge – og spesielt remsens høyde og lengde – varierer over en vid skala, og jeg har hittil ikke sett noen hensikt i å gruppere disse som egne hovedtyper.

Det er blitt meg fortalt at etter frigjøringen ble flere ruller med remser funnet under opprydding og kjørt på fyllingen. At remsene ble fremstillet i ruller er med på å forklare de ulike lengdene og at enkelte remser er sett med rivekanter på begge ender.

Brevkort ble påført et kontrollstempel med tekst i sort farge POSTKONTROLLKONTORET eller SENSURERT AV. Jeg har ikke sett kontrollstemplene brukt som passerstempel på brev, noe man ofte kan se fra de andre kontrollkontorene som var i aktivitet.

Bruk brevkort

Selv om Harstad postkontor oppfordret folk til å bruke mest mulig brevkort (for å lette kontrollørenes arbeid), er det hittil få slike brevkort registrert.

Den 18. april kunne man lese følgende kunngjøring i Harstad Tidende:

POST.

Angående kontroll av post, se oppslag på postkontoret.

For å lette behandlingen henstilles inntrengende at følgende etterkommes:

1. Skriv avsenderens navn og adresse.
2. Benytt brevkort mest mulig.
3. Skriv så kort som mulig, og
4. nevnt ikke noe som angår det militære.

Harstad postkontor, 17. april 1940.

F. l. ch.

Den 3. mai kunngjorde samme avis følgende:

«Bruk ikke brevkort med bilder av byer, broer eller lignende da disse brevkort blir stanset av postsensuren. I krigens dager gjelder det om å være forsiktig med alt vi foretar oss.»

Postforbindelsen

Postforbindelsen til/fra Nord-Norge og den øvrige del av Norge, var med få unntak stoppet opp.

Den 13. april kunngjorde den nyutnevnte postdirektøren for Nord-Norge, Arne G. Følstad i radio at all postforbindelse med de tyskbesatte områder var forbudt. Dette er årsaken til at så få sendinger er registrert sendt ut av landsdelen. De få sendinger som er registrert sendt ut, har vanligvis ligget over til kapitulasjonen kom.

Harstad Tidende kunne bl.a. den 24. juni meddele at de «idag har mottatt den første post fra Oslo siden krigen tok til. Den har gått ganske hurtig idet den var avsendt fra Oslo 18. juni».

Kort varighet

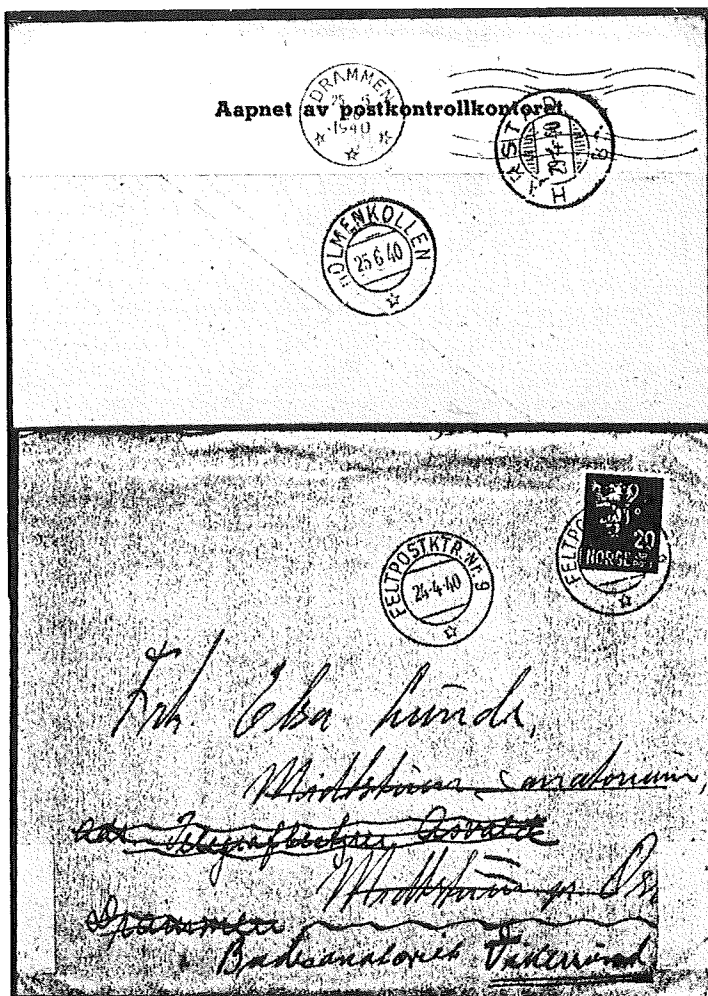
Kontrollen ble opphevet fra 14. juni i Harstad, dvs. noen dager etter Norges to-

tale kapulasjon som fant sted 9. juni 1940. Selv om mengden av postsendinger som ble kontrollert var stor, var kontrollen av forholdsvis kort varighet, og lite av kontrollerte sendinger er tatt vare på. Dette skyldes nok selvsagt den spesielle situasjonen som rådde disse to kaotiske krigsmånedene og at frimerkesamlere flest ikke tenkte på å ta vare på hele postsendingen da de trolig regnet med at dette sikkert ingen filatelistisk interesse hadde. Postkontrollerte sen-

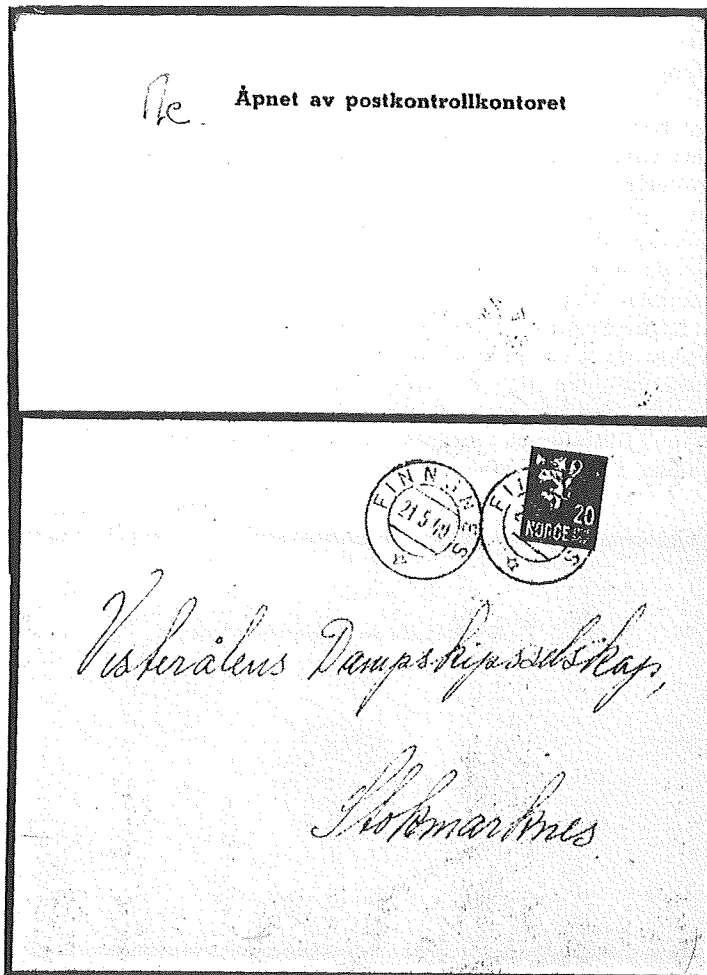
dinger må derfor idag karakteriseres som sjeldne.

Registreringsoversikt

Jeg har ikke sett det hensiktsmessig å ta med første kjente avstempling (FA), respektiv siste kjente avstempling (SA), da en god del av objektene er såkalt transittpost, dvs. post fra et sted til et annet som har vært innom kontoret i Harstad for kontroll. I enkelte tilfeller er posten transittstemplet Harstad etter kontrollen, men da

□ Brev sendt fra F.P.K. nr. 9. 24.4.40 adressert til Vikersund via Oslo og Drammen. Transittstemplet Harstad 29/4, Holmenkollen 25/6 og Drammen 25/6. Kontrollert i Harstad. Lukkeremse type 2. Gul farge.

dette ikke er gjort konsekvent vil en eventuell oppgitt FA eller SA ikke være en eksakt tidfesting for når kontrollen fant sted.

KILDER:

Norge i krig, bind 1. Overfall, Oslo 1984.

Krigen i Norge 1940, operasjonene til lands i Nord-Norge, 1965.

Lille Moskva – den glemte krigen, Kjell Fjærtøft, 1983.

Feltposttjenesten under krigen i Norge i 1940, Bjørn Hafsten (ikke offentlig publisert).

Krigspostreglement av 15. april 1932.

Harstad Tidende, diverse utgaver i tiden april/juni 1940. Alle illustrasjoner tatt fra egen samling.

☐ Brev sendt fra Finnsnes 21/5 – 40 adressert til Stokmarknes. Kontrollert i Harstad. Lukkeremse type 7. Gul farge.

nft

Vi sakser

Handlerkatalog

Handlerkatalog nr. 17 over Norges frimerker er ankommet etter at redaksjonsarbeidet ble avsluttet i november 1987. Ikke uventet er prisene på ustempelte merker redusert en del i samsvar med dagens marked. Dette kan vi blant annet se på Norwex 80 I som er redusert fra 56 til 45 kroner for komplett hefte, Norwex 80 II redusert fra 45 til 35 kroner og Norwex 80 III redusert fra 35 til 28 kroner. På en del eldre brev er det foretatt oppjusteringer.

I forordet blir det presisert at merker med skriftlig attest alltid betinger prisetillegg.

Det kan ellers opplyses at det er oppgang på de laveste verdiene av den siste utgaven med Off.Sakmerker, stempelte, videre er automatmerkene gått opp for samlet serie på fem fra første utgave. Tromsø-brevet fra 2/12–78 er gått ned fra 1400 til 1100 kroner, samt at de første årssettene har oppgang.

Handlerkatalogen koster 30 kroner.

(Avisen «Tromsø»)

Krigs- og okkupasjonspost:

«Fliegerhorst Lister» og den tyske feltposten der

Av Torbjørn Larsson-Fedde

Det var tyskernes plan om en stor flyplass som gjorde at de satte i gang det veldige arbeidet på Lista. På det store slette- landet mellom Vest- og Nordbygda ble det planert et større areal og bygd en provisorisk bane med dekke av trelemmer.

Et av Tysklands største firmaer, Ed. Züblin & Cie A/G, Berlin, ledet arbeidet. Til å utføre dette arbeidet baserte Luftwaffe seg på sine egne byggesoldater som dannet en egen del av krigsmaskineriet, men også et stort antall norske arbeidere tok del i dette arbeidet. Den 2. september 1940 ankom de første byggeenhetene. Det var 2. og 3. kompani Luftwaffe Bau-Battalion 3/VIII, og de ble forlagt på skolen på Borhaug. Arbeidet med planering og legging av trelemmer ble påbegynt umiddelbart under ledelse av Hauptmann Plagge.

Den 10. mars 1941 landet det for første gang tre tyske jagerfly på den lille lemmebanen ved fyret, og den etterfølgende middag for 25 inviterte gjester markerte åpningen av banen. Denne banen var 1700 meter lang og gikk i

vestlig retning utover mot sjøen. Men noen god bane ble det ikke. Når flyene skulle lande, hendte det at plankestubbene vippet opp og flyet ble smadret og ødelagt.

Men det skulle bygges en flyplass i større stil.

Den 20. mai 1942 ble det fra fylkesmannen i Vest-Agder sendt ut en forordning til lensmannen på Lista om at

alle jordbruksområder, med få unntak, innenfor flyplassens område, skulle bebygges av tyskerne. I juni 1943 var det bl.a. ferdigbygget 53 bunkers, og syv var under arbeide. Det sorterte 3084 mann under forsvaret av Fliegerhorst Lister, og dette innbefattet 89 mann fra flygende enheter. Senere økte dette tallet betraktelig.

F e l d p o s t .

An

A/S Löwenst, Mohn

O s l o

Kirkegaten 20

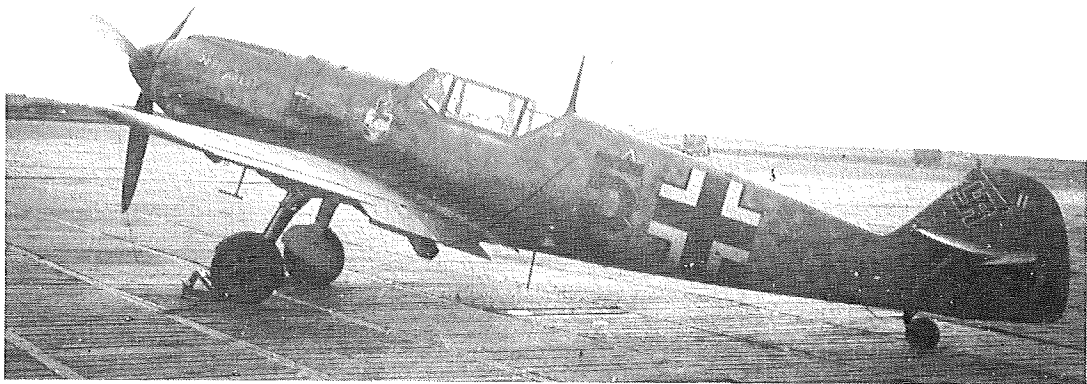

Dienststelle der Feldpostnummer
L 40261 - Lsg. Leflin

☐ Brev fra Fliegerhorst Lister fp. nr. L. 40261 datert 10/10-42

Dienststelle
der Feldpost Nr. L 40261
Luftgaupostamt Berlin
— Amtskasse —

☐ Eksempel på annen type «Dienststelle»-stempel fra L 40261

□ Messerschmitt BF 109 fra 2. Staffel Jagdgeschwader 77 på Lista flyplass sommeren 1941. Denne enheten brukte feltpostnummer L 31331.

Luftwaffe

Flyvåpenkommandoen i Norge var «Luftgaukommando Norwegen» og «Luftflotte 5», som begge hadde hovedkvarter i Oslo. Basemessig var Norge inndelt i flere territorier, som ble kalt Flughafen-bereiche. I Sør-Norge var det:

KOFLUG 21/III Kristiansand.

KOFLUG 22/III Stavanger/Sola.

Etter forordning av Luft-

gaukommandoen av 8. mai 1941, ble Fliegerhorstkommandantur E 2/N oppstilt på Lister flyplass. Oppstillingen av E 2/N med tilhørende Nachrichtenstelle skulle gjennomføres av det foresatte KOFLUG Kristiansand. Besetningen av de enkelte stillinger skulle gjennomføres i samsvar med luftgaukommandoen, luftgauingeniøren og forvaltningen. Stammen av mannskapet skulle overføres fra Bømoen,

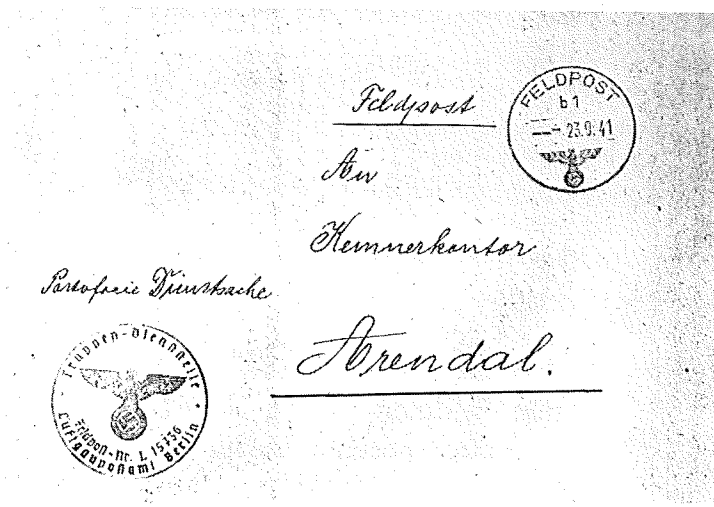
supplert med mannskap fra KOFLUG Kristiansand. Fliegerhorst Lister var ellers i enhver henseende undergitt KOFLUG Kristiansand.

Medio november 1942 ble KOFLUG Kristiansand oppløst og Fliegerhorst Lister ble overført til KOFLUG Stavanger.

Når det gjelder «Territori alabschnitt Stavanger», så var dette underlagt 1. Gruppe/Jagdgeschwader 77 som var ferdig oppstilt i Norge i mai 1941. Under denne gruppe sorterte «Jagdgruppe Stavanger» som besto av følgende enheter:

1. Staffel/Jagdgeschwader 77, stasjonert i Stavanger.
2. Staffel/Jagdgeschwader 77, stasjonert på Lista.
3. Staffel/Jagdgeschwader 77, stasjonert på Herdla.
4. Staffel/Jagdgeschwader 77, stasjonert i Stavanger.

I tillegg hadde man i Stavanger «1. Gruppe Zerstörer-schwader ZG 76». Hauptmann Gerd v. Wehren var sjef for 2. Staffel som var forlagt på Lista. Alle jagerenhetene var oppstilt med Messerschmitt BF 109T maskiner.

□ Brev fra Luftwaffe Bau-Batalione 3/III, Lista med feltpost nr. L 15736

I januar 1942 ble enhetene omgruppert, og navnet på gruppen ble forandret til 1. Gruppe/Jagdgeschwader 5. 2. Staffel under sin nye sjef Hauptmann Gerhard Büchel, ble fortsatt stasjonert på Lista.

I august 1943 ble de fleste enhetene overført til Frederikshavn i Danmark, for senere i november samme år å bli overført til Romania. 2. Staffel ble imidlertid fortsatt stasjonert på Lista. Det var

nu IV Gruppe/Jagdgeschwader 5 som fikk «territorialschnitt Stavanger» som operasjonsområde. Senere var det 10. og 12. Staffel fra denne gruppe som rykket inn på Lista, men i juli 1944 ble det en del forandringer og 10. og 12. Staffel forandret navn til 13. og 15. Staffel og ble nu oppsatt med F.W. 190-maskiner. Staffelsjefer var henholdsvis oblt. Hans Schneider og lt. Keppler.

Den 1. januar 1945 var en-

□ Fliegerhorst-kommandant Major Markinsh.

- Gruppe Kommandant:

Kommandant,
Stabsoffizier des Fliegerhorstes,
Allgemeines Truppendienstpersonal.

A) Truppendienstliche Stellen:

- a 1) Flugleitung,
- a 2) Flieger-Landeleucht-Trupp,
- b) Luftnachrichtenstelle (mot. Z) eines Einsatzhefens,
- c) Wetterwarten einer Fliegerhorstldtr.,
- d) Luftschutzdienstgruppe,
- e 1) Archivstelle,
- e 2) Flugwache,
- e 3) Feuerwehrgruppe,
- e 4) Munitionslager,
- e 5) Offiziersheim und Kameradschaftsheim,
- f) Fliegerhorstkompanie,
- g) Sanitätsgruppe.

B) Technische Stellen:

- a) Fliegertechnische Gruppe:
  - 1) Technische Verwaltung,
  - 2) Flugzeug- und Instandsetzungswerkstatt,
- b) Waffentechnische Gruppe,
- c) Betriebstechnische Gruppe.

C) Gruppe Verwaltung.

Samlet styrke: 6 offiserer, 34 underoffiserer, 72 mann, 5 ambetsmenn og ingeniører, 9 lønsmottagere (1 særtilfeller 85).

hetenes stasjonering som følger:

IV Gruppe/Jagdgeschwader 5 med hovedkvarter i Stavanger.

13. Staffel/Jagdgeschwader 5 stasjonert på Lista.

14. Staffel/Jagdgeschwader 5 stasjonert på Kjevik.

15. Staffel/Jagdgeschwader 5 stasjonert på Lista.

16. Staffel/Jagdgeschwader 5 stasjonert i Stavanger.

I de siste månedene før kapitulasjonen var det stadig omgrupperinger, men 13. og 15. Staffel ble liggende på Lista helt fram til 8. mai 1945.

Etter våpenstillstanden i Finland ble forøvrig 10. og 12. Staffel/Zerstörer-geschwader 26 overført til Lista og ble stasjonert her helt fram til kapitulasjonen. Disse enhetene var underlagt IV/Gruppe Zerstörer-geschwader 26 og opererte med to-motors BF 110 G-2-maskiner.

Fliegerhorstkommandantur Lister

Flyplassene var gitt graderinger i forhold til sin betydning. Lister var «Schlecht-tweetterlandeklar» og hadde

□ *Personaloversikt for Fliegerhorstkommandantur Lister pr. 8. mai 1941.*

to rullebaner hvorav den ene var av betong, vest-østlig med 1520x80 meter, og den andre av betong med treseksjoner, nordvest-sørøst med 1700x120 meter.

Flyplassens første kommandant var Hauptmann Markinsh, som senere fikk opprykk til major. I årsskiftet 1942/43 overtok hans nestkommanderende, major von Pannwitz og han hadde stillingen helt til frigjøringen den 8. mai 1945.

Tyskerne opererte forresten aldri med navn på flyplassene, bare med et nummer, og disse skiftet fra tid til annen. På Lista ble det brukt følgende stasjonsnummer:

Fliegerhorstkommandantur (E) 2/N til 1942.

Fliegerhorstkommandantur (E) 19/III i 1943.

Fliegerhorstkommandantur (E) 203/III i 1944 og 1945.

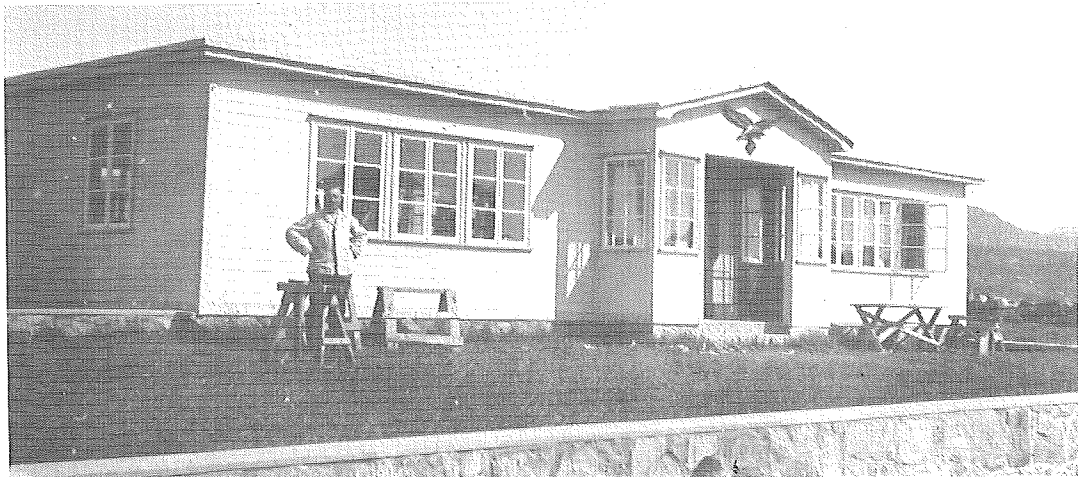
For alle de ovennevnte nummer ble det hele tiden brukt feltpostnummer L 40261.

En Fliegerhorstkommandantur besto av mange forskjellige departementer, slik som Flugleitung, Verwaltung, Verpflegung, Küchenverwaltung og mange andre. Vanligvis brukte de alle hovedstasjonens feltpostnummer, og bare i spesielle tilfeller ble det tilføyet en bokstav etter nummeret for å skille ut de enkelte enheter.

To ganger i uken kjørte en lastebil til Kristiansand for å hente og levere feltpost. Da kystartilleriet og hæren senere ble stasjonert på Lista, ble postavgangene koordinert med disse enhetene. Det ble da mulig å hente og levere feltpost nesten daglig. Det var forøvrig et meget godt samarbeid mellom staben på flyplassen og staben på marinens kystartilleri-fort på Nordberg og i Stavestø.

Luftwaffe-enheter stasjonert på Lista i perioden 1940–1945:			
Feltpostnr.	Enhet	Forlegning	
L 01145	2./Fernaufklärer 22	Lister	
L 01736	Luftlande-geschwader 1. Stab.	Lister	
L 02381	10. Staffel/Zerstörergeschwader 26.	Lister	
L 11107	3. kp. Luftwaffe Bau-Batalion 3/VIII.	Borhaug	
L 15736	Stab Luftwaffe Bau—Batalion 11/VII.	Lister	
L 18620	Ldsch. Zug 127/XVII.	Lister	
L 25571	2.kp. Luftwaffe Bau-Batalion 3/VIII.	Borhaug	
L 26241	Schw. Flakbattr. z.b.u. 4246 (v)	Lister	
L 26286	Ldsch.kp. F./IV Zug 55/XII	Lister	
L 29025	1./Luftwaffe Bau Btl. 5/XII	Lister	
L 30013	3./Luftwaffe Bau Btl. 5/XII	Lister	
L 31144	Wetterberatungsstelle (v) b. Jafü Norwegen 515	Lister	
L 31331	2. Staffel/Jagdgeschwader 77	Lister	
L 32165	Luftwaffe Pt. Gerät-kol. (mot) 9	Lister	
L 36243	35. Flugzeugwartungskomp. (mot), 1 Bz	Lister	
L 39705	3. Battr. Schw. Flak. Abt. 504	Dyngvold	
L 39773	Stab Nachsch. Kol. Abtl. d. Luftwaffe 6/III	Lister	
L 40261	Fliegerhorst Kommandantur	Lister	
L 40261	A Fliegerhorst Kompanie	Lister	
L 40261	B Flak Btrr. 4/N (Lw. Stelle)	Lister	
L 40261	C Wintersondergerätertrupp	Lister	
L 40261	D Marinesignalstelle	Borhaug	
L 40261	L Feldbauleitung der Luftwaffe	Lister	
L 40578	13. Staffel/Jagdgeschwader 5 (tidligere 10. Staffel)	Lister	
L 47818	1. Btrr. Gem. Flak. Abt. 515 (v)	Lister	
L 49770	15. Staffel/Jagdgeschwader 5 (tidligere 12. Staffel)	Lister	
L 50066	2./gem. Flak-Abt. 515 (v)	Dyngvold	
L 50324	5./gem. Flak-Abt. 515 (v)	Tjørveneset	
L 50350	6./gem. Flak-Abt. 515 (v)	Lista Fyr	
L 50368	2./Lw. Bau-Btl. (Kriegsgefangenen) 131/III	Lister	
L 50750	23./Ln.Rgt. 222	Lister	
L 51375	Gem. Flak-Abt. 515 (v)	Lister	
L 52113	12. Staffel/Zerstörergeschwader 26	Lister	
L 52124	Stab/Lw. Bau. Btl. (Kriegsgefangenen) 131/III	Lister	
L 52831	4./gem. Flak-Abt. 515 (v)	Lister	
L 53268	3./Luftwaffe Bau-Abt. (Kriegsgefangenen) 131/III	Lister	
L 54063	1./Luftwaffe Bau-Abt. (Kriegsgefangenen) 131/III	Lister	
L 55886	11. Staffel/Jagdgeschwader 11	Lister/Kjevik	
L 61058	5./Ln. Abt. 355	Lister/Nærland	
L 61109	Werft-Abt. 103/III	Lister	
L 61794	1./gem. Flak-Abt. 515 (v)	Lister	
L 62445	13. Staffel/Jagdgeschwader 5	Lister	
L 62830	38. Flugzeugwartung-Komp. (MOT 1.)	Lister	

I perioden 1944/45 ble feltpostnummer L 50750 også anvendt av 13. kompani Luftnachrichten-Rgt 251 som var stasjonert på Lista. Marinen hadde en signalstasjon i Kjorgansbråte, Borhaug, men denne brukte flyvåpnets feltpostnummer L 40261 D.

□ Kantinebygningen ved den eldste delen av flyplassen.

Til forsvar av flyplassen på Lista var det forlagt enheter fra Flak-Regiment 92 som hadde sitt hovedkvarter på Madla ved Stavanger. Under dette regimentet, som hadde ansvaret for luftvernartilleri-forsvaret av Sør-Norge, sorterte igjen forskjellige Flak-abteilungen som var stasjonert forskjellige steder i området.

Gem. Flakabt. 515 med

stab var forlagt på Lista og deres hovedoppgave var luftvernartilleriforsvar av Fliegerhorst Lister. Sjef for Flak-abt. 515 var oberstleutnant Kühle. De enkelte enhetene under 515 var igjen forlagt rundt om på Lista. Blant annet lå 6. batteri på Lista fyr, mens andre lå på Vatne, Slevdal, Tjørveneset og Dyngvold.

Ellers sorterte Werft-abtei-

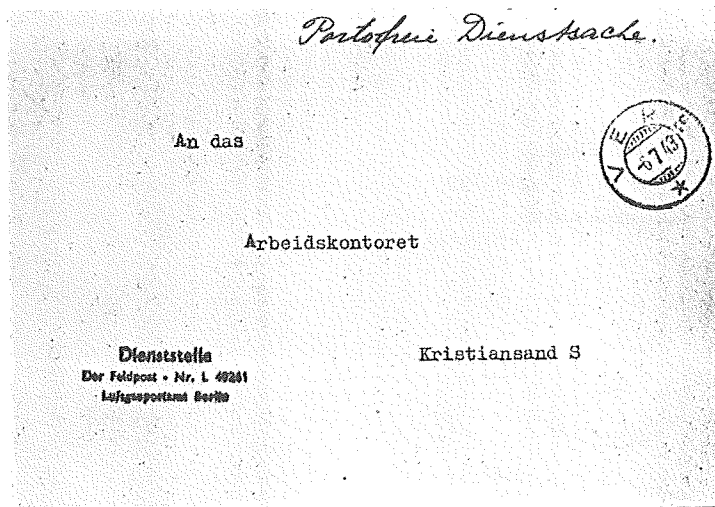
lung 103/III under Fliegerhorstkommandantur Lister.

Ved siden av et visst samarbeid med ingeniørsoldatene i Organiasjon Todt, baserte Luftwaffe seg på sine egne bygge-soldater. Oppgavene var først og fremst bygging og utvidelse av flyplasser – slik at større fly kunne lande, at flere soldater kunne forlegges, at nytt krigsviktig utstyr kunne plasseres og at soldatenes velvære ble tilfredsstillt. I juni 1943 var forøvrig forlegningene bygget ut til å ta imot 7300 mann med faste depoter for samme i 60 dager.

På Lista lå ledelsen hos «Bauleitung der Luftwaffe Lister» på Nordhassel.

Vinteren 1941/42 ønsket tyskerne å finne anvendelse for et anselig antall russiske krigsfanger, og en del byggebataljoner ble omdannet til vaktpostenheter for «Kriegsgefangenen-Arbeits-Batalione». Luftwaffe Bau-Stamm-Abt.u.Wachzug d.Lw. 104 Lister ble da oppsatt som nydannet enhet i Lista-området.

For ordens skyld kan det nevnes at tyskerne brukte ordet «Lister» og ikke Lista i sine offisielle direktiver.

□ Fp. nr. L 40261 fra Fliegerhorst Lister. Helt uvanlig er brevet stemplet ved Vere poståpneri den 6/7-43. Brevet har norsk adressat, og poståpneriet lå rett utenfor hovedinngangen til flyplassen, så dette kan være forklaringen. Poståpner var fru Karoline Samuelsen. Det er også sett brev adressert til: Feldp. nr. L 40261 Lgpa, Berlin, Velle, Vere p.å.

□ Soldater fra 2. kp. Luftwaffe Bau-Batalion 3/III, Borhaug starter de første spadetak på det som skulle bli Fliegerhorst Lister. Enheten brukte feltpost nr. L 25571.

Kapitulasjon og krigsfangenskap

Ved kapitulasjonen den 8. mai 1945 gikk det ut et opprop fra de allierte om at alt tysk personell skulle begi seg til 120 reservater for siden å bli overført til fem hovedsoner. Det ble imidlertid gitt dispensasjon fra dette ved flere viktige anlegg som måtte vedlikeholdes til de allierte kunne overta. Dette var tilfelle ved bl.a. Fliegerhorst Lister, hvor 122 mann ble igjen under ledelse av major von Pannwitz.

Resten av tyskerne ble fordelt til følgende samleleire under reservasjon nr. 29 Lister:

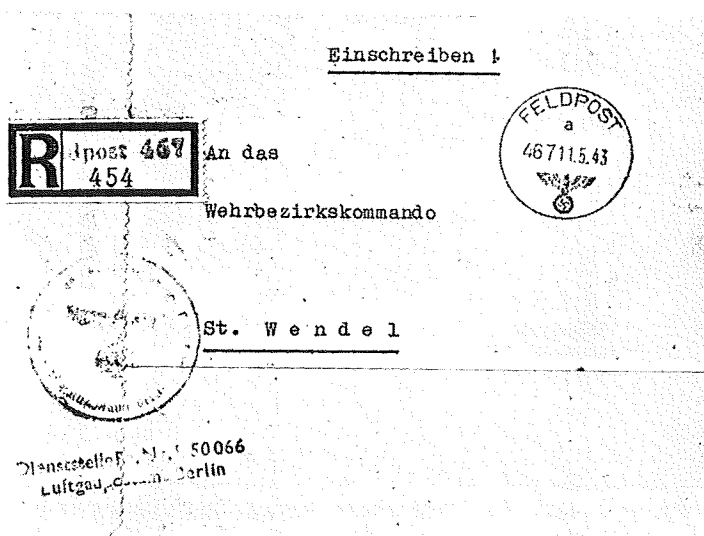
Marka	1400 mann
Nordhassel	1400 mann
Sunde	200 mann
Tjerve	700 mann
Stave	300 mann
Vindheim, Vere	300 mann
Langeland	900 mann
Buland	70 mann
Buland	130 kvinner
Småsteder	110 mann

I tillegg ville det bli overført 800 mann fra distriktene. Tilsammen ville det da være ca. 6200 mann og 130 kvinner internert i samleleire på Lister.

Den 22. mai 1945 ankom flight nr. 1 og 2 av 2737 Squadron R.A.F. regiment til Lista for å ta over stasjonen. Squadron leader Cyril T. Smith overtok som sjef for flystasjonen.

Det var meget å gjøre i distriktet, først og fremst bortkjøring av ammunisjonslagre og rydding av minefelt. Dette ble kontrollert av britene som ledet «disarmament-arbeidet».

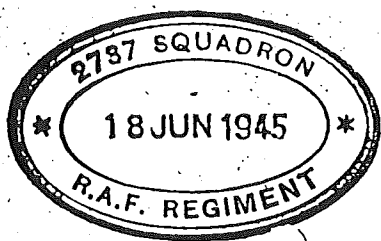
I løpet av juli måned kom store arbeider i gang, men etter hvert ble de tyske krigsfangene sendt bort, og arbeidskommandoene ble dermed betydelig redusert. De siste dagene av juli reiste de aller fleste tyskerne fra Lista. Over 6000 dro avgårde. Tilbake var det bare 300 mann som skulle drive mine-rensning. Tyskerne ble transportert til Farsund med biler, og herfra drog de lan-

□ Rekommandert brev sendt over feltpostkontor 214 som brukte kenn nr. 467. Dienststelle L 50066 var 2. gemischt Flak-Abteilung 515 (v) på Dyngvold på Lista. Bakstemplet St. Wendel, Saar 14/5-43.

□ Engelsk fly og soldat fra R.A.F. regiment squadron 2737 på den gamle lemme-banen sommeren 1945.

□ Eksempel på stempel fra 2737 Squadron R.A.F. regiment. Brukt av den engelske kommandanten squadron leader Cyril T. Smith.

deveien til Mandal, hvor de måtte veien om samleleiren for å bli grundig undersøkt.

Ca. 300 tyske krigsfanger ble altså igjen, og disse var i arbeid med minerenskning og opprydningsarbeider på Dyngvold, Nordhassel og Tjørve. De fleste av disse var forlagt på Velle og på flystasjonen.

Den 2. august 1945 overtok F. Lt. Arthur Houldsworth som sjef for de allierte styrkene på flyplassen.

Abs: Oberleutnant
Heinz Gernhuber
Reservation 29
Lister, Südnorwegen.
Stab/Flakregiment 98(v)

Feldpost.

An

Frau Elisabeth Wierzig
bei Frau Gernhuber

Ich wünsche Euch allen,
die Ihr beisammen seid
und die Ihr erreichen
könnt, alles, alles Gute
und grüße alle recht
herzlich. Schreibt bald.

Euer Heinz.

Jena, Thüringen
Pfälzische Str. 20.
Germany.

Krigsfangekort

Fram til 5. september 1945 ble det gjennom Røde Kors på Lista formidlet 6000 krigsfangekort fra de internerte tyskere. Dette var provisorisk lagde krigsfangekort av grå kartong. På anmodning av F.Lt. Houldsworth ved flyplassen besørget nå Røde Kors at det ble trykket 1000 egne feltpostkort til de tyske krigsfangene.

Den 22. desember 1945 forlot de allierte stasjonen, og det norske flyvåpen tok over. 1. pinsedag 1946 forlot så de siste tyske krigsfangene Lista-reservasjonen.

□ Krigsfangekort sendt fra tysk internert Officer i Luftwaffe fra reservat nr. 29 Lister. Dette reservatet brukte også feltpostadresse H 39100 e som postadresse.

nft

NÅR og HVOR har klubbene møter

Kristiansand Filatelistklubb har dette møteprogrammet for 1988: 12/1, 26/1, 9/2, 23/2 (generalforsamling), 8/3, 22/3 (auksjon), 5/4, 19/4, 3/5, 31/5. Høstsemesteret: 23/8, 6/9, 20/9, 4/10, 18/10 (års-

fest), 1/11, 15/11, 29/11, 13/12 (julemøte). Møtene holdes i Elevine Selskapslokaler, Markviksveien 2. Møtene begynner kl. 20.00. Juniormøtene holdes i Høyres Hus, Kongens gate 29, kl. 18.00.

Elverum Mynt- og Frimerkeklubb har dette møteprogrammet våren 1988: 5/1 (medlems-/byttmøte), 19/1 (årsmøte), 2/2 (medlems-/byttmøte), 16/2 (juniorene har ansvar for program og

aktiviteter), 1/3 (medlems-/byttmøte), 15/3 (informasjonsmøte. Tema m/film eller lysbilder), 5/4 (medlems-/byttmøte), søndag 10/4 (heldagstreff, naboklubbene innbys. Kl. 10.00–18.00), 19/4 (medlems-/byttmøte. Besøk av Egil H. Thomassen fra Forbundet), 3/5 (medlems-/byttmøte), 24/5 (avslutningsmøte for 1. halvår). Møtene holdes i speiderhuset kl. 19.00.

Namsos Frimerkeklubb har dette møteprogrammet våren 1988: 12/1 (film/kåseri), 1/2 (kåseri om posthornmerkene), 25/2 (auksjon), 17/3 (årsmøte – loddsalg), 11/4 (forberedelser til Fri-

merkets Dag). Møtene holdes i Forsikringsgårdens kantine og begynner kl. 19.00.

Skien Filatelistklubb har dette møteprogrammet våren 1988: 12/1 (vanlig møte, Lietorvet), 26/1 (vanlig møte, Lietorvet), 9/2 (årsmøte, Lietorvet), 23/2 (vanlig møte, Lietorvet), 8/3 (vanlig

møte, Lietorvet), 22/3 (auksjon, Ibsenhuset), 12/4 (vanlig møte, Lietorvet), 26/4 (vanlig møte, Lietorvet). Møtedatoene for resten av året blir: 13/9, 27/9, 11/10, 25/10, 8/11, 22/11, 13/12. Juniorer møter kl. 18.00, seniorer kl. 19.00.

Kristiansund Filatelistklubb har dette møteprogrammet våren 1988: 7/1, 21/1, 4/2 (årsmøte), 18/2, 3/3 (innlevering av lotter til auksjonen), 17/3, 7/4, 21/4 (auksjon). Siste møte før sommerferien 5/5. Mø-

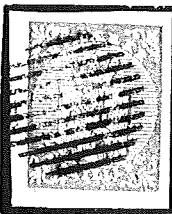
tene holdes i Håndverkeren, med juniormøte kl. 18.30 og seniormøte kl. 19.30.

Halden Filatelistklubb har dette møteprogrammet våren 1988: 5/1 (byttmøte), 19/1 (miniauksjon, ta med objekter), 2/2 (byttmøte), 16/2 (filmkveld), 1/3 (byttmøte) 15/3 (fellesmøte med

Østfoldklubbene, 5/4 (byttmøte), 19/4 (foredrag), 3/5 (avslutning). Møtested: Halden Storvels møtelokale, Skippergt. kl. 19.00.

VERDENS FRIMERKER & POSHISTORIE

Schiff Auctions

«Spesielt for spesialister»
EN INVITASJON TIL BETROELSE
Single merker, brev eller samlinger
for offentlig auksjon eller Private
Treaty salg.

VI KJØPER OGSÅ KONTANT!
Kontakt oss først med beskrivelse
av Deres materiale. Legg ved De-
res adresse og tlf.nr.

HVA ER EN SCHIFF
«SPEIELT FOR
SPECIALISTER»-AUKSJON?

Det er en auksjon med tanke på
Dem, enten De kjøper eller selger
av U.S. eller hele verdens frimerker
og brev.

Auction No. 189
March 25-26 1988

Auction No. 190
May 27-29 1988

AUKSJONSDATOER

Official COMPEX Auction
Chicago IL

Consignments Now
Being accepted

Hvis De ikke mottar våre
kataloger går De glipp av noe!
Send U.S. \$ 12.50 for ett års
abonnement på kataloger og re-
sultatlister, eller send U.S. \$ 2.50
for vår neste auksjonskatalog og
resultatliste (\$ 2.00 for katalogen).

Jacques C. Schiff, Jr., Inc.

195 Main Street
Ridgefield Park, NJ 07660 USA

4 miles from New York City
Licensed & Bonded Auctioneers Established 1947
Telephone: 201-641-5566, From NYC: 662-2777

Fredrikstad Filatelistklubb har dette møteprogrammet våren 1988: 14/1 (miniauksjon), 28/1 (krav til utstillingssamlere v/Frank Gilberg), 11/2 (FREFIL-88 v/Bjørn Myhre), 25/2 (mini-

auksjon, land utenom Europa), 10/3 (miniauksjon), 24/3 (årsmøte), 7/4 (miniauksjon), 21/4 (vårauksjon), 5/5 (feil på norske frimerker. Lysbilder v/Aage Rettvin. Miniauksjon), 19/5 (NORDIA 1989), 2/6 (miniauksjon). Møtested: Sangerhuset, Bjørndalsv. 4. Juniorer møter kl. 17.00, seniorer kl. 19.00.

Sarpsborg Filatelistklubb har dette møteprogrammet våren 1988: 13/1 (byttømøte), 27/1 (årsmøte), 10/2 (miniauksjon), 24/2 (postverket), 9/3 (temamøte), 23/3 (kåseri), 13/4 (miniauksjon), 27/4

(byttømøte). Møtested: Sangerhuset, Storgaten 21. Juniorer møter kl. 17.30, seniorer kl. 19.00.

Moss Filatelistklubb har dette møteprogrammet våren 1988: 11/1 (byttekveld/miniauksjon), 25/1 (informasjon fra postverket), 8/2 (årsmøte), 22/2 (kåseri), 7/3 (byttømøte. Fellesmøte med vest-

foldklubbene), 21/3 (kåseri), 11/4 (byttømøte, «stor» miniauksjon), 25/4 (kåseri), 9/5 (byttømøte). Møtested: Moss Kunstgalleri (ved siden av kirken). Juniorer kl. 18.00, seniorer kl. 19.00. Søndag 24/1 arrangerer GFF grensemøte i Strømstad. Mandag 7/3 inviterer Moss Filatelistklubb Østfold og Vestfold. Tirsdag 15/3 inviterer Halden Filatelistklubb til fellesmøte for østfoldklubbene.

nft

Utstillinger

FRIMUNG – 88

18.–20. november i år vil Stockholmdistriktet av Sveriges frimerkeungdom arrangere «en ny form» for nasjonal utstilling. Man kan sammenligne den med det som på tennispråket kalles «Sweden Open» – dvs. at utstillere fra andre land kan delta. Utstillingen vil disponere ca. 300 rammer, og påmeldingsfristen er satt til 1. juni.

Det kreves minst sølvbronse fra en regionalutstilling for å delta.

Påmeldingsblankett kan fås ved å skrive til:

Gunnar M. Loshamn

Boks 7

4551 FARSUND.

Når du skriver, nevner gjerne litt om din samling: Område, kort om oppbygging, tidligere deltagelse (i 1986/87) osv.

PHILEXFRANCE 89

«Paris – en utstilling verd».

Kommisjonæren for den internasjonale frimerkeutstillingen Philexfrance 89, som vil finne sted i Paris i tidsrommet 7.–17. juli 1989, oppfordrer kvalifiserte norske utstillere til å delta i denne mønstringen, som blir blant de største i sitt slag til dags dato.

Opplysninger om utstillingen og påmeldingsskjema kan fås ved henvendelse til kommisjonæren:

Efrén Rebollo

Grevlingåsen 40

1347 Hosle.

OBS!

NFT

OBS!

FORNYELSE AV ABONNEMENTET FOR 1988

Abonnementsprisen for 1988 fastsatt til: **kr. 130,—** for direkteabonnenter i Norge og Norden, **kr. 145,—** til Europa utenfor Norden, og **kr. 155,—** for abonnenter utenfor Europa sendt med luftpost.

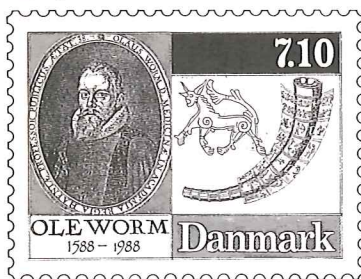
NFT, Postboks 2517, N-7002 TRONDHEIM. Postgirokto.: 3597200.

nft

Nytt om nye frimerker

Danmark

18/2: Et frimerke i anledning av at det er 400 år siden Ole Worm ble født. Frimerkets motiv viser et portrett av Ole Worm kombinert med avbildninger av oldtidsfunn. Ole Worm var en anerkjent lege og naturforsker, men er kanskje enda bedre kjent som oldtidsgransker. Frimerket er tegnet av Niels Winkel og fremstilles i stålstikk. Pålydende blir kr. 7,10.

Ole Worm.

18/2: To frimerker til markering av 400-året for Chr. IV's tronbestigelse. Det ene merket viser Chr. IV's monogram omkranset av to løver – fra porten på Rosenborg Slott. Frimerket fremstilles i dyptrykk/stålstikk og får pålydende kr. 3,00. Det andre frimerket viser P. Isaacsz' maleri av Chr. IV. Det henger i Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg. Dette frimerket fremstilles i off-

Chr. IV's tronbestigelse.

set og får pålydende kr. 4,00. Begge merkene er tegnet og formgitt av grafikeren Remi Mosko.

Sverige

29/1: Et nytt merke i bruksserien med kong Carl XVI Gustaf. Det nye merket, som i likhet med de foregående er tegnet av John-Erik Franzén og gravert av Czeslaw Slania, får pålydende kr. 2,20.

29/1: Seks frimerker som avbilder innsjøbåter. Båtene er alle konstruert etter lokale behov og forutsetninger. Frimerkene er gravert av Martin Mörrck, som også har tegnet dem. De utgis i et frimerkehefte, hvor alle de seks merkene inngår. Hvert merke får pålydende kr. 3,10. De trykkes i ståltrykk i PFAs eget trykkeri.

Finland

4/1: Som følge av portoendringer kommer det et nytt frimerke i bruksserien pålydende 1,80 mk med det heraldiske våpenet som motiv. Fargen er grønn, og merket er trykt på bestrøket luminiserende papir i Finlands Banks Seddeltrykkeri. Kunstner har vært Pirkko Vahtero.

5/1: Et frimerke i anledning av at det er 100 år siden Lauri Pihkala ble født. Merket har pålydende 1,80 mk og er trykt i trefarvet off-set av Finlands Banks Seddeltrykkeri på bestrøket papir. Merket er tegnet av Pirkko Vahtero.

Lauri Pihkala var en ivrig forkjemper for idretten. Han var lenge en sentral person innen idrettslivet i Finland, og han har hatt innvirkning på det finske idrettslivet på mange måter. Særlig var det kondisjons-idretten han ønsket å utvikle, og han ga bl.a. ideen til den såkalte riksmarsjen i 1941. Han arbeidet for utviklingen av langrenn på ski – og han skapte idrettsmerkesystemet. Han kalles og-

så Lathi-spelets far. Han opptrådte gjerne under pseudonymet «Tahko» og ga sitt besyv med i idrettsdebatten med sterke og treffende uttrykksmidler. Han ble professor i 1948. Frimerket avbilder Lauri «Tahko» Pihkala mot en bakgrunn av sportsutøvere.

Lauri Pihkala

20/1: Et bruksmerke pålydende 2,20 mk med Kerimäki kirke som motiv. Kerimäki kirke anses for å være den største trekirken i verden. Den rommer 3300 personer, og ble bygget i 1848. Merket er tegnet av Paavo Huovinen og trykkes si firefarvet offset på bestrøket papir av Finlands Banks Seddeltrykkeri.

Kerimäki kirke.

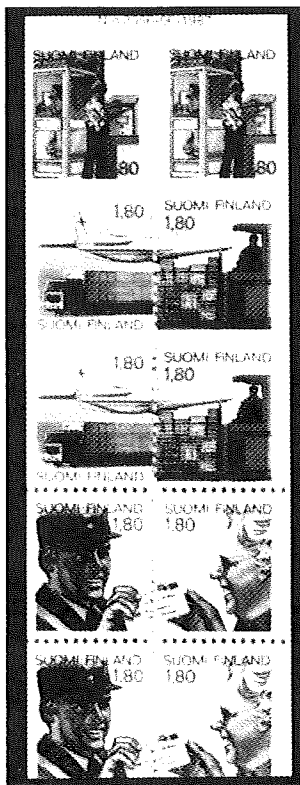
20/1: Et bruksmerke pålydende 2,40 mk med Uhro Kekkonens nasjonalpark som motiv. Parken ble etablert i 1983 for å bevare skogs-, myr- og fjellnaturen i Skogslappland og Norrbotten. Merket er tegnet av Pirkko Vahtero og trykkes i femfarvet offset av Finlands Banks Seddeltrykkeri på bestrøket papir.

Nasjonalpark

1/2: Et hefte med tilsammen ti frimerker med fem forskjellige motiver i anledning det finske postverkets 350-årsjubileum. Merkene i heftet karakteriseres som rabatt-frimerker

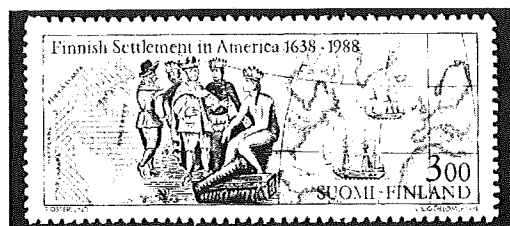
for private husholdninger, og har pålydende 1,80 mk. Hver husstand får tildelt to kuponger som berettiger til kjøp av to rabattyfrimerkehefter. Motivene viser post- og televerkets forskjellige serviceformer. Merkene er tegnet av Torsten Ekström og trykkes av PFA i Sverige i firefarvet offset.

Rabatt-frimerker.

29/3: Et frimerke i anledning av at det er 350 år siden de første finske bosetningene i Delaware Valley i USA ble til. Pålydende er 3,00 mk. Merket er tegnet av G. Österlund og trykkes i firefarvet offset og en stålgravyr-farve av PFA-Postens frimärksavdelning i Sverige på bestrøket papir. Motivet viser de nye svenske og finske beboerne i forhandling med indianerne i Delaware, foruten at det også viser skipene Kalmar Nyckel og Fogel Grip som ble brukt på ferden til Amerika.

Sverige og USA utgir også frimerker i anledning jubileet med det samme motivet.

Finsk bosetting i USA.

Norske poststempler (Del 14):

Enring-stemplene 1880

Av Anders Langangen

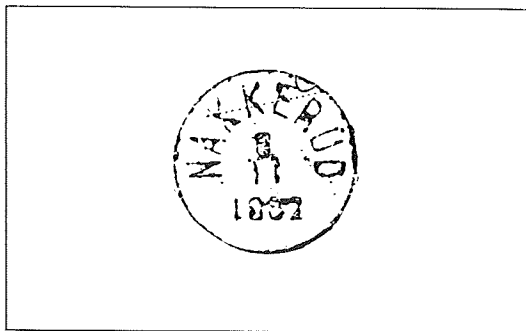
1880

Nye datostempler

Den 17. februar 1880 leverte Schwarzenhorn de to siste enringsstemplene som ble laget i denne omgangen.

Det var et datostempel til TØNSBERG som ble sendt fra Cristiania til postkontoret den 19.2., og et til NAKKERUD som samme dag ble sendt til postkontoret i Drammen.

I 1880 ble det ellers sendt ut en rekke datostempler av mer moderne typer, noe jeg skal komme tilbake til i andre artikler.

Reparasjoner

I. Utført av Schwarzenhorn

Datostempel	Overordnet postkontor/postexp.	Datostempel innsendt fra overordnet pk./postexp.	Datostempel i retur fra Chr. Eventuelt nye talltyper sendt fra Christiania	Kommentarer
BREVIG	—	2.1.80	19.1.	Et sett nye talltyper
VESTFOSSEN	Drammen	23.12.79	19.1.	Et sett nye talltyper
BALESTRAND	Bergen	—	10.2.	Et sett nye talltyper
HOSANGER	Bergen	—	10.2.	Et sett nye talltyper
HALSE	Christiansund	17.1.	10.2.	36 nye talltyper
BORGE	Namsos	—	10.2.	Et sett nye talltyper
BERGEN	—	—	4.3.	Et sett nye talltyper
NORDFJORDEID	Bergen	—	20.3.	Et sett nye talltyper
ALSTHAUG	Namsos	—	fra gravør	
CHR-FREDRIKSHAVN	?		17.3.	18 nye talltyper
			5.4.	Se nedenfor

På regningen skriver Schwarzenhorn:

«2 Indsatzer til dobbelt Typer til Dampskibet Dronningen»

Returbrevet:

Kristiania 5.4.1880

Det af Dem hertil indleverede Datostempel, tilhørende Søpostkontor No 2, tilbakesendes hermed i repareret stand og forsynet med nye Typer».

Etter dette hører vi ikke noe mer fra

Schwarzenhorn i forbindelse med gravering av datostempler. Nedenfor har jeg gjengitt det siste brevet han skrev:

Til

Den Kgl. Norske Regjerings Marine og Postdepartement 2det Postadministrationskontor Hr. Bureauchef S.W.Barth

Ved Gjennemsyn af mine Bøger finder jeg at den af mig omtalte Overenskomst med Postdepartementet, er afslutet i April 1872.

Videre tillader jeg mig at underrette Dem om at jeg er villig til, at levere Datostempler udførte som den af mig sidst levered for «Sømnæs» for Kr. 28,00 under Garanti af godt og solid Arbeide samt af bedste Materialer.

Med Tillid til, at jeg ogsaa for Fremtiden beholder Arbeidet, som jeg nu i 23 Aar har udført samvittighedsfuldt og som ofte udtalt til Departementet Tilfredshed Angaar.

Christiania den 30de Juni 1880

Ærbødigst

Schwarzenhorn

Det skulle bli gravør Throndsen på Kongsberg som etterhvert kom til å lage de nye datostemplerne.

Det var gravør C. Kreish som overtok reparasjonen av enningsstemplene. Kreish hadde i mange år arbeidet hos Schwarzenhorn, og har sannsynligvis gravert de fleste datostemplerne han leverte. Her er brevet som Kreish sendte til Postdepartementet, hvor han ber om å få arbeide for dem. (Det er ikke datert, men sannsynligvis sendt i mars 1880).

Herr Expeditions Sekretair Heftye

Jeg tillader mig herved at forespørge hos Hr. Expeditionssekretairen om ikke Departementets Gravørarbeider kunde blive mig nu overdragen. Da jeg i sommer talte med Dem stillede De mig i Udsigt at Arbeidet muligens senere kunde blive mig overdraget og det er saaledes af den Aarsag jeg atter er saa fri af føre Sagen paa Bane.

De hidtil forekomdende Gravørarbeider

igjennem Schwarzenhorn som Kommisionær have alle været udført af mig og da Gravørforretningen nu i disse Tider er daarlig, saa der skal noget til for at underholde en stor Familie forekommer det mig i grunden billigt at det hele Arbeide kunde blive overdraget en Mand af Faget, saamegetmere som jeg tør indestaae for at Arbeide i saa Tilfælde vil blive ligesaa omhyggeligt udført da som før, som jeg ogsaa altid har havt for Vane ikke at levere et Arbeide uden at jeg selv er tilfreds dermed. Som Følge heraf vil Departementet trygt kunne stole paa mig og saaledes paa ingen Maade mere behøve at være afhængig af Hr. Schwarzenhorn som ikke er Gravør af Fag. Arbeidet vilde da idette Tilfælde kunne leveres langt hurtigere eftersom jeg nu har opbudt all min Anstrængelse for samtidig at kunde udføre Arbeidets mekaniske Deel, hvilket jeg før ikke havde Anledning til. Jeg vil samtidig tillade mig at oplyse Dem om at jeg i 22 Aar har udført de gjennem Schwarzenhorn overdragne Arbeide for Departementet, som jeg ogsaa i de sidste 12 Aar har havt de igjennem Her Andvord overdragne Arbeider, foruden flere offentlige.

Det er saaledes med fuld Tillid til Hr. Expeditionsssekretairens Velvillie at jeg henvender mig til Dem, og er det min Overbevisning at De vil virke for min Sag.

Med Agtelse

C. Kreish

Gravør

Addr. Store Grændsen No 16

II. Reparasjoner utført av Kreish.

Datostempel	Overordnet postkontor/postexp.	Datostempel innsendt fra overordnet pk./postexp.	Datostempel i retur fra Chr. Eventuelt nye talltyper sendt fra Christiania	Kommentarer
KJERRINGØ	Namsos	—	22.4.80	18 nye talltyper
LENVIG	Trondhjem	3.4.	22.4.	29 nye talltyper
DRAMMEN	—	13.4.	27.4.	OMGRAVERT. HERDET. 42 nye talltyper
KORSNÆS	Namsos	—	4.5.	6 nye talltyper
HAVNÆS	Tromsø	—	21.5.	11 nye talltyper
OS	Bergen	—	7.6.	16 nye talltyper
STAMSUND	Namsos	—	24.6.	21 nye talltyper
VIGEDAL	Stavanger	21.6.	27.7.	31 nye talltyper
STAVANGER	—	21.6.	27.7.	OMGRAVERT. Et sett nye talltyper
DRØBAK	—	2.8.	26.8.	Rep. nøkkelen
MELDAL	Trondhjem	17.8.	1.9.	Endel typer
MOSTERHAVN	Bergen	19.9.	12.10.	OMGRAVERT. Et sett nye talltyper
BRUDVIG	Bergen	—	25.10.	4 ni-tall

TANANGER	Stavanger	14.10.	27.10.	OMGRAVERT. Et sett nye talltyper (42 stykker).
SKIEN	—	17.11.	16.12.	OMGRAVERT. Et sett nye talltyper
SELBO	Trondhjem	10.11.	7.12.	Endel nye talltyper
TVEDESTRAND	—	24.11.	7.12.	Endel nye talltyper
EVINDVIG	Bergen	2.12.	22.12.	OMGRAVERT. Endel nye typer
NORDLAND				Eldre typer omgravert
AMB.P.EKS.	Trondhjem	11.12.	22.12.	og endel nye talltyper

27/11
8063

Fil

Den Kgl. Norske Regjerings Marine og Post.
Departementet.

15de Apr. Dødstempel til Byensing
kompletteret med 18 St. typer ... 2 Kr 40
" " " Dødstempel til Lenoit 29" " " ... 3 " 88
repareret Stempel ... 1 " —
" 2de Apr. Dødstempel til Drammen 4 St. ... 6 " —
og Stempel omgraveret og hørdeh... 4 " —
" 9de Mai. Dødstempel til Korsnæs. 6 St. ... — 80

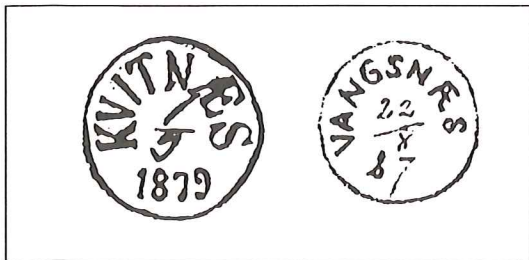
Summa 18 Kr 78

Christiania, den 4de Mai 1888.

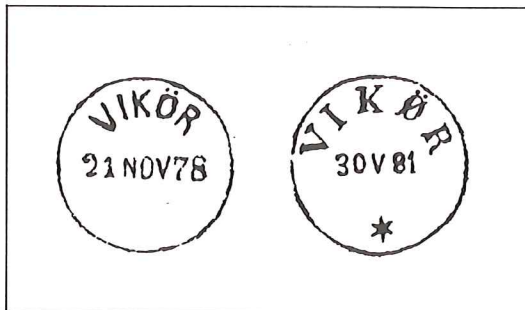
Kreish
Gravur

NOEN ENRINGSSTEMPLER SOM ER BRUKT I PERIODEN, MEN SOM IKKE ER LEVERT GJENNOM POSTSTYRELSEN.

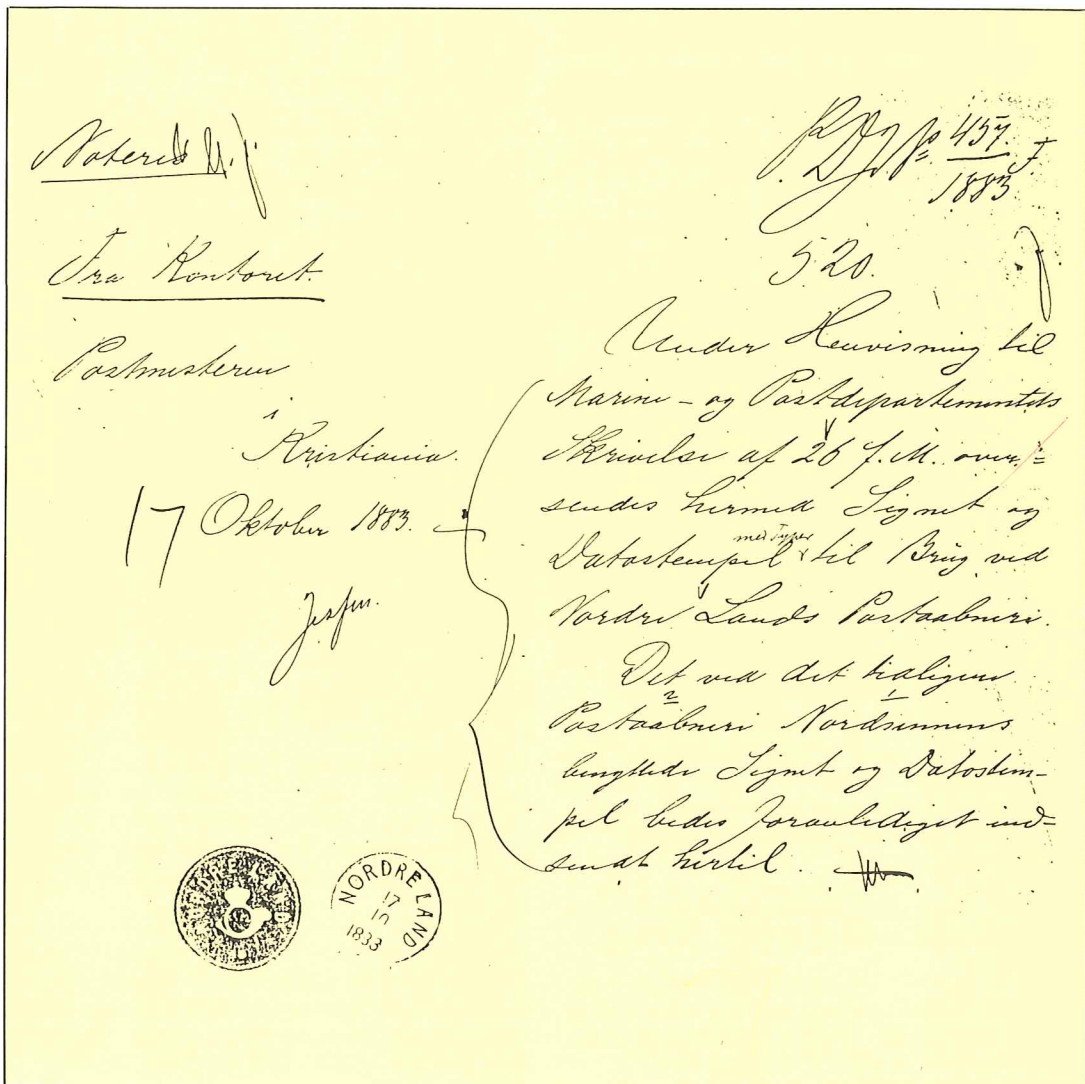
Det gjelder KVITNÆS (antikvastempel) og VANGSNÆS og mulig (hvis det har hatt stempel) FÆØEN.

Stemplene til VIKØR er av en avvikende type, hvor dato og årstall står på én linje.

Da Nordre Land ble Odnæs fra 1.7.1881, må det gamle datostempelet ha blitt sendt inn til Poststyrelsen. Det gamle enningsstempelet ble nemlig sendt ut igjen da Nordsinnen post-åpneri (opprettet 1.7.1883) skiftet navn til NORDRE LAND fra 15.10.83. Se sakspapirene som er gjengitt nedenfor.

BENYTT VÅRE SMÅANNONSER**Use our small advertisements****Benutzen Sie unsere Kleinanzeigen**

Et middel til kontakt med samlere i inn- og utland.

3 linjer (minimum) kr. 30,00 inkl. MOMS for norske annonsører.

For utenlandske annonsører kr. 25,00 netto.

3 lines kr. 25,00 net for foreign advertisers.

Småannonser skal betales forskuddsvis over postgiro 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.*Small ads, must be paid in advance.**Use our postal account 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.**Kleinanzeigen müssen im voraus bezahlt werden. Bitte überweisen sie auf unser Postscheckkonto 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.***nft****SELGES:****FRANKRIKE** etter 1945. Be om liste. Brosveet, Boks 1030, 7701 STEINKJER.**KG-VARE** Norge, Øst-Tyskl., Irland, Finland, Danmark. Verdi mange hundre kr. + innlegg nordiske merker verdi 300,-. Bare store merker. Pris kr. 200,-. Ca. 150 g. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Tlf. 14 99 78. Pkg. 2416626.**KG-VARE.** 200 g hele verden. Meget høy kat. verdi. Nordisk innlegg rene merker Island, Færø, Norge 300,-. Pris kr. 200,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Tlf. 02/14 99 78. Pkg. 2416626.**KG-VARE** av egen korrespondanse i 10 år. Mest Norge, litt Finland, Engl., USA. Høy kat. verdi, ca. 200 g nordisk innlegg, rene merker, kr. 300,-, pris kr. 250,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Tlf. 02/14 99 78. Pkg. 2416626.**KG-VARE** hele verden, mest Norge. Meget god og med innlegg til over kr. 100,-, ca. 200 g. Pris kr. 150,-. Forsk. pkg. 2416626/eller oppkr. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Tlf. 02/14 99 78.**ISLAND,** Færø og Grønland. Gratis prislister sendes. Stamp Center, Boks 78, IS-121 REYKJAVIK, Island.**NORSKE** merker i utvalg. Bedre merker til lave priser. Tilbudslister sendes interesserte. Tore Holm, Tordenskioldsgt. 7, 3700 SKIEN.**SVENSK BREVKLIPP** med mye storformat, høyvalører og nyheter, 200 g nkr. 50,- v/forsk. svensk pkg. 137623-5, T. Jönsson, Box 95, S-26070 LJUNGBYHED.**BREVKLIPP,** 200 g minst hälften storformat: Sverige eller Danmark Nkr. 50:.. Portofr. vid förskottsbet. i sedlar eller til svensk postgiro nr. 9 91 59-6. Lennart Runfors, Gotlandsgatan 1, S-602 17 Norrköping.**DANMARK LUX-MISSIONSVARE** m/storformat, høyvalører og Grønl./Færøyene. 100 g kr. 40,-, 200 g kr. 75,-. Ditto kun storformat/jub. 100 g kr. 70,-, 200 g kr. 110,-. Portofr. v/forsk. svensk pkg. 137623-5. Thore Jönsson, Box 95, S-26070 LJUNGBYHED.**FRIMERKEPAKKE.** Inneholder 1000 forskj. Send for kr. 50,- i ubrukte frimerker. Walter Hjelte, Gamlelvn. 17A, 4030 HINNA.**EUROPA, USA, FN** billig. Kun postfrisk. Ikke Norge. Liste mot porto. Tom Kallevig, Muntheshgt. 27, 0260 OSLO 2.**4 ENGANGS STORFORMAT** farge—motiv—lagerkatalog oversjø 1988 + tilgodelapp for den fremsynte samler mot nkr. 18,- i frimerker. SCHAETZLE AG, CH-8832 WOLLERAU.**GODE UTVALG** fra Norge, Skandinavia, Europa, hele verden, sendes til gj.syn. Gode rabatter. Alltid fulle hefter. Jan Birger Olsen, Sigurds gt. 2, 3250 LARVIK.**ENGLAND, GRØNLAND, FÆRØYENE, FN, GUERNSEY, JERSEY, IOM, ALDERNEY, IRLAND, NORGE, DANMARK, DVI** selges. Kjemperabatt opptil 65%. Gratis prislister. Neergaard, Eng-havevej 22, DK-8870 LANGÅ.**SALGSKATALOG TILSENDES LANDEVIS** fra Skandinavia m.m. til seriøse kjøpere, meddel Deres samleområde eller send Deres mankoliste. B.F. Qvist Aps, Dyrehavevej 33, 2930 KLAMPENBORG, Danmark.**NORDEN, VEST-EUROPA.** Mankolister ekspederes m/50% rabatt på AFA, kun prima kvalitet fra Sverige, Danmark, Færøyene, Island, Tyskland, Holland. Gode fotokopier av tilbud på bedre merker. Også andre land og Brit. kolonier på lager. Ekstrarabatt v/større kjøp. ENGERS FRIMERKER, 2824 Redalen. Tlf. (061) 81 555 kl. 9-17.**ISLAND.** Stämpl., ostämpl., postfriskt, FDC, säljes till priser under halva katalogvärdet. Även samtl. årssatser island, Färöarna, Grönland, Åland. Prislister gratis. C.O. Lindberg, Box 2035, S-403 11 GÖTEBORG.

FRANKRIKE** billig. Meget stort utvalg og prima kvalitet. Prislister mot porto. O. Wentzel, Kristiansandsgt. 12, 0463 OSLO 4.

FINLAND** Prima kvalitet og rimelige priser. Prislister mot porto. O. Wentzel, Kristiansandsgt. 12, 0463 OSLO 4.

VEST-TYSKLAND og VEST-BERLIN stpl. selges. Prima kval. og rimelige priser. Prislister mot porto. O. Wentzel, Kristiansandsgt. 12, 0463 OSLO 4.

GODE NORGESUTVALG**/stpl. sendes til gratis gj.syn. Alltid fulle hefter! 40—60% rabatt! Jan Moholt, N. Hagavei 15B, 3250 LARVIK.

SELGER FDC NORGE 1965/82. God rabatt på AFA. Tor B. Thalle, Trondheimsvn. 102B, 0565 OSLO 5.

LANDESAMLINGER, verdensalbum og bra norske merker og samlinger selges meget rimelig. Skriv eller ring Jan Hulaas, Svelvikvn. 115, 3039 DRAMMEN. Tlf. 03/80 04 75.

DANMARK. Komplette prislister over Danmark og Grønland sendes GRATIS til alle interesserte ved henvendelse til CN FRIMÆRKER, Boks 248, DK-4000 ROSKILDE.

USA-FILATELI. Godt utvalg i postfrisk og brukt USA. Nyhetsabonnement og utvalg. Prislister fra TBV-Kjøp, Postboks 88, 1851 MYSEN.

STØRRE PARTI FN**/° selges samlet AFA ÷70%. For mindre leveringer AFA ÷60%. Send mankoliste til TBV-Kjøp, Postboks 88, 1851 Mysen.

GRATIS prislister over pakker fra hele verden sendes alle interesserte ved henvendelse til CN FRIMÆRKER, Boks 248, DK-4000 ROSKILDE.

BE OM GRATIS liste over Norge klassisk*/°, Norge ** og FDC til 1/2 HK. Øvrige Norden til 30/40% av AFA. Svein H. Hofslundsengen, Postboks 15, 5880 KAUPANGER.

FDC NORGE gratis prislister over FDC Norge sendes alle interesserte ved henvendelse til CN FRIMÆRKER, boks 248, DK-4000 ROSKILDE.

BUNNPRISER ETTER OPPRYDDING. Hele årg. FDC Norge: 1973 kr. 30,-, 1974 kr. 30,-, 1975 kr. 45,-, 1976 kr. 40,-, 1977 kr. 45,-, 1978 kr. 65,- + Norwex, 1979 kr. 50,- + Norwex, 1980 kr. 35,- + Norwex, 1981 kr. 45,-, 1982 kr. 60,-, 1983 kr. 45,-, 1984 kr. 50,-, 1985 kr. 55,-, 1986 kr. 57,-, 1987 kr. 65,-. Kun få sett av hvert år. Bill. mrk. «Opprydding», c/o NFT, Boks 2517, 7002 TRONDHEIM.

BUNNPRISER ETTER OPPRYDDING. Hele årg. FDC Sverige + årssett Sverige, USA, England: Sverige (FDC): under pål.! 1980 kr. 75,-, 1981 kr. 85,-, 1983 kr. 100,-, 1984 kr. 110,-, 1985 kr. 125,-, 1986 kr. 160,- + utst. blokk, 1987 kr. 145,-. Sverige (årssett): under pål.! 1985 kr. 125,-, 1986 kr. 127,-. Finland årssett 1982 kr. 65,-. USA årssett særmerker 1981 kr. 50,-. England årssett særmerker 1983 kr. 75,-. Kun få sett av hvert år. Bill mrk. «Opprydding», c/o NFT, Boks 2517, 7002 TRONDHEIM.

«HÅNDBOK OVER NORGES FRIMERKER», del I og II, komplett med nytrykk, selges høystbydende over kr. 1000,-. Bøkene er i perfekt stand. Olav E. Skjervik, 4130 Hjelmeland. Tlf. (04) 44 07 17.

NORGE** NK233/36 kr. 27,-, 311-13 kr. 18,-, 407-09 kr. 39,-, 428-30 kr. 150,-, 483-84 kr. 48,-, 695-96 kr. 17,-. Be om flere gode tilbud! Truls Hansen, Boks 164, 2601 LILLEHAMMER.

ISLANDPARTIER** AFA ÷85%% rabatt. Mange merker over kr. 1090,- AFA. Ex.samlet AFA kr. 10.000,-, pris kr. 1500,-. 2—15 av hver. Nærmere oppl.: Pilemann, Lindestien 22, DK-2650 HVIDOVRE.

JUBILEUMSKONVOLUTT. Den 4. mars er det 100 år siden den største stjerna i amerikansk fotballs historie, vossingen Knute Rockne vart født. Det amerikanske postvesenet markerer jubileet med eigen frimerkeutgave. På Voss vil me gje ut ein konvolutt m/motiv frå Knute Rockne/amerikansk fotball, stempla med motivdatostempel m/portrett av K. Rockne. Stempelet vil vera i bruk 4.—5. mars -88. Prisar: Konv. A: Nummerert og frank. m/NK 755-56 + 724 (Kun 1000 eks.) pr. stk. kr. 25,-. Konv. B: Frank. m/siste norske utgåva, kr. 2,90 (Uavgrensa opplag) pr. stk. kr. 10,-. Tingsadresse: Voss Frimerke- og Myntklubb, 5720 PALMAFOSSEN. Førehandsbet. til postg. 3409703 el. bankg. 5059488.

ISRAEL**/stpl. i abo. Utvalgshefter sendes til gj.syn. Salg av hele samlinger. Rim. priser. Ragnar Waagbø, Asbjørnsensgt. 24, 5037 SOLHEIMSVIK.

NORGE**/stpl. 1855—1986. Nesten alt selges til 50—65% rabatt på siste HK17. Returrett. Skriv etter tilbudsliste. Arne Myrvang, Hallagerbk. 10A, 1256 OSLO 12.

RIMELIGE UTVALG sendes fra flere land. Oppgi ønske til Hans Nilsson, 2270 FLISA.

1000 MERKER fra hele verden oppsatt i innstikksbok. Mange bilde- og motivmerker kr. 280,- inkl. porto og oppkrav. Hans Nilsson, 2270 FLISA.

nft

UTVALG ØNSKES:

NITTEDAL-HAKADAL FK søker bedre utvalgshefter fra Norge/Norden, Vest/Øst-Europa, USA, FN, Japan — ellers «hele» verden. 10% prov. til klubben. Retur/Rek. belastes selges. Sendes: Nittedal-Hakadal FK v/Stig Verstad, Boks 20, 1482 NITTEDAL.

JESSHEIM FK ønsker bedre Norge brev og merker samt Norden 5% prov. Returporto (rek.) belastes eier. Bytteleder Håvard Skoglund, Åsenhagen 45E, 2020 SKEDSMOKORSET.

KRISTIANSUND FK ønsker utvalg Norge/Norden og Spania, samt stempel fra Kristiansund/Nordmøre. Ingen provisjon. Porto belastes selger. Kr.sund FK v/bytteleder J. Rappe, Boks 390, 6501 KRISTIANSUND N.

BRYNE FK ønsker utvalgshefter fra Norge, Danmark, Åland, Finland, Færøyene, Grønland, Island, Malta, Frankrike før 1940, tyske småstater og Australia. Returporto belastes selges. Bytteleder Georg Rosland, Steinsland, 4340 BRYNE.

LOFOTEN FF ønsker bedre utvalg fra Norden, spesielt Norge, varianter, helsaker og polarpost. 10% provisjon, samt rek. returporto belastes eier. Lofoten Filatelistforening v/bytteleder, Postboks 300, 8370 LEKNES.

NORDENFJELDSKE FF ønsker utvalg. Ca. 100 deltakere og stor omsetning. Kun bedre utvalg mottas. 10% prov. til klubben. Returporto (rek.) belastes eier. Bytteleder Erling Wang, postboks 690, 7001 TRONDHEIM.

AALESUND FK ønsker utvalg Norge, Europa og Brit. kol. før 1936, brev og stempler fra Sunnmøre. 10% prov. Aalesund FK, v/byttelederen, Postboks 612, 6001 ÅLESUND.

nft

BYTTE M.M.:

GIR AUSTRALIA + evt. Danmark, ønsker Norge. Sender samme antall og kval. som mottas fra deg. Jan Falch Petersen, Skovbakkevej 19, DK-9000 AALBORG.

ØNSKER Skandinavia etter 1981 stemplet. Gir Island 1960/80 stemplet. Kvalitetsmerker. Tor B. Thalle, Trondheimsvn. 102B, 0565 OSLO 5.

ØNSKER EUROPA CEPT stpl. Mankoliste AFA. Gir Island brukt + Norge ustpl. Tor B. Halle, Trondheimsvn. 102B, 0565 OSLO 5.

TYSKENGCO. Send 1000 bl. Norge eller Skandinavia og motta 200 forskj. England m/ Samveldet eller 200 forskj. Tyskland. Laursen, Irlandsvej 74, DK-2300 KØBENHAVN S.

JULEMERKEBYTTING. Har mange løse og helark. Send hva du vil bytte, gjerne lokale og julekort m/julemerk. Oppgi ønsker, evt. kan frimerker gis i bytte. H. Larsen, Egevej 11, Vrøgum, DK-6840 OKSBØL.

SEND 250 ulike norske merker og jeg sender deg 275 ulike Sverige i bytte. K-Å. Holmqvist, Box 5020, S-25005 HELSINGBORG. OFF-medlem.

nft

DIVERSE:

GRATIS FRIMERKETIDSSKRIFT! Ikke størst, men best? Bestill i dag! Frimerker & Filateli, Postboks 164, 2601 LILLEHAMMER. (062) 61 047 e. 17.00.

NITTEDAL-HAKADAL FK søker stadig nye medl. Vi er en klubb i stadig vekst fra nybegynnere til mer avanserte samlere. Ca. 50 medl. inkl. juniorer og damer, og ca. 25 medl. på møtene pr. januar -88. Auksjoner — lysbildekåserier m.m. Skriv til: Nittedal—Hakadal FK, boks 20, 1482 Nittedal, eller ring: 77 28 08 Ole B. Haugli for nærmere opplysninger.

nft

ØNSKES:

KLASSISK materiale, posthistorie, sjeldne utgaver fra Japan, Korea, China, Thailand, etc. Vennligst kontakt meg og send fotokopier: H. Iida, P.O.Box 11, Hayama, Kanagawa, JAPAN 240-01. (Medlem av ASDA & PTS.)

HAMARØY. Ønsker merker, brev, postkort, trykksaker etc. stpl. FIKKE, NORDRE HAMMERØ, FITJE I SALTEN, BUVÅG, HAMMERØ, nr. stpl. 66 og 101. Kjøp/bytte. Svein Bye, Olav Liljekransstien 6, 4021 STAVANGER.

POSTHORNMERKER stolpeskrift i massevarer eller lot samt brukte/ubrukte stedskort ifra Valdres. Alf Svanheld, 2963 ULNES.

SØKER maskinstemplene fra Vinterolympiaden-52: Skøyen, Rodeløkka, Homansbyen, Gamlebyen. Videre er jeg int. i frankerte postkort fra Vinter-OL i Oslo. Johan Jørgen Holst, Magnus Bergsgt. 2, 0266 OSLO 2.

FORBUNDSKLUBBER

**ALSTAHAUG OG OMEGN
FILATELISTKLUBB,**

Postboks 38, 8801 Sandnessjøen.

ALTA FRIMERKEKLUBB,c/o R. Simonsen, Møllebakken 2,
9510 Elvebakken.**ARENDAL FILATELISTKLUBB,**

Postboks 154, 4801 Arendal.

ASKER FILATELISTKLUBB av 1976,Kont. Ole Gulliksen,
Heggedalsmarka 37, 1380 Heggedal.**ASKER OG BÆRUM****FRIMERKEKLUBB,**

Postboks 536, 1301 Sandvika.

BARDUFOSS FILATELISTKLUBB,

Boks 7, 9201 Bardufoss.

BERGENS FILATELIST-KLUB,

Boks 846, 5000 Bergen.

BODØ FILATELISTKLUBB,

8000 Bodø.

BRYNE FRIMERKEKLUBB,

Boks 300, 4341 Bryne.

DRAMMENS FILATELISTKLUB,Postboks 2335 Strømsø,
3003 Drammen.**ELVERUM MYNT- OG****FRIMERKEKLUBB**

Enervn. 18, 2400 Elverum.

FARSUND FILATELIST-FORENING,

Boks 146, Farsund.

FAUSKE FILATELISTKLUBB,

Møllvn. 24A, 8200 Fauske.

4-SKILLING BLÅ,v/Otto Fotland, Stasjonsgt. 20B,
3040 Gulsbogen.**FLEKKEFJORD FILATELISTKLUBB,**

Postboks 97, 4401 Flekkefjord.

FREDRIKSTAD FILATELISTKLUBB,

Postboks 536, 1620 Gressvik.

FRIMERKE-RINGEN POSTHORN,

Postboks 516 Sentrum, Oslo 1.

FØRDE FRIMERKEKLUBB,

Boks 422, 6801 Førde.

GJØVIK FILATELISTKLUBB

Box 212, 2801 Gjøvik.

GRIMSTAD FILATELISTKLUBB,

Boks 3, 4891 Grimstad.

HADELAND FRIMERKEKLUBB,

2760 Brandbu.

HALDEN FILATELISTKLUBB,

Boks 28, Glenne, 1750 Halden.

HAMAR FILATELISTKLUBB,

Boks 486, 2301 Hamar.

HAMMERFEST FILATELISTKLUBB,

Postboks 1156, 9601 Hammerfest.

HAREID OG ULSTEIN**FRIMERKEKLUBB,**

v/Tor Flatin, 6065 Ulsteinvik.

HAUGESUND FILATELISTKLUBB,

Boks 525, 5501 Haugesund.

HØNEFOSS FILATELISTKLUBB,v/Gunnar Vamraak,
Loveien 13, 3500 Hønefoss.**HÅLOGALAND FILATELISTKLUBB,**

Boks 485, 9401 Harstad.

IBESTAD FILATELISTKLUBB,

Boks 67, 9450 Hamnvik.

JESSHEIM FRIMERKEKLUBB,

Boks 120, 2051 Jessheim.

KARMØY FRIMERKEKLUBB,

Postboks 29, 4270 Åkrehamn.

KONGSBERG FILATELISTKLUBB,

Postboks 243, 3601 Kongsberg.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB,

Boks 301, Kristiansand.

KRISTIANSUND FILATELISTKLUBB,

Boks 390, 6500 Kristiansund N.

KVÆFJORD FILATELISTKLUBB,v/Svenn Johansen,
Skallan, 9410 Borkenes.**LILLEHAMMER FILATELISTKLUBB,**

Boks 32, 2601 Lillehammer.

LOFOTEN FILATELISTFORENING,

Postboks 300, 8370 Leknes.

LUND FILATELISTKLUBB,

4460 Moi.

MANDAL FILATELISTKLUBB,

4500 Mandal.

MOLDE FILATELISTKLUBB,

Postboks 470, 6401 Molde.

MOSS FILATELISTKLUBB,

Postboks 418, 1501 Moss.

NANNESTAD FRIMERKEKLUBB,

Postboks 60, 2030 Nannestad.

NAMSOS FRIMERKEKLUBB,

Boks 20, 7801 Namsos.

NARVIK FILATELISTKLUBB,

Bjørnfjellgt. 11, 8500 Narvik.

NESODDEN FRIMERKEKLUBB,

Boks 147, 1450 Nesoddangen.

NITTEDAL-HAKADAL**FRIMERKEKLUBB**

Postboks 20, 1482 Nittedal.

NORDENFJELDSKE**FILATELISTFORENING**

Boks 690, 7001 Trondheim.

NORDRE VESTFOLD**FILATELISTKLUBB,**

Postboks 56, 3081 Holmestrand.

NOTODDEN FILATELISTKLUBB,

Postboks 20, 3671 Notodden.

ODDA MYNT & FRIMERKEKLUBB,

Boks 211, 5751 Odda.

OPPDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 75, 7341 Oppdal.

OSLO FILATELISTKLUBB,

Boks 298, Sentrum 0103,

Oslo 1.

POLARSIRKELEN FRIMERKEKLUBB,

Boks 169, 8601 Mo i Rana.

RAUFOSS FRIMERKEKLUBB

Postboks 11, 2831 Raufoss.

RINGEBU FILATELISTKLUBB,

2630 Ringeby.

SANDEFJORD FILATELISTKLUBB,

Postboks 272, 3201 Sandefjord.

SANDNES FILATELISTKLUBB,

Boks 406, 4301 Sandnes.

SARPSBORG FILATELISTKLUBB,

Eilertsensv. 6, 1700 Hafslundsøy.

SENTRUM FILATELISTKLUBB,

Boks 614, Sentrum, Oslo 1.

SKEDSMO FRIMERKEKLUBB,

Postboks 31, 2001 Lillestrøm.

SKIEN FILATELISTKLUBB,

Boks 211, 3701 Skien.

SOGNDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 195, 5801 Sogndal.

STATFJORD FILATELISTKLUBB,

Statfjord «A», 5069 Bergen Lufthavn.

STAVANGER FILATELIST-KLUB,

Postboks 604, 4001 Stavanger.

STEINKJER FRIMERKEKLUBB,

Boks 1056, 7701 Steinkjer.

STJØRDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 46, 7501 Stjørdal.

STORD FRIMERKEKLUBB,

Boks 176, 5400 Stord.

SØR-VARANGER FILATELISTKLUBB,

Øbergvn. 20, 9910 Bjørnevatn.

TJØME FILATELISTKLUBB,

Postboks 34, 3145 Tjøme.

TROMS FILATELISTKLUBB,

Boks 1044, 9001 Tromsø.

VADSØ FILATELISTKLUBB,

Postboks 35, 9801 Vadsø.

VESTERÅLEN FILATELISTKLUBB,

Boks 162, 8430 Myre.

VOSS FRIMERKEKLUBB,

5720 Palmafossen.

VÅGÅ FILATELISTKLUBB,

2680 Vågåmo.

ØRSTA FILATELISTKLUBB,

6172 Håvoll.

AALESUND FILATELISTKLUBB,

Postboks 612, 6001 Ålesund.

ÅNDALSNES FRIMERKEKLUBB,

Boks 62, 6301 Åndalsnes.

ÅS FILATELISTKLUBB,v/Karl-Jan Erstad,
Målrosteveien 1, 1430 Ås.

Tilsluttede klubber:

NORSK POSTHISTORISK SELSKAP,c/o Postmuseet, Postboks 1051,
Sentrum 0104, Oslo 1.**LANDSFORENINGEN FOR NORSKE****MOTIVSAMLERE,**

Postboks 49, 5032 Minde.

NORSK FILATELISTFORBUNDS**UNGDOM,**

Postboks 875, Sentrum 0104, Oslo 1.

NORSKE FRIMERKER I KILOPAKNINGER

Postfolkenes Salgskontor for brukte frimerker, Oslo selger etter anbudsprinsippet brukte, norske frimerker i forseglede kilopakninger. En kilopakning med brukte frimerker inneholder usorterte deler av adressekort og postanvisninger påsatt avstemplede frimerker.

Salget av brukte frimerker i kilopakninger skjer som tidligere uten garanti for kvaliteten av innholdet i pakningene.

Skriftlige tilbud, i hele kroner, må være kommet inn til nedenstående adresse **senest den 31. mars 1988**. I tilbudet må oppgis antall kilo og anbudsprisen. I tillegg til anbudsprisen kommer porto for forsendelsen av kilopakningene, og merverdiavgift.

Etter anbudsfristens utløp, ordnes tilbudene i fallende skala etter høyeste tilbud, og kilovaren leveres i samme rekkefølge så langt årets produksjon rekker. Varene leveres i september/oktober. Laveste godtatte tilbud pr. 31. mars 1987 var norske kroner 176,- pr. kilo.

Vennligst skriv navn og adresse med blokkbokstaver, slik at leveringen kan skje uten forsinkelse.

POSTFOLKENES SALGSKONTOR FOR BRUKTE FRIMERKER

Postboks 219 — Økern, 0510 OSLO 5.

NORSK FILATELISTFORBUND

Sekretariatet: Dronningensgate 15, værelse 340, Oslo 1.
Kontortid: Tirsd., onsd. og tors. 10-15. Tlf.: (02) 41 61 40.
Sekretær: Efrén Rebolledo, postboks 875, Sentrum, 0104 Oslo 1.

FORBUNDSSTYRET

President: Ingolf Kapelrud, Sjøråknv. 1, 4070 Randaberg.
Visepresident: Erling Aune, Granlia 28B, 5080 Eidsvåg i Åsane.

Styremedlemmer: Torbjørn Hallgren, Stubbsvingen 46, 7036 Trondheim, Per Kindem, Stubberudvn. 12, 1750 Halden, Torbj. Larsson-Fedde, Skottegt. 4, 4550 Farsund, Sven Andersen, Langåsvn. 9, 0880 Oslo 8, Ivar Sundsbø, Jomfrustien 12C, 1179 Oslo 11.

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Redaktør:

ERLING SJONG, Boks 2177, 7001 Trondheim.
Tlf. 07/92 01 37.

Forretningsfører:

TOR SKAUGE, Boks 2517, N-7002 Trondheim.

Tlf. 07/52 18 70 (Kontor), 07/91 76 26 (Privat)

Postgiro nr. 359 7200. Bankgiro 5361.64.21928

Tidsskriftet sendes gratis til medlemmene i klubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund.

Årsabonnement direkte i Norge og

Norden forøvrig 1988 ..... kr. 130,00

Annual Subscription to Europe ..... kr. 145,00

Subscription outside of Europe by air mail: .... kr. 155,00

Løssalgpris kr. 15,50.

Småannonser (trelinjers) kr. 25,00 + moms.

Opplag 7600 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ti nummer i året. I månedene mai/juni og juli/august blir det sendt ut dobbeltnumre.

Bestillinger på tidsskrift, sætrykk, enkelte numre samt korrespondanse angående annonser, sendes forretningsføreren.

Annonsepriser for 1988 norske annonsører:

2. omslagsside	kr. 2400,00 + mva
3. omslagsside	kr. 2400,00 + mva
4. omslagsside	kr. 2650,00 + mva
1/1 side	kr. 2150,00 + mva
1/2 side	kr. 1300,00 + mva
1/4 side	kr. 850,00 + mva
1/8 side	kr. 600,00 + mva

Advertising rates for 1988 foreign advertisers:

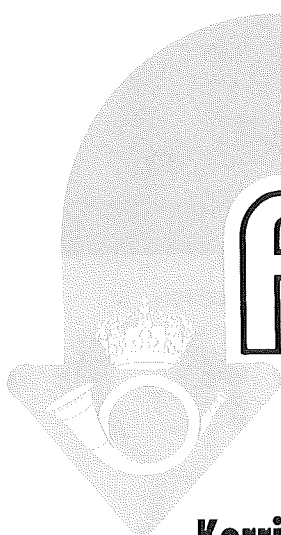
kr. 2400,00 net
kr. 2400,00 net
kr. 2650,00 net
kr. 2150,00 net
kr. 1300,00 net
kr. 850,00 net
kr. 600,00 net

Anzeigenpreise für 1988

die Ausländer:
kr. 2400,00 net
kr. 2400,00 net
kr. 2650,00 net
kr. 2150,00 net
kr. 1300,00 net
kr. 850,00 net
kr. 600,00 net

TRYKK: ADRESSEAVISEN OFFSET, TRONDHEIM

ISSN 0332-8848 Innleveringssted: 7000 Trondheim

NYTT FRA POSTEN

Korrigert frimerkeprogram for resten av 1988

26.4 BRUKSFRIMERKER I HEFTE

Motiv: Blå ridderhatt —
granmatriske (mat-
sopper)

Verdier: $2,90 \times 10 = 29,00$

Trykk: Offset

Navneform: Norge

26.4. MILITÆRJUBILEER

Motiv: Bygningstjenesten —
Hærens Samband —
Ingeniørvåpenet

Verdier: $2,50 - 2,90 - 4,60$

Trykk: Ståltrykk

Navneform: Norge

26.4. EUROPEISK NORD-SYD KAMPANJE

Motiv: Stilisert motiv

Verdier: 25,00

Trykk: Offset

Navneform: Norge

1.7. CEPT — TRANSPORT OG KOMMUNIKASJON

Motiv: D/S «Prinds Gustav»
— Veibygging

Verdier: $2,90 - 3,80$

Trykk: Ståltrykk

Navneform: Noreg

1.7. KONG OLAV V 85 ÅR — MINIATYRARK

Motiv: Situasjoner fra Kon-
gens liv

Verdier: $2,90 \times 3 = 8,70$

Trykk: Offset

Navneform: Norge

7.10. CHRISTIAN IV — DANSK/ NORSK KONGE 400 ÅR

Motiv: Fra kongens virksom-
het i Norge

Verdier: $2,50 - 10,00$

Trykk: Ståltrykk

Navneform: Norge

7.10. MINIATYRARK — FRI- MERKETS DAG

Motiv: Fra norsk arbeidsliv/
dagligliv

Verdier: $2,90 \times 4 = 11,60$
pluss $3,40 = 15,00$.

Trykk: Offset

Navneform: Norge

15.11. FRIMERKER TIL JULE- POSTEN I HEFTER

Motiv: Julemotiver

Verdier: $2,50 \times 10 = 25,00$
 $2,90 \times 10 = 29,00$.

Trykk: Offset

Navneform: Norge

XX 0106356 A045
SUNDSBØ IVAR JOHAN
JOMFRUSTIVN 12 C
1179 OSLO 11

Adressförändringar inkommer för
abbonnenter till:

forretningsfører
2517
Trondheim

För klubbmedlemmer till vedk. klubb

Vårens stora AUKTION

Jubileumsauktionen för både aktiva samlare & handlare, med

- Kvalitetsobjekt
- Genuina samlingar
- Rariteter
- Kollektioner
- Utställningsobjekt
- Spännande partier

**FRÅN DE FLESTA OMRÅDEN & LÄNDER
MED TYNGDPUNKTEN PÅ SKANDINAVIEN**

Beställ katalogen idag!

Endast den ger Er full information. Är Ni inte redan prenumerant, så betal in 75:- (för minst 3 kommande kataloger inkl. resultatlistor). Pris för enstaka ex. 30:-.

Katalogen sändes ut i slutet av februari.

POSTILJONEN AB

Box 4118, S-203 12 Malmö, Tel 040-722 90
Besöksadress: Södra Tullgatan 3
Telex 32 602 postil s. Fax 040-722 99
Postgiro: Stockholm 637011-8

